

**Univerzita Karlova v Praze
Fakulta humanitních studií**

žádost o prodloužení akreditace
navazujícího magisterského studijního programu

EKOLOGIE A OCHRANA PROSTŘEDÍ

studijního oboru

SOCIÁLNÍ A KULTURNÍ EKOLOGIE

(prezenční forma, dvouletá standardní doba studia,
výuka v českém jazyce)

červen 2014

A – Žádost o akreditaci – základní evidenční údaje (bakalářské a magisterské SP)							
Vysoká škola	Univerzita Karlova v Praze						
Součást vysoké školy	Fakulta humanitních studií					st. doba	titul
Název studijního programu	Ekologie a ochrana prostředí	STUDPROG	N1601	2 roky	Mgr.		
Původní název SP	platnost předchozí akred.			1. 3. 2015			
Typ žádosti	udělení akreditace	☒ prodloužení akreditace	rozšíření akreditace: <i>o nový studijní obor</i>	<i>o formu studia</i>	<i>na instituci</i>		
Typ studijního programu	bakalářský	magisterský	☒ navazující magisterský	rigorózní řízení	KKOV	ISCED97	
Forma studia	☒ prezenční	kombinovaná	distanční	ano/ne			titul
Název studijního oboru	Sociální a kulturní ekologie			ne		6107T008	422
Původní název studijního oboru							
Jazyk výuky	čeština	Varianta studia	☒ jednooborové	☐ dvouoborové	☐ jednooborové a dvouoborové		
Název studijního programu v anglickém jazyce	Ecology and Environmental Protection						
Název studijního oboru v anglickém jazyce	Social and Cultural Ecology						
Název studijního programu v českém jazyce							
Název studijního oboru v českém jazyce							
(Předpokládaný) počet přijímaných uchazečů v ak. roce	25–30	Počet studentů k datu podání žádosti	89				
Stávající garant SP	prof. PhDr. Václav Matoušek, CSc.		Návrh nového garanta SP				
Stávající oborový garant	prof. PhDr. Václav Matoušek, CSc.		Návrh nového oborového garanta				
Zpracovatel návrhu	prof. PhDr. Václav Matoušek, CSc.; PhDr. Ivan Rynda						
Kontaktní osoba z fakulty	Mgr. Kateřina Pollaková, +420 251 080 335, katerina.pollakova@fhs.cuni.cz			Kontaktní osoba RUK	Kamila Klabalová, 224 491 264, kamila.klabalova@ruk.cuni.cz		
Adresa www stránky	https://is.cuni.cz/webapps/index.php			přístupový login a heslo	login: ak-fhs heslo: prutiju		
Projednání akademickými orgány	Projednáno AS fakulty	Schváleno VR fakulty	Projednáno KR	Projednáno VR UK			
Den projednání/schválení	5. 6. 2014	12. 6. 2014	4. 8. 2014				

B – Charakteristika studijního programu / oboru	
Vysoká škola	Univerzita Karlova v Praze
Součást vysoké školy	Fakulta humanitních studií
Název studijního programu	Ekologie a ochrana prostředí
Název studijního oboru	Sociální a kulturní ekologie
Zaměření na přípravu k výkonu regulovaného povolání	
Charakteristika studijního oboru	
<p>Sociální a kulturní ekologie je multidisciplinárním, komplexním oborem zkoumajícím systematicky sociální a kulturní předpoklady a způsoby existence člověka v přírodním i kulturně utvářeném životním prostředí. Sociální a kulturní ekologie poznává a analyzuje vzájemné vztahy lidských kultur a přírody založené na etických, hodnotových a kulturních modelech, umožňujících udržitelnost rozvoje člověka, kvality života a lidské společnosti v relativně stabilním přírodním a životním prostředí.</p> <p>Obor se člení na dvě relativně samostatné odnože diachronní: environmentální historie (EH) a kulturní ekologie (KE), a rozměr synchronní, sociální ekologie (SE).</p> <p>EH je obor zabývající se vývojem vztahu člověka a jeho přírodního prostředí v minulosti. Obor se začal formovat v 70. letech 20. století v USA jako vědecká disciplína na pomezí sociálních a přírodních věd. V souvislostech oboru SKE je EH dále rozšířena o metody a poznatky oboru environmentální archeologie. Smyslem výuky EH, včetně zapojování studujících do příslušných vědecko-výzkumných projektů, je seznámit je s vývojem vztahu člověka a jeho přírodního prostředí od samého počátku, aby si uvědomili specifické postavení člověka a jeho společnosti v ekologických souvislostech. Zvláštní důraz je kladen na období industrializace, resp. všeobecné modernizace v období od 2. poloviny 18. do prvních desetiletí 20. století, kdy se u nás formovala moderní městská industriální a také občanská společnost. V tomto období se také ustavily základní principy vztahu člověka k přírodnímu prostředí, které jsou tradovány až dodnes.</p> <p>Zatímco EH se zabývá především vývojem euroamerické civilizace, tématem kulturní ekologie (KE) je komparace různých kultur s euroamerickým vývojem, resp. vývoj teoretické reflexe různých kultur a jejich vztahu k přírodnímu prostředí ve vyvíjející se vědě 19. a 20. století.</p> <p>Synchronním rozměrem SKE je SE, jež studuje vzájemnou provázanost přírodních limitů a environmentální kapacity od místního až po planetární měřítko, ekonomických prostředků, socio-politických podmínek a struktur a jejich proměn a konečně lidských potřeb, hodnot a postojů. Ekonomický a politicko-právní pilíř je zaměřen na environmentální, resp. ekologickou ekonomii, environmentální právo a politiku v místním, evropském a globálním měřítku.</p> <p>Aplikační vyústění teoretického základu studia spočívá jednak v postupech ochrany přírody, krajiny a životního prostředí, jednak ve studiu modelů provozu současné občanské společnosti (typologie rozhodovacích procesů, řízení – governance). Teoretická průprava umožňuje studujícím výběr a účast v řadě projektů, např. v podobě případových studií a jejich tematických sérií, které zpětně umožňují teoreticky validní zobecnění se širší platností.</p> <p>Sociální a kulturní ekologie tedy zkoumá uplatnění environmentálních principů udržitelnosti v konkrétní kultuře, civilizaci, v politice a veřejné a sociální politice i v životě jedince. Důsledně proto uplatňuje zejména tři základní metodologické principy: multidisciplinarita, srovnávací kritická reflexe a kvalitativní přístup.</p> <p>Základní teoretické poznatky získávají studující od specialistů jednotlivých oblastí v povinných kurzech. Na základě výzkumných terénních praxí pak nalézají profilující výzkumná témata, jež zpracovávají s využitím dalších povinně volitelných předmětů a definitivně diskutují a formulují v povinných diplomních seminářích.</p> <p>V daném pojetí je sociální a kulturní ekologie jedinečný obor, který v tomto rozsahu a obsahu není jinde v České republice vyučován. Je přitom mimořádně aktuální vzhledem k disparitám a nesouměřitelnostem, jež sílí nejen v oblasti životního prostředí, ale i v globální ekonomice a v sociální oblasti v místním až globálním měřítku a nabývají podoby krize, jež není dostatečně reflektována právě v souvislostech a různých kontextech.</p> <p>Obor Sociální a kulturní ekologie od svého založení těsně spolupracuje s Centrem pro otázky životního prostředí UK v oblasti výuky, vedení a oponentur diplomových prací a v oblasti výzkumu. Na výuce se trvale podílejí jedním až třemi kurzy prof. RNDr. Bedřich Moldan, CSc., PaedDr. Tomáš Háek, Ph.D. a jeho tým, v nové akreditaci dále RNDr. Svatava Janoušková, Ph.D. a jednotlivými přednáškami další odborníci. PhDr. Ivan Rynda prováděl ve spolupráci s COŽP dlouhodobý výzkum Jaderné elektrárny Temelín a v současné době ukončuje dvouletý výzkum biosférických rezervací s grantovou podporou TAČR. Studující oboru mají rovněž možnost podílet se na tvorbě environmentální výukové a informační základny udržované COŽP formou trvalé spolupráce i formou semestrálních nebo absolventských prací.</p>	
Profil absolventa studijního oboru a cíle studia	
Odborné znalosti	
<p>Absolventi jsou vybaveni širokými znalostmi metodologie sociálních, kulturních a historických disciplín v ohledech relevantních pro zkoumání problému vztahu člověka a jeho životního prostředí (přírody), orientují se na základní úrovni též v metodologii souvisejících přírodovědných disciplín. Absolventi znají a na konkrétní problém umějí aplikovat sociologické, ekonomické, politologické, filosofické a antropologické teorie významné pro pochopení vztahu člověka a jeho životního prostředí a přírody jak v diachronní perspektivě (environmentální historie) tak v perspektivě synchronní (sociální ekologie, kulturní ekologie, statky a služby ekosystémů, planetární meze, environmentální sociologie). Absolventi ovládají koncept udržitelného rozvoje ve společenských i politických souvislostech a v regionálních a místních aplikacích, interpretují a srovnávají podstatné prvky společenského a politického dění s ohledem na danou problematiku, a to jak v evropském, tak i mezinárodním kontextu; reflektují vývoj a identifikují nejnovější trendy v dané oblasti.</p>	

Odborné dovednosti

Absolventi magisterského oboru Sociální a kulturní ekologie chápou komplexní skutečnosti, jevy a procesy v oblasti vztahu člověka a životního prostředí, jsou schopni vymezit komplexní praktický nebo teoretický problém v této oblasti a řešit jej tvůrčím způsobem v rámci vědeckého textu se všemi obsahovými i formálními náležitostmi. Na pokročilé úrovni respektují etický rozměr vědeckého poznávání a přesvědčivě a logicky hovoří a píší s ohledem na cílové publikum; umějí formulovat témata celospolečenské debaty a přispívají tak k jejich řešení. Absolventi jsou schopni užívat a aplikovat teoretické a metodologické rámce a systémy, které umožňují odbornou analýzu. Absolventi umí kvalifikovaně zadat a posoudit specializované ekonomické, právní, sociologické a přírodovědné analýzy a podklady pro rozhodovací procesy na všech úrovních a v rámci své specializace vypracovávat vlastní kvalifikované rozborů.

Charakteristika profesí

Vzhledem k širokému vymezení oboru mají absolventi výbornou kvalifikační připravenost pro syntetickou a mezioborovou (meziresortní) práci a vysokou míru profesní adaptability na podmínky a požadavky praxe. Uplatňují se ve veřejné správě (zejm. ministerstva, SFŽP, AOPK, Správy VZCHÚ), v NNO, ve sdělovacích prostředcích, méně často v komerční sféře. Po odborné i jazykové stránce jsou teoreticky a v jistém rozsahu i prakticky připraveni pro práci v nadnárodních strukturách, např. v Evropské unii.

Charakteristika změny od předchozí akreditace (jen v případě prodloužení akreditace)

Patnáctiletá zkušenost oboru a systematické sledování uplatnění absolventů, jejich vědecké práce a zpětných vazeb vyjasnila potřebu ještě hlubšího zaměření na historický vývoj a humanitní charakter studia. Environmentální historie, především zaměření na období industrializace, jež byla v podobě několika kurzů již testována v závěru končící akreditace, přináší lepší porozumění krizi současnosti a souběžně posiluje předpoklady absolventů pro úspěšnou vědeckou práci. Z podobných důvodů byla posílena environmentální sociologie a nově zařazeny kurzy ekologické antropologie a urbánní antropologie a výrazně posílena metodologická složka výuky. Z kapacitních důvodů bylo vyřazeno několik spíše aplikačních nebo úzce specializovaných přírodovědných kurzů, jež si studující může ev. vyhledat v rámci volného výběru 10 % kreditních povinností. Pozměněná struktura výuky si vyžádala i nevelké změny závěrečných atestací.

Informační a přístrojové zabezpečení studijního programu

Knihovna:

Studentům je k dispozici zejména Knihovna společenských věd T. G. Masaryka v Jinonicích (U Kříže 8, 158 10 Praha 5 – Jinonice), e-mail: knihovnajin@ruk.cuni.cz, www: <http://knihovna.jinonice.cuni.cz/>.

Knihovna nabízí následující služby:

prezenční studium (volný výběr),
on-line přístup k elektronickým zdrojům, vzdálený přístup k e-zdrojům výpůjční služby,
samoobslužné kopírování a tisk dokumentů,
základní informační služby,
skenování dokumentů,
tisk ze síťové tiskárny za poplatek,
přístup k počítačům připojeným na Internet,
meziknihovní výpůjční služby.

Součástí knihovny je i studovna, která je studentům (stejně jako knihovna) otevřena Po – Pá 8:30 – 19:00, ve zkušebním období platí rozšířená otevírací doba i o sobotách.

Cílem knihovny je profilovat fond v celé širší společenskovědních oborů. Fond je zaměřen především na sociálně-vědní a humanitní disciplíny s důrazem na filosofickou, sociální a kulturní antropologii; moderní a soudobé dějiny; filosofii; judaistiku; knihovnictví a informační vědu; mezinárodní teritoriální studia (area studies); náboženství; politologii; psychologii; sociální práci; sociologii a na ekologickou dimenzi trvale udržitelného rozvoje. Fond je pravidelně doplňován nově vycházející domácí knižní produkcí v širokém spektru společenských věd tak, aby v něm byla česká odborná literatura zastoupena v co největší úplnosti, ale i zahraniční literaturou.

Knihovna zpřístupňuje řadu on-line databází jak bibliografických, tak plnotextových, které obsahují stovky zahraničních časopisů i knih.

(zdroj: výroční zprávy knihovny, <http://knihovna.jinonice.cuni.cz/KSV-14.html>)

Dále mají studenti možnost využívat knižní fondy dalších základních součástí UK v Praze.

Dostupnost výpočetní techniky studentům FHS UK:

Studenti mají k dispozici pevné počítače v následujících základních součástech UK v Praze:

Hybernská 3, LVT: cca 70 ks, otevírací doba 8:00 – 20:00.

Celetná 13, IPC: cca 20 ks, otevírací doba pondělí – čtvrtek 9:00 – 18:00, pátek 9:00 – 16:00.

Jinonice, počítačové pracovny a knihovny: cca 175 ks, otevírací doba 8:15 – 19:00.

V učebnách je na všech stanicích k dispozici: Microsoft Office, Internet Explorer, Mozilla Firefox, grafický editor IrfanView, Norton Antivirus, VLC, Adobe Acrobat Reader, DVD vypalovačka. Na vybraných stanicích je připojen scanner a aplikace pro zpracování zvuku, obrazu a videa (Adobe Creative Suite – Photoshop, Illustrator, InDesign, Acrobat, GoLive; Corel Draw; Adobe Audition; Adobe Premiere) a rozpoznání textu Finereader. Na vybraných stanicích s možností úpravy videa je též umožněno nabírání obrazových materiálů přes rozhraní Firewire.

Ze všech stanic je možné tisknout na tiskárnách SafeQ - černobíle i barevně do formátu A3.

Pro práci s elektronickými informačními zdroji, které jsou přístupné jen ze sítě UK, mohou studenti využít připojení prostřednictvím privátní sítě VPN. K připojení stačí přístupové údaje do sítě FHS. Více informací o VPN na <http://www.jinonice.cuni.cz/vpn>.

Moodle:

K dispozici je též systém podpory e-learningových aplikací Moodle: v rámci tohoto systému mohou kurzy mít své stránky se studijními oporami, které je možno libovolně aktualizovat. Mezinárodní opensourcový systém podpory e-learningových aplikací Moodle je úspěšně provozován na stovkách univerzit a jiných vzdělávacích institucích po celém světě a je i oficiální platformou UK pro budování studijních opor.

Každá stránka vyučovaného předmětu v systému Moodle se velmi snadno upravuje pomocí vestavěného html editoru, díky němuž má každý učitel možnost ke svému předmětu vkládat libovolné soubory.

Ba – Profil absolventa pro dodatek k diplomu	
Vysoká škola	Univerzita Karlova v Praze
Součást vysoké školy	Fakulta humanitních studií
Název studijního programu	Ekologie a ochrana prostředí
Název studijního oboru	Sociální a kulturní ekologie
Profil absolventa pro dodatek k diplomu – český jazyk (750 znaků - jednoobor, 340 znaků dvouobor)	
<p>Absolvent rozumí vztahu společnosti a životního prostředí historicky i současně v různých diskurzech (služby ekosystémů, env. sociologie ad.). Zná udržitelný rozvoj v jeho vývoji, politických i regionálních aplikacích.</p> <p>Umí zadat a posoudit ekonomické, právní, sociologické a přírodovědné analýzy pro rozhodovací procesy, provádět vlastní kvalifikované rozborů a vědecký výzkum. Má komplexní předpoklady pro vysoce kvalifikovanou práci včetně řídicí v oboru sociální a kulturní ekologie a v ochraně životního prostředí a přírody i pro vědeckou práci. Přistupuje eticky k limitům prostředí i potřebám společnosti, hledá optimální řešení.</p> <p>Je školen i pro praxi (veřejná správa, neziskové organizace, média, komerční sféra) vč. nadnárodních struktur (EU).</p>	
Profil absolventa pro dodatek k diplomu – anglický jazyk (850 znaků - jednoobor, 375 znaků dvouobor)	
<p>Graduates have a thorough knowledge of the relation between society and its environment, both historically and in the present day, in a variety of discourses (ecosystem services, environmental sociology etc.). They are well-versed in sustainable development in its conceptual progress and political and regional applications.</p> <p>They can establish and assess economic, legal, sociological and scientific analyses to be applied in decision-making processes. They are able to carry out their own expert assessments and scientific research. They are fully qualified for management positions, specifically in the field of social and cultural ecology and the protection of the environment. They are also fully equipped for scientific work. They approach the limits of the environment and the needs of society ethically, and constantly look for optimal solutions.</p> <p>They are also trained in practical fields, such as civil service, NGO's, the media and commercial spheres, including international structures (the EU).</p>	
Profil absolventa pro dodatek k diplomu - další cizí jazyk (750 znaků - jednoobor, 340 znaků dvouobor)	
Charakteristika oboru – český jazyk	
<p>Sociální a kulturní ekologie je multidisciplinárním, komplexním oborem zkoumajícím systematicky sociální a kulturní předpoklady a způsoby existence člověka v přírodním i kulturně utvářeném životním prostředí. Sociální a kulturní ekologie poznává a analyzuje vzájemné vztahy lidských kultur a přírody založené na etických, hodnotových a kulturních modelech, umožňujících udržitelnost rozvoje člověka, kvality života a lidské společnosti v relativně stabilním přírodním a životním prostředí.</p> <p>Obor se člení na dvě relativně samostatné odnože diachronní: environmentální historie (EH) a kulturní ekologie (KE), a rozměr synchronní, sociální ekologie (SE).</p>	
Charakteristika oboru – anglický jazyk	
<p>Social and cultural ecology is a multidiscipline that investigates, systematically and complexly, social and cultural conditions and manners of human existence within a natural and culturally shaped environment. Social and cultural ecology recognizes and analyzes mutual relations of human culture and nature, based on ethical, value-based and cultural models that enable a sustainable development of man, quality of life and human society in a relatively stable natural and social environment.</p> <p>The discipline is divided into three sub-disciplines: two relatively independent diachronic branches of Environmental History (EH) and Cultural Ecology (CE), and one synchronic branch of Social Ecology (SE).</p>	
Profil absolventa – český jazyk	
<p>Absolvent zná souvislosti vztahu člověka a jeho životního prostředí a přírody v plně šíři a v dostatečné hloubce v historickém vývoji (environmentální historie, kulturní ekologie). Recentně je ovládá v několika kritických diskurzech (statky a služby ekosystémů, planetární meze, environmentální sociologie ad.). Detailně zná strategii udržitelného rozvoje v konceptuálním vývoji, politických souvislostech a v regionálních a místních aplikacích. Absolvent umí kvalifikovaně zadat a posoudit specializované ekonomické, právní, sociologické a přírodovědné analýzy a podklady pro rozhodovací procesy na všech úrovních a v rámci své specializace vypracovávat vlastní plně kvalifikované rozborů a provádět vědecký výzkum. Má komplexní předpoklady pro vysoce kvalifikovanou práci včetně řídicí v oboru SKE, zejména ve veřejné správě, v ochraně životního prostředí, přírody a krajiny, v neziskovém sektoru, v podnikové i expertní sféře a ve sdělovacích prostředcích. Má předpoklady pro vědeckou práci v rámci své specializace nebo v teoretickém rozvíjení strategie udržitelného rozvoje jako celku počínaje postgraduálním studiem v několika oborech. Vzhledem k širokému vymezení oboru mají absolventi kvalifikační připravenost pro syntetickou a mezioborovou (mezioborovou) práci a vysokou míru profesní adaptability na podmínky a požadavky praxe. Uplatňují se ve veřejné správě (zejm. ministerstva, SFŽP, AOPK, Správy VZCHÚ), v NNO, ve sdělovacích prostředcích, méně často v komerční sféře. Po odborné i jazykové stránce jsou teoreticky i prakticky připraveni pro práci v nadnárodních strukturách, např. v Evropské unii.</p>	
Profil absolventa – anglický jazyk	

Graduates have a broad and thorough knowledge of the relations between man, the environment and nature from a historical perspective (environmental history, cultural ecology). They are knowledgeable about contemporary environmental critical discourses (assets and services of ecosystems, planetary limits, environmental sociology etc.). In detail, they know the strategy of sustainable development in its conceptual progress, political contexts and regional/local applications. They can expertly establish and assess economic, legal, sociological and scientific analyses and relevant material to be applied in decision-making processes on all levels, and carry out their own expert assessments and scientific research. They are fully qualified for management positions, specifically in the field of social and cultural ecology, public service, the protection of the environment, nature and landscape, in the non-profit sector, corporate and expert spheres as well as the media. They are also fully equipped for scientific work in the field of their specialization, and for theoretical strategy for sustainable development. The wide scope of their qualification and training prepares them for synthetic and interdisciplinary work, furnishing them with high adaptability to any practical conditions and needs. Their professional qualities are to be applied mainly in civil service (especially the Ministries, The State Fund of the Environment, the Nature Conservation Agency, large specially protected areas etc.), non-governmental organisations, the media, and also, though less frequently, in the commercial sphere. Their specialisation and language competence qualifies them for positions in supranational structures, such as the EU.

C – Pravidla pro vytváření studijních plánů a státní závěrečná zkouška

Vysoká škola		Univerzita Karlova v Praze					
Součást vysoké školy		Fakulta humanitních studií					
Název studijního programu		Ekologie a ochrana prostředí N 1601					
Název studijního oboru		Sociální a kulturní ekologie					
č.	Název předmětu	rozsah	způsob zak.	druh před.	kred.	Vyučující	dopor. úsek st.
Předměty povinné							
1	Ekologická antropologie	2/0	KZ	P	3	Mgr. Bohuslav Kuřík	1 ZS
2	Environmentální ekonomie I.	2/0	Z	P	3	doc. ing. Eva Cudlínová, CSc.	1 ZS
3	Environmentální sociologie I.	2/0	KZ	P	3	Mgr. et Mgr. Arnošt Novák	1 ZS
4	Globální problémy životního prostředí	2/0	Zk	P	3	RNDr. Svatava Janoušková, Ph.D.	1 ZS
5	Letní škola	4,5 dne/sem estr	Z	P	3	PhDr. Ivan Rynda Mgr. et Mgr. Arnošt Novák Ing. Radek Trnka, Ph.D.	1 ZS
6	Metody popisu a analýzy environmentální udržitelnosti I.	2/0	Z	P	3	PaedDr. Tomáš Hák, Ph.D.	1 ZS
7	Seminář k environmentální sociologii	0/2	Z	P	3	Mgr. et Mgr. Arnošt Novák	1 ZS
8	Sociální ekologie I.	2/0	Z	P	3	PhDr. Ivan Rynda	1 ZS
9	Základy ekologie	2/0	Zk	P	3	Ing. Michael Bartoš, CSc.	1 ZS
10	Environmentální ekonomie II.	2/0	Zk	P	3	doc. ing. Eva Cudlínová, CSc.	1 LS
11	Environmentální politika a právo	2/0	Zk	P	3	doc. JUDr. Vojtěch Stejskal, Ph.D.	1 LS
12	Krajinná ekologie a přírodní zdroje	2/0	Zk	P	3	Ing. Michael Bartoš, CSc.	1 LS
13	Metody popisu a analýzy environmentální udržitelnosti II.	2/0	Zk	P	3	PaedDr. Tomáš Hák Ph.D. Mgr. David Vačkář, Ph.D.	1 LS
14	Ochrana přírody – aplikovaná věda	2/0	KZ	P	3	Ing. Alois Pavlíčko, Ph.D.	1 LS
15	Politika a ekonomie udržitelného rozvoje	2/0	Zk	P	3	PhDr. Ivan Rynda	1 LS
16	Sociální ekologie II.	2/0	Zk	P	3	PhDr. Ivan Rynda	1 LS
17	Člověk a příroda v době industrializace	2/0	Zk	P	3	prof. PhDr. Václav Matoušek, CSc.	2 ZS
18	Diplomní seminář I. – typy věd a vědecké práce; tvorba projektu a vědeckého textu	1/1	Z	P	3	PhDr. Ivan Rynda Ing. Radek Trnka, Ph.D.	2 ZS
19	Environmentální politika a právo v Evropské unii pro neprávnický	2/0	Zk	P	3	JUDr. Libor Dvořák, Ph.D.	2 ZS
20	Kulturní ekologie I.	1/1	Z	P	3	PhDr. Václav Soukup, CSc.	2 ZS
21	Světové biomy a biotopy České republiky	2/0	Zk	P	3	Ing. Michael Bartoš, CSc.	2 ZS
22	Urbánní antropologie	1/1	KZ	P	3	Mgr. et Mgr. Karolína Pauknerová, Ph.D. Petr Gibas, MSc.	2 ZS
23	Diplomní seminář II. – prezentační	0/2	Z	P	3	PhDr. Ivan Rynda	2 LS
24	Environmentální etika	2/0	Zk	P	3	Mgr. et Mgr. Tomáš Daněk, Ph.D.	2 LS
25	Environmentální sociologie současnosti	2/0	KZ	P	3	Mgr. et Mgr. Arnošt Novák	2 LS
26	Kulturní ekologie II.	1/1	Zk	P	3	PhDr. Václav Soukup, CSc.	2 LS
Celkem kreditů za povinné předměty					78		
Předměty povinně volitelné							
skupina 1							

27	Právní principy realizace cyklu environmentální politiky	2/0	Zk	PV	3	doc. JUDr. Vojtěch Stejskal, Ph.D.	1 ZS
28	Terénní praxe I.	4,5 dne/sem estr	Z	PV	3	PhDr. Ivan Rynda Ing. Radek Trnka, Ph.D.	1 ZS
29	Úvod do studia životního prostředí	2/0	Zk	PV	3	prof. RNDr. Bedřich Moldan, CSc., dr. h. c.	1 ZS
30	Četba textů z environmentální sociologie	0/2	Z	PV	3	Mgr. et Mgr. Arnošt Novák	1 LS
31	Ekonomická modernizace novodobé společnosti a její dopady na vzhled krajiny	2/0	Zk	PV	3	PhDr. Jan Hájek, CSc.	1 LS
32	Metody archeologického a historického studia	1/1	Zk	PV	3	prof. PhDr. Václav Matoušek, CSc. PhDr. Jan Hájek, CSc.	1 LS
33	Strategie kvalitativního výzkumu	1/1	KZ	PV	3	Mgr. Martin Heřmanský Ph.D. Mgr. Hedvika Novotná	1 LS
34	Terénní praxe II.	4,5 dne/sem estr	Z	PV	3	PhDr. Ivan Rynda Ing. Radek Trnka, Ph.D.	1 LS
35	Biologický náhled světa	2/0	KZ	PV	3	RNDr. Jiří Sádlo, CSc.	2 ZS
36	Metody sociologického výzkumu kvantitativní	2/0	Zk	PV	3	Mgr. et Mgr. Daniel Čermák, Ph.D.	2 ZS
37	Tvorba krajinných scénářů	0/28 hodin/se mistr	Z	PV	3	Ing. Michael Bartoš, CSc. PhDr. Ivan Rynda	2 ZS
38	Vývoj krajiny města a neměsta	2/0	Zk	PV	3	prof. PhDr. Václav Matoušek, CSc.	2 ZS
39	Globální koncepce ochrany životního prostředí	2/0	Zk	PV	3	prof. RNDr. Bedřich Moldan, CSc., dr. h. c.	2 LS
40	Metody etnografického výzkumu	0/2	Z	PV	3	Mgr. Bohuslav Kuřík	2 LS
41	Průmyslová revoluce kolem nás	0/26 hodin/se mistr	Zk	PV	3	prof. PhDr. Václav Matoušek, CSc. PhDr. Jan Hájek, CSc.	2 LS
42	Terénní výzkum archeologie, historie	5 dnů/sem estr	Z	PV	3	prof. PhDr. Václav Matoušek, CSc.	2 LS

Minimální počet kreditů ze skupiny 1

30

Pravidla pro vytváření studijních plánů na UK

Studium probíhá podle celouniverzitního kreditního systému, který je v souladu s pravidly European Credit Transfer System (ECTS) Povinně volitelné předměty jsou ve studijním plánu organizovány do jedné či více skupin; student volí povinně volitelné předměty na základě stanoveného minimálního počtu kreditů v každé skupině. Počet kreditů za povinné spolu s minimálním počtem kreditů za povinně volitelné předměty nesmí činit více než 90% (95%) celkového počtu kreditů. Ostatní předměty vyučované na UK se pro daný studijní obor považují za předměty volitelné, jejichž výběr může být studentovi doporučen (doporučené volitelné předměty).

Organizace studia – na fakultě

Usekem studia je semestr.

Předměty jsou cíleně konstruovány podle metodik ECTS tak, aby zátěž studenta byla vždy přibližně srovnatelná, což přispívá rovnoměrné pozornosti všem tematům a věcné volbě povinně volitelných předmětů.

rozdělení kreditů	počet kreditů
povinné předměty	78
povinně volitelné předměty	min. 30
povinně volitelné předměty - specializace	min. 0
kredity pro volbu studenta (volitelné předměty)	12
celkem	120

Státní závěrečná zkouška

Část SZZ1	Přírodovědní rozměr sociální a kulturní ekologie
Část SZZ2	Aplikační rozměr sociální a kulturní ekologie
Část SZZ3	Společenskovední rozměr sociální a kulturní ekologie
Část SZZ4	Obhajoba diplomové práce

Návrh témat prací a obhájené práce

Vybrané obhájené práce:

Agregované ukazatele v ekologické ekonomii (Cena Josefa Vavrouška)
Decoupling vybraných indikátorů zátěže a dopadu na životní prostředí
Dvě tváře ZOO. Vnímání zoologických zahrad z pohledu jejich příznivců a odpůrců
Ekologie v plenkách Návrat k látkovým plenám jako krok vpřed?
Environmentální spravedlnost. Přístupy k měření distribuce benefitů a rizik v oblasti životního prostředí
Environmentální stres
Indikátory GUR. Návrh modelu a sady indikátorů gramotnosti k UR dospělé veřejnosti v ČR
Krajina jako zrcadlo společenských procesů. Analýza vývoje struktury krajiny v čase (Cena Josefa Vavrouška)
Olympijské hry v Praze. Vícekriteriální posouzení vhodnosti variant pro umístění ústředního olympijského areálu (Cena Josefa Vavrouška)
Poznávací zájmy Hnutí Duha
Princip společné, ale diferencované odpovědnosti v kontextu klimatických změn
Proměny mediální prezentace zemědělství v tisku. Obsahová analýza vybraných českých deníků po roce 1990
Případová studie zahrádkářské osady Jenerálka
Sociální motivace k ochraně přírody v ČR do roku 1956: analýza vybraných (chráněných) území (Cena Josefa Vavrouška)
Spor o Šumavu: síly a slabosti ekologického principu shody
Subjektivní blahobyt: Přístupy a hodnocení v EU-15 a ČR (Cena Josefa Vavrouška)
Teorie ekologické modernizace – fakt a souvislosti. Historická perspektiva, podmínky a limity neoliberálního konceptu udržitelnosti
Vodní stopa. Výpočet vodní stopy pšenice, kukuřice, cukrové řepy a rajčat v České republice

Vybrané řešené práce:

Břidlicový plyn a střety (veřejných) zájmů (Na příkladu lokalit Trutnovska a Berounska)
Ekonomické přínosy a ztráty v záplavových oblastech (případová studie)
Environmentální šetrnost v životním způsobu porevoluční generace trampů
Eroze strategie udržitelného rozvoje
Hnutí nerůstu
Jaderná energetika pohledem České televize – srovnání mediální reprezentace jaderné energetiky před a po havárii jaderné elektrárny Fukušima Daiči
Kreslený humor s environmentální tematikou v českém tisku
Na kole mimo systém – městský kmen a jeho motivace
Rehabilitace smyslově vnímaného světa z environmentální perspektivy Davida Abrama
Rozpor ekologie a práce
Šumava jako estetický problém
Vliv normativních faktorů na environmentálně šetrné spotřební chování
Zhodnocení souladu ochrany přírody v ČR s mezinárodními strategickými závazky
Způsoby využívání oslů v ČR a úskalí jejich chovu
Vztah uživatelů druhého bydlení k přírodě

DP studentů katedry získaly celkem 10 ocenění v soutěži „Cena Josefa Vavrouška“ (někt. uvedeny a označeny v textu).
repozitář závěrečných prací UK: https://is.cuni.cz/webapps/zzp/search/?tab_searchas=basic&lang=cs

Obsah přijímací zkoušky a další požadavky na přijetí

Podmínkou přijetí ke studiu je ukončené bakalářské (příp. magisterské) vzdělání. Obor je určen absolventům oborů přírodovědných i humanitních se zájmem o vztah přírody a společnosti, životní prostředí a udržitelný rozvoj. Přijímací zkouška je jednokolová a skládá se ze dvou částí: z jazykové zkoušky a z písemného testu z pěti titulů požadované literatury.

Návaznost na předchozí studijní program / obor (podmínky z hlediska příbuznosti oborů)

Obor sociální a kulturní ekologie navazuje svou komplexností ideálně na bakalářské studium humanitní vzdělanosti FHS, zejména na sociologické a antropologické zaměření. Dlouhodobě byl však schopen velmi dobře integrovat studenty jiných bakalářských i magisterských programů, přírodovědných i společenských, ve vzájemném obohacení, pokud prokazovali schopnost kritického myšlení v souvislostech a motivaci v podobě zájmu o přírodu a věci veřejné.

Kombinovaná forma studia

Organizace výuky Obor nemá kombinovanou formu studia.

Seznam studijních opor (odkaz na vzory studijních opor)

D – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Ekologická antropologie			č. 1
Typ předmětu	P		Dopor. ročník / semestr	1 ZS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	2/0	kreditů 3
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět
Způsob zakončení	klasifikovaný zápočet		Forma výuky	přednáška
Další požadavky na studenta	Základní znalost sociokulturní antropologie.			
Vyučující	Mgr. Bohuslav Kuřík			
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky	<p>Kurz představí klíčové koncepce, genealogie, příklady, výzkumné nástroje, školy a témata současné ekologické antropologie (EA).</p> <p>Základní osnova kurzu: Část I.: Kořeny EA 1. Předchůdci a definice: Environmentální vs. ekologická antropologie, kulturní ekologie, studie ekologie a rituálů 2. Koncepty přírody mimo Evropu a vědění domorodců 3. Politická ekologie: nerovnost, politika, globalizace Část II. Klíčové obraty v EA 4. Biomoc a governmentalita 5. Mimo dichotomii příroda a kultura: Věda, technologie, společnost (STS – Science, Technology, Society) Část III. EA problémů současnosti 6. Ekogovernmentalita, biotechnologie já a politika života 7. Vládnout přírodě: politický život přírody, konzervace, udržitelnost 8. Antropologie klimatické změny I. - globální oteplování 9. Antropologie klimatické změny II. - zvládnutí katastrof a prevence ekologických rizik 10. Biometrie a populace 11. Propojení, protest, konflikt: environmentální hnutí a spory o přírodu 12. Jak myslí příroda?: Neantropocentrická pojetí přírody 13. Závěr: jaké environmentální problémy současnosti zkoumat v České republice/Evropě/světě?</p>			
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky	<p>BENNETT, Jane. <i>Vibrant Matter: A Political Ecology of Things</i>. 1st edition. Durham and London: Duke University Press, 2010. 200 p. ISBN 978-0822346333.</p> <p>DESCOLA, Phillipe. <i>The Ecology of Others</i>. 1st edition. Chicago: Prickly Paradigm Press, 2013. 90 p. ISBN 978-0984201020.</p> <p>FOUCAULT, Michel. <i>Security, Territory, Population: Lectures at the Collège de France 1977-1978</i>. 1st edition. New York: Picador, 2009. 464 p. ISBN 978-0312203603. (vybrané kapitoly - TBA).</p> <p>HAENN, Nora – WILK, Richard (eds.). <i>The Environment in Anthropology: A Reader in Ecology, Culture, and Sustainable Living</i>. 1st edition. New York: New York Press, 2005. 504 p. ISBN 978-0814736371.</p> <p>LATOUR, Bruno. <i>We Have Never Been Modern</i>. 1st edition. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1993. 168 p. ISBN 978-0674948396.</p>			
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky	<p>DOVE, Michael. <i>The Anthropology of Climate Change: An Historical Reader</i>. 1st edition. Oxford: Wiley Blackwell, 2014. 360 p. ISBN 978-1118383001.</p> <p>ESCOBAR, Arturo. After Nature: Steps to an Antiessentialist Political Ecology. <i>Current Anthropology</i>, 1999, vol. 40, no. 1. pp. 1–30. ISSN 0011-3204.</p> <p>KOHN, Eduardo. <i>How Forests Think. Toward an Anthropology Beyond the Human</i>. 1st edition. Berkeley, Los Angeles: University of California Press, 2013. 259 p. ISBN 9780520276116.</p> <p>ORLOVE, Ben. <i>Lines in the Water: Nature and Culture at Lake Titicaca</i>. 1st edition. Berkeley, Los Angeles, London: University of California Press, 2002. 314 p. ISBN 978-0520229594.</p> <p>RAPPAPORT, Roy. <i>Pigs for the Ancestors: Ritual in the Ecology of a New Guinea People</i>. 2nd edition. New Haven: Yale University Press, 2000. 501 p. ISBN 978-1577661016.</p>			

D – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Environmentální ekonomie I.			č. 2
Typ předmětu	P	Dopor. ročník / semestr		1 ZS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	2/0	kreditů 3
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět
Způsob zakončení	zápočet		Forma výuky	přednáška
Další požadavky na studenta	1x prezentace na zvolené odborné téma			
Vyučující	doc. Ing. Eva Cudlínová, CSc.			
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky	<p>Předmět přináší stručný úvod do mikroekonomie a makroekonomie (vymezení základních principů, zákonů a pojmů). Charakterizuje vývoj a rozdíly základních ekonomických teorií vzhledem k jejich přístupu k přírodě jako ekonomickému statku. Objasňuje hlavní úskalí a příčiny selhání ekonomického přístupu k řešení problémů životního prostředí. Vysvětluje rozdíly mezi - environmentální a ekologickou ekonomikou.</p> <p>Základní osnova kurzu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Úvod do ekonomického stylu myšlení. Praktické příklady. 2. Ekonomie a role přírody v historických souvislostech ekonomických teorií. 3. Základní principy ekonomického myšlení (volba, konkurence, vzácnost, efektivnost). 4. Nabídka a poptávka, elasticita poptávky, ekologické versus ekonomické optimum znečištění. 5. Reakce ekonomů na ropnou krizi 1970 a finanční krizi 2008. 6. Environmentální ekonomie, ekonomie přírodních zdrojů, ekologická ekonomie a zelená ekonomie. 7. Role cen, vlastnická práva a pravidla hry z pohledu vzniku znečištění. 8. Náklady a role nákladů obětované příležitosti v ochraně životního prostředí. 9. Zisk jako výsledek nedokonalých informací, role informací v rozhodování o životním prostředí. 10. Diskontování a vliv na projekty v životním prostředí. 11. Paradox hodnoty a hodnota přírodních zdrojů. 12. Makroekonomické souvislosti. Historie a výpočet HDP. 13. Internalizace externalit – ekonomické nástroje versus vlastnická práva. 			
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky	<p>CUDLÍNOVÁ, Eva. <i>Ekologická ekonomie a životní prostředí</i>. 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zemědělská fakulta, 2006. 82 s. ISBN 80-7040-862-6.</p> <p>DALY, Herman, E. – FARLEY, Josua. <i>Ecological Economics: Principles and Applications</i>. 2nd edition. Washington: Island Press, 2011. 450 p. ISBN 978-19726-681-9.</p> <p>LISA, Aleš – ŠAUER, Petr (eds.). <i>Environmentální ekonomie a politika: výukové případové studie</i>. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Centrum pro otázky životního prostředí, 2007. 447 s. ISBN: 978-80-87076-08-8.</p> <p>ŠAUER, Petr. <i>Introduction to Environmental Economics and Policy</i>. 1st paperback edition. Prague: Litomysl Seminar Publishing, 2007. 221 p. ISBN 978-80-86709-19-2.</p> <p>ŠAUER, Petr. <i>Kapitoly z environmentální ekonomie a politiky i pro neekonomy</i>. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Centrum pro otázky životního prostředí, 2007. 164 s. ISBN: 978-80-87076-06-4.</p>			
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky	<p>VEJCHODSKÁ, Eliška. <i>Ekonomie a politika městského životního prostředí</i>. 1. vyd. Praha: Oeconomica, VŠE, 2009. 176 s. ISBN 978-80-245-1241-9.</p> <p>MAIER, Karel – VOREL, Jiří a kol. <i>Územní plánování a udržitelný rozvoj</i>. 1. vyd. Praha: ABF – nakladatelství ARCH, 2008. 124 s. ISBN 978-80-86905-47-1.</p>			

D – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Environmentální sociologie I.			č.	3
Typ předmětu	P	Dopor. ročník / semestr			1 ZS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	2/0	kreditů	3
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět	
Způsob zakončení	klasifikovaný zápočet			Forma výuky	přednáška
Další požadavky na studenta					
Vyučující	Mgr. et Mgr. Arnošt Novák				
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky					
Kurz představuje uvedení do oboru environmentální sociologie, do jeho dějin, základní terminologie, směrů a problémů až po současný stav, včetně nejvýznamnějších představitelů. Kurz předpokládá základní znalosti ze sociologie.					
Základní osnova kurzu:					
1. Úvod. Seznámení s kurzem, základní pojmy.					
2. Sociologie, jako kdyby na přírodě (ne)záleželo. Historické souvislosti vzniku sociologie, její průnik s environmentální problematikou. Vznik environmentální sociologie, základní směry a témata, kterými se zabývá.					
3. Příroda – co to vůbec je? Vyjasnění pojmu příroda, životní prostředí. Sociální podmíněnost pohledu a vnímání přírody.					
4. Společnost, v níž je každý sám. Charakteristika současné společnosti – individualizovaná společnost (Bauman), jedinec a společnost.					
5. Společnost běžícího pásu. Charakteristika současné společnosti – ekonomický růst a společnost jako běžící pás (Schnaiberg).					
6. Hodnoty a postoje. Pojem hodnoty a materiálních a postmateriálních hodnot (Maslow, Inglehart).					
7. Environmentální postoje a co je ovlivňuje.					
8. Spotřebovávám, tudíž jsem. Spotřeba a její role v moderní společnosti. Okázalá spotřeba, dobrovolná skromnost.					
9. Sociální konstrukce environmentálních problémů aneb co je reálné. Konstrukce sociální reality. Nutné faktory pro „konstruování“ environmentálního problému.					
10. Věda dá nám cenné údaje. Věda a její role při (roz)poznávání environmentálních problémů v moderní společnosti. „Zelená“ kritika vědy.					
11. Riziko. Kultura rizika (Douglas a Wildavsky). Sociologie rizika. Riziková společnost (Beck).					
12. Environmentální hnutí. Role sociálních hnutí při ochraně životního prostředí.					
13. Závěr. Rekapitulace nejdůležitějších otázek a témat, diskuse.					
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky					
BELL, Michael. <i>An Invitation to Environmental Sociology</i> . 4th edition. Thousand Oaks: Sage Publications, 2012. 400 p. ISBN 978-1-4129-9053-0.					
GIBAS, Petr – NOVÁK, Arnošt, et al. <i>Pražské zahrádkové osady: Stíny minulosti, nebo záblesky budoucnosti?</i> 1. vyd. Praha: FHS UK, 2013. 148 s. ISBN: 978-80-87398-30-2.					
HANNIGAN, John. <i>Environmental Sociology</i> . 1st edition. London: Routledge, 1995. 236 p. ISBN 0-415-11255-9.					
KELLER, Jan. <i>Sociologie a ekologie</i> . 1. vyd. Praha: SLON, 1997. 232 s. ISBN 80-85850-42-7.					
SWYNGEDOW, Erik. Circulations and metabolisms: (Hybrid) Natures and (Cyborg) cities. <i>Science as Culture</i> , 2006, vol. 15, no. 2, pp. 105–121. ISSN 0950-5431.					
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky					
FOSTER, John. B. – CLARKE, Brett. – YORK, Richard. <i>The Ecological Rift</i> . New York: Monthly Review Press, 2010. 544 p. ISBN 978-1583672181.					
GIDDENS, Anthony. <i>Sociologie</i> . 1. vyd. Praha: SLON, 2000. 595 s. ISBN 80-7203-124-4.					
JACOBS, Jane. <i>The Death and Life of Great American Cities</i> . New York: Random House, 1961. 248 p. ISBN 0-679-60047-7.					
KELLER, Jan. <i>Dějiny klasické sociologie</i> . 2. vyd. Praha: SLON, 2005. 529 s. ISBN 978-80-86429-52-6.					
LEACH, Neil. Towards a Theory of Identification with Place. In HILLIER, Jean – ROOKSBY, Emma (eds.). <i>Habitus: A Sense of Place</i> , London: Ashgate, 2005, pp. 297–314. ISBN 978-0-7546-4564-1.					

D – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Globální problémy životního prostředí			č.	4
Typ předmětu	P	Dopor. ročník / semestr			1 ZS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	2/0	kreditů	3
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět	
Způsob zakončení	zkouška			Forma výuky	přednáška
Další požadavky na studenta	Podmínkou je úspěšné zvládnutí písemného testu. Kurs je otevřen především všem studentům FHS, kteří absolvovali nebo navštěvují kurs Sociální ekologie I., II.				
Vyučující	RNDr. Svatava Janoušková, Ph.D.				
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky					
Kurz uvádí studenty do mezioborové problematiky globálních témat životního prostředí. Kurs rozvíjí základní orientaci v sociální ekologii a znalost jejího přírodovědného základu v globálních souvislostech. Seznamuje se základy fungování biosféry jako celku se zřetelem k antropogenním vlivům a jejich obecnějším společenským souvislostem.					
Základní osnova kurzu:					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Problémy životního prostředí v kontextu udržitelného rozvoje. Globální ekologická problematika jako specifický a základní rozměr udržitelného rozvoje. Význam globálních problémů. 2. Služby a statky geobiosféry. Pro hospodářskou činnost je nutno zachovat "přijatelnou úroveň" služeb a statků, které lidstvu poskytuje geobiosféra. Přehled kritických služeb a statků. 3. Biogeochemické cykly. Člověk ovlivňuje svou činností biogeochemické cykly řady chemických prvků. V centru pozornosti jsou na jedné straně základní živiny (uhlík, dusík, fosfor), na straně druhé toxické prvky a látky (těžké kovy, persistentní organické škodliviny). 4. Klima. Klimatický systém planety a jeho ohrožení současnou antropogenní činností, zejména emisemi skleníkových plynů. Reakce světového společenství. 5. Ozónová vrstva. Význam atmosféry jako rozhraní mezi kosmickým prostorem a zemským povrchem. Ohrožení stratosférické ozónové vrstvy. Rozbor úspěšné úmluvy o ochraně ozónové vrstvy. 6. Znečištění ovzduší v globálním, regionálním a lokálním měřítku. Hlavní škodliviny, hlavní projevy znečištění ovzduší, nejdůležitější oblasti ohrožení. 7. Vodní zdroje. Oceány a moře. Zdroje sladké vody. V současném období se ochrana zdrojů sladké vody považuje za jednu z prvořadých priorit. 8. Odpady. V současné době se v globálním měřítku dostávají do popředí nebezpečné odpady, zejména toxické a odpady radioaktivní. 9. Environmentální bezpečnost. Zajištění kvality i kvantity přírodních zdrojů v limitech potřebných pro odpovídající kvalitu lidského života. 10. Planetární meze a environmentální bezpečnost. Témata environmentální bezpečnosti (bezpečnost surovinová, energetická, ekologická) a jejich vazba na planetární meze. 11. Městský stres. Rychlá urbanizace zejména v rozvojových zemích s sebou přináší četné projevy městského stresu, který se stává jedním z vážných ohrožení životního prostředí v globálním měřítku. 12. Nová témata (emerging issues) – chemizace prostředí, opětovně se objevující choroby, technologie, ad. 13. Přístup k informacím. Role vzdělávání a informací pro dobré vládnutí (good governance). 					
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky					
MOLDAN, Bedřich. <i>Podmaněná planeta</i> . 1. vyd. Praha: Karolinum, 2009. 419 s. ISBN 978-80-246-1580-6.					
DLOUHÁ, Jana – DLOUHÝ, Jiří – MEZŘICKÝ, Václav (eds.). <i>Globalizace a globální problémy</i> . 1. vyd. Praha: COŽP, 2006. 312 s. ISBN 80-87076-01-X.					
ROCKSTROM, Johan et al. A safe operating space for humanity. <i>Nature</i> , 2009, vol. 461, no. 24, pp. 472–475. ISSN 472-475.					
Vybrané texty (aktuální časopisecké články z odborného tisku i ze společenské praxe).					
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky					
LOVELOCK, James, E. <i>Gaia: nový pohled na život na Zemi</i> . 2. vyd. Prešov: Abies, 1994. 211 s. ISBN 80-88699-18-5.					
LOVELOCK, James, E. <i>Gaia: žijoucí planeta</i> . Praha: Mladá fronta, 1994. 221 s. ISBN 80-204-0436-8.					
MOLDAN, Bedřich. <i>Ekologie, demokracie, trh</i> . 1. vyd. Praha: Informatorium, 1992. 237 s. ISBN 80-85368-19-6.					
MOLDAN, Bedřich. <i>Životní prostředí (globální perspektiva)</i> . 1. vyd. Praha: COŽP, 1995. 111 s. ISBN 80-7066-938-1.					

D – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Letní škola	č.	5
Typ předmětu	P	Dopor. ročník / semestr	1 ZS
Rozsah studijního předmětu	4,5 dne hod. za týden	kreditů	3
Jiný způsob vyjádření rozsahu	4,5 dne za semestr (podrobněji viz anotace)	Dvousemestrální předmět	
Způsob zakončení	zápočet	Forma výuky	praxe/terénní práce
Další požadavky na studenta	Aktivní účast při výkladu, vyhledávání a sběru materiálu.		
Vyučující	PhDr. Ivan Rynda Mgr. et Mgr. Arnošt Novák Ing. Radek Trnka, Ph.D.		
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky	<p>Povinný předmět Letní škola, pořádaný ve výjezdní a blokové formě před samotným zahájením studia, je zahájením cyklu terénních praxí. Studenti se seznámí s vybraným VZCHÚ (NP nebo CHKO). Předmětem studia je z přírodovědného hlediska geomorfologie prostředí, krajinné, botanické, zoologické, ekologické a další přírodovědné charakteristiky. Ve společenském pohledu se studenti seznamují se specifikou hospodaření ve VZCHÚ a s výkonem státní správy v oblasti ochrany přírody a krajiny a ochrany životního prostředí. V této souvislosti studují dále činnost místních samospráv, komunikaci s nimi a s dalšími dotčenými osobami (stakeholdery) v území včetně environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty. Výuka probíhá celodenně v terénu; večerní program je věnován formou prezentace a (panelové) diskuse vybrané sociálně-ekologické oblasti (místnímu střetu zájmů a jeho řešení), a následně diskusi s představiteli několika zájmových oblastí (stakeholdery): představitelé Správy NP nebo CHKO, místní samosprávy, podnikatelské sféry, sportovního oddílu, nestátní neziskové organizace apod. Studenti mají možnost se vzájemně poznat v neškolním prostředí a seznámit se podrobně s organizací studia. Aktuální environmentální problémy dané lokality jsou tematizovány z pozic sociální ekologie, kulturní ekologie, environmentální historie a sociologie, ev. antropologie. Začíná proces hledání specializace, diplomových témat a tvorby pracovních týmů. Náplň předmětu je shodná s Terénními praxemi (viz), navíc je pořádána introduktivní přednáška a diskuse k náplni a organizaci studia. Školu tradičně navštěvují i studenti 2. ročníku.</p> <p>Denní osnova:</p> <ol style="list-style-type: none">1. středa: prezence, úvod; vstupní přednáška vedoucího odborného pracovníka VZCHÚ2. čtvrtek:<ol style="list-style-type: none">a) celý den přírodní terén, dle počasí ev. návštěva objektů důležitých z hlediska sociální a kulturní ekologie (muzeum, čistírna odpadních vod apod.)b) večer: prezentace, přednáška, diskuse3. pátek: dtto4. sobota: dtto; večer navíc seznámení s organizací a formami studia, s hlavními diplomovými tématy5. neděle: dtto nebo dle náročnosti terénu pouze návštěva místních objektů; odpoledne diskuse, odjezd		
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky	Plán péče, zonace, ev. návštěvní řád, další strategické dokumenty Správy; oblastní plány rozvoje lesů, lesní hospodářské plány a osnovy, porostní a taxační plány a dokumentace, dokumentace soustavy Natura 2000, katastrální plány, další mapy a plány.		
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky	Odborné i popularizační podklady Správy, místní tisk, výroční zprávy a další materiály místních organizací (NNO); ev. kroniky, matriky, archivy a další odborné materiály a podklady vztahující se ke zkoumanému místu.		

D – Charakteristika studijního předmětu			
Název studijního předmětu	Metody popisu a analýzy environmentální udržitelnosti I.		č. 6
Typ předmětu	P	Dopor. ročník / semestr	1 ZS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden 2/0	kreditů 3
Jiný způsob vyjádření rozsahu			Dvousemestrální předmět
Způsob zakončení	zápočet	Forma výuky	přednáška
Další požadavky na studenta	Podmínkou zápočtu je esej na vybrané téma.		
Vyučující	PaedDr. Tomáš Hák, Ph.D.		
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky			
Kurz uvádí studenty do mezioborové problematiky metod popisu a hodnocení environmentální udržitelnosti. Představuje teoretická východiska a na příkladech používaných indikátorů ukazuje postupy při vývoji a konstrukci indikátorů. Kurz nevyžaduje specifické vědomosti – výhodou je znalost strategie udržitelného rozvoje a jeho hodnocení.			
Základní osnova kurzu:			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Úvod do kurzu. Od hodnocení životního prostředí k environmentální udržitelnosti. Od dat k souhrnným indikátorům (připomenutí metrologie - měrné systémy, jednotky SI a mimo SI); kvantitativní a kvalitativní proměnné. 2. Údaje o životním prostředí. (Kvantitativní) data o životním prostředí: pozorování, měření, výpočet, modelování, statistické zjišťování, dálkový průzkum. 3. Informace pro životní prostředí a udržitelný rozvoj. Informační pyramida, společenský rozhodovací cyklus. Agregované indikátory, indexy. Formální rámce (PSR, DPSIR). 4. Přístupy a metody hodnocení indikátorů. Cíle, benchmarking, analýza trendu. 5. Indikátory environmentální udržitelnosti. Index environmentální udržitelnosti ESI, Ekologická stopa, Index živoucí planety LPI. 6. Indikátory sociální udržitelnosti. Index lidského rozvoje – HDI, Index vnímání korupce, Index svobody. 7. Indikátory ekonomické udržitelnosti. Index udržitelného blahobytu – ISEW, Genuine Savings. 8. Indikátory udržitelného rozvoje. Sustainability index, Wellbeing index, Happiness Index. 9. Hodnocení udržitelnosti ČR. Situační zpráva. 10. Indikátory pro města. Přístupy, příklady - City Development Index, Common European Indicators, Sustainable Seattle. 11. Indikátory a jejich využití v činnosti mezinárodních organizací. European Environment Agency- EEA, UNDP, OECD, UNCSO, WB. 12. Možnosti prezentace indikátorů. GapMinder, WorldMap, Sustainability Dashboard. 13. Závěrečné hodnocení kurzu, diskuze. 			
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky			
MOLDAN, Bedřich. <i>Indikátory trvale udržitelného rozvoje</i> . Ostrava: Vysoká škola báňská, 1996. 87 s. ISBN 80-7078-380.			
ZELENÝ KRUH [online]. <i>Indikátory blahobytu: všechno, co jste chtěli vědět o štěstí (ale báli jste se zeptat)</i> [online]. Edice APEL, c2010, poslední revize 21. 4. 2014 [cit. 2014-03-14]. Dostupné z: <www.zelenykruh.cz/dokumenty/indikatory-blahobytu-2010.pdf>.			
Jedna zahraniční publikace (včetně článku v odborném periodiku) s relevantním tématem podle specializace studenta.			
<i>Ecological Indicators</i> . ISSN 1470-160X.			
<i>International Journal of Ecological Economics</i> . ISSN 0973-1385 [Print]; 0973-7537 [Online].			
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky			
MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR: Zpráva o životním prostředí v České republice, každoročně.			
MŽP a RVUR: Situační zpráva ke Strategickému rámci udržitelného rozvoje ČR. Biauálně, od r. 2004			
OECD a MŽP: Politika, stav a vývoj životního prostředí ČR (Environmental performance review, 2005)			
MOLDAN, Bedřich. <i>Ekologická dimenze udržitelného rozvoje</i> . Praha: Karolinum, 2001. 102 s. ISBN 80-246-0246-6.			
European Environment Agency: <i>Environmental signals</i> . Pravidelně od r. 2002.			

D – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Seminář k environmentální sociologii			č.	7
Typ předmětu	P			Dopor. ročník / semestr	1 ZS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	0/2	kreditů	3
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět	
Způsob zakončení	zápočet			Forma výuky	seminář
Další požadavky na studenta					
Vyučující	Mgr. et Mgr. Arnošt Novák				
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky	<p>Cílem semináře je seznámit studenty a studentky s vybranými sociologickými přístupy ke vztahu mezi přírodou, životním prostředím a společností, se základními sociologickými pojmy environmentální sociologie, s osobnostmi a teoriemi. Probírané texty navazují na přednášky kurzu Environmentální sociologie. Předmět by měl také přispět k diskusi aktuálních témat, v konkrétním případě zejména proces individualizace a její environmentální aspekty. Seminář je založen na práci s texty a předpokládá aktivní účast.</p> <p>Základní osnova kurzu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Úvod. Seznámení s kurzem. 2. Sociální vědy a ekologická krize. 3. Malthusiánství a teorie přelidnění. 4. Příroda, kultura a jejich vztah. 5. Environmentální aspekty individualizace. 6. Společnost běžícího pásu. 7. Spotřeba v moderní společnosti. 8. Sociologie ekologie. 9. Role vědy v ekologické krizi. 10. Sociální ekologie Murraye Bookchina. 11. Riziková společnost Ulricha Becka. 12. Environmentální hnutí. 13. Závěr. Rekapitulace nejdůležitějších otázek a témat, diskuse. 				
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky	<p><u>Hodina č.:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 2. FOSTER, John. B. – CLARKE, Brett. – YORK, Richard. <i>The Ecological Rift: Capitalism's War on the Earth</i>. New York: Monthly Review Press, 2010, 544 p. ISBN 978-1583672181. 3. BELL, Michael. <i>An Invitation to Environmental Sociology</i>. London: SAGE Publications, 2004, ISBN 978-1412990530. Kapitola „Population and Development“, pp. 78–104. 4. MACNAGHTE, Phill – URRY, John. <i>Contested Natures</i>. London: SAGE Publications, 1998, ISBN 978-0761953135. kapitola „Rethinking Nature and Society“, pp. 1–31. 5. MANIATES, Michal. F. Individualization: Plant a Tree, Buy a Bike, Save the World? <i>Global Environemntal Politics</i>, 2001, vol. 1, no. 3, pp. 31–52. E-ISSN(s): 1536-0091. LIBROVÁ, Hana. Individualizace v environmentální perspektivě: sociologické rámování mění pohled a plodí otázky. <i>Sociologický časopis</i>, 2010, vol. 46, no. 1, pp. 125–152. P-ISSN(s): 0038-0288. 6. OBACH, Bill. K. New Labour – Slowing the Treadmill of Production. <i>Organization and Environment</i>, 2004, vol. 17, no. 3, pp. 337–354. P-ISSN(s): 1086-0266. 7. SANNE, Charles. Willing Consumers - or Locked in Policies for Sustainable Consumption. <i>Ecological Economies</i>, 2002, vol. 42, no. 1–2, pp. 273–287. E-ISSN(s): 1873-6106. KALA, Lukáš. Bludné cesty environmentální odpovědnosti. <i>Ekolist</i> [online], 2011. [cit. 2014-04-05]. Dostupné z: <http://ekolist.cz/cz/publicistika/eseje/bludne-cesty-environmentalni-odpovednosti>. ISSN 1802-9019. 8. FOSTER, John. B. – CLARKE, Brett. – YORK, Richard. <i>The Ecological Rift</i>. New York: Monthly Review Press, 2010, ISBN 978-1583672181. kapitola „The Sociology of Ecology“, pp. 289–384. 9. STOCKELOVÁ, Tereza. <i>Kritika depolitizovaného rozumu</i>. Praha: Grimmus, 2010, ISBN: 978-80-902831-6-9. kapitola „Spočítej a panuj: De/politika kalkulace“, s. 61–76. BOWMAN, Andrew. Are we armed only with peer-review science? The Scientization of Politics in the Radical Environmental Movement. In: Skrismhire, S. (ed.). <i>Future Ethics</i>. Bloomsbury Publishing: London, 2010, pp. 173–196. ISBN: 978-1441139580. 				

10. BEST Steve. Murray Bookchin's Theory of Social Ecology. *Organization and Environment*. 1998, vol. 11, no. 3, pp. 334–353. P-ISSN(s): 1086-0266.
KELLER, Jan. *Sociologie a ekologie*. Praha: SLON, 1997, ISBN: 80-85850-42-7. kapitola Sociální ekologie a ekologie hlubinná, s. 123–137.
11. BECK, Ulrich. *Riziková společnost*. Praha: SLON, 2004, ISBN: 80-86429-32-6. kapitola „Na vulkánů civilizace: kontury rizikové společnosti“, s. 23–111.
12. JEHLIČKA, Petr – SARRE, Paul. – PODOBA, Juraj. The Czech Environmental Movement's Knowledge Interests in the 1990's: Compatibility of Western Influences with pre-1989 Perspectives. *Environmental Politics*, 2005, vol. 14, no. 1, pp. 64–82. E-ISSN(s): 1743-8943.

Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky

Vzhledem k množství povinné literatury není předepsána žádná doporučená literatura.

D – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Sociální ekologie I.			č.	8
Typ předmětu	P			Dopor. ročník / semestr	1 ZS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	2/0	kreditů	3
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět	
Způsob zakončení	zápočet			Forma výuky	přednáška
Další požadavky na studenta	Vyhledání a překlad odborného textu (světový jazyk → čeština) v rozsahu 10 000 znaků, konzultace překladu se zkoušejícím.				
Vyučující	PhDr. Ivan Rynda				
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky					
<p>Kurz se systematicky zabývá vztahem přírody a lidské společnosti, člověka a jeho životního prostředí. Definuje zásadní pojmy, zákonitosti a souvislosti důsledně v kontextu sociální a kulturní ekologie, resp. sociální ekologie. Představuje obor a oborové paradigma, práci s odbornou literaturou včetně problematiky překladu a terminologie.</p> <p>Základní osnova kurzu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Úvod do studia: struktura výuky oboru a kurzu, studijní požadavky. Úvod do oborové problematiky. Základní přírodovědná i společenskovední terminologie, definiční vymezení, diskuse. Seznámení s charakterem, předmětem a metodami ekologie, sociální a kulturní ekologie a sociální ekologie. 2. Charakter vztahu přírody a společnosti, člověka a životního prostředí. Shodnost a odlišnost ostatních organismů a člověka jako biologické a reflektující bytosti: tři roviny postavení člověka v přírodě, biocentrismus, ekocentrismus a přiznaný antropocentrismus. 3. Historická a kontextuální podmíněnost vzniku ekologie a sociální ekologie a jejich specifické postavení mezi ostatními vědními obory. 4. Pojetí ekosystému, statky a služby ekosystémů (přírody), systémové služby (podpurné a regulační; příklady); milléniové cíle. Ekologické zákony a společnost. Systémy, struktury a procesy v antropogenně přeměněném prostředí jako dvojí paradigma ochrany přírody a krajiny. Pojem životního prostředí a vztah k přírodě. 5. Sociální ekologie, její předchůdci a vznik. Biodiverzita a typy diverzity. Koncept UNESCO Člověk a biosféra jako systémové řešení vztahu příroda – společnost. 6. Společnost, kultura a sociální systém: kultura jako adaptační strategie; civilizace. Typy civilizací a jejich vztah k přírodě a životnímu prostředí. Odlišnosti mimoeuroamerických civilizací a kultur, lidská práva a základní svobody. 7. Historický vývoj vztahu člověka a společnosti k přírodě a životnímu prostředí: konceptualizace. Výrobní způsoby, uspokojování lidských potřeb a organizace společnosti a jejich dopad na jednotlivé složky životního prostředí a biosféry včetně globálních životodárných biosférických systémů v prostoru a v čase. 8. Období předhistorické. Předliterární společnosti, odlišné vnímání reality. Období zemědělské (1. část). 9. Období zemědělské (2. část). Primární produkce, preference odlišných strategií a biotopů. Uzavřený statek jako model; venkov a město. 10. Období průmyslové. Demografický růst. Generalizace dopadů lidské činnosti horizontálně i vertikálně. Pokrok, rozvoj poznání a jeho dopady na přírodu a společnost. 11. Období komunikační I. Informace a komunikace. Informační exploze a její dopad na jednotlivé oblasti společnosti (přírodní a společenské vědy, umění, sdělovací prostředky, psychika, kolektivní vědomí). 12. Období komunikační II. Zprostředkovanost moderního světa, mnohovrstevnatost a změna hierarchií postmoderní přítomnosti, mediální svět, virtuální. 13. Interpretativní sociologie a Thomasův teorém vs. příroda objektivní a příroda jako sociální konstrukt. 					
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky					
BRANIŠ, Martin. <i>Základy ekologie a ochrany životního prostředí</i> . 3. vyd., aktualizované. Praha: Informatorium, 2004. 204 s. ISBN 80-7333-024-5.					
DUVIGNEAUD, Paul. <i>Ekologická syntéza</i> . 1. vyd. Praha: Academia, 1988. 416 s.					
MÍČAL, Igor. <i>Ekologická stabilita</i> . 2. rozšířené vydání. Praha: Ministerstvo životního prostředí ČR, Veronika, 1994. 276 s. ISBN 80-85368-22-6.					
PETRUSEK, Miloslav. <i>Společnosti pozdní doby</i> . Praha: Sociologické nakladatelství (SLON). 464 s. ISBN 978-80-86429-63-2.					
REID, Walter V., et al. <i>Ekosystémy a lidský blahobyt: syntéza: Zpráva Hodnocení ekosystémů k miléniu</i> . 1. vyd. Praha: Centrum pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy, 2005. 138 s. ISBN 80-239-6300-7.					
RYNDA, Ivan – HÁK, Tomáš. <i>Lidé a ekosystémy</i> . Praha: Centrum pro otázky životního prostředí a Společnost pro trvale udržitelný život, 2001. 108 s. ISBN 80-902-635-6-9.					
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky					
COLINVAUX, Paul. <i>Ecology 2</i> . Chichester: John Wiley & Sons, Inc., 1993. 378 p. ISBN 0471599549.					
CRUTZEN, Paul, J. <i>Geology of mankind: the Anthropocene</i> . <i>Nature</i> , 2002, vol. 415, no. 6867, p. 23. ISSN 0028-0836.					
DALY, Herman, E. – COBB, John, B. <i>For the Common Good: Redirecting the Economy toward Community, the Environment, and a Sustainable Future</i> . 1st ed. Boston: Beacon Press, 1989. 482 p. ISBN 0-8070-4705-8.					

JENÍK, Jan – PAVLIŠ, Jindřich. *Terestrické biomy. Lesy a bezlesí země*. Brno: Mendelova univerzita v Brně. 2011. 238 s. ISBN 978-80-7375-481-5.

MÍCHAL, Igor – PETŘÍČEK, Václav (ed.). *Péče o chráněná území, 1. díl: Nelesní společenstva; 2. díl: Lesní společenstva*. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 1999. 714 s. ISBN 80-86064-42-5; 452 s. ISBN 80-86064-14-X.

D – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Základy ekologie			č.	9
Typ předmětu	P			Dopor. ročník / semestr	1 ZS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	2/0	kreditů	3
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět	
Způsob zakončení	zkouška			Forma výuky	přednáška
Další požadavky na studenta					

Vyučující

Ing. Michael Bartoš, CSc.

Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky

Předmět se zabývá základy ekologie, tj. vztahy mezi organismy a okolním živým i neživým prostředím a vztahy mezi organismy navzájem a objasňuje základní ekologické principy.

Základní osnova kurzu:

1. Úvod do „ekologie“ – definice, historické milníky, chybné pojmání ekologie jako nauky o životním prostředí lidí („může ekologii dělat kdokoliv bez ohledu na teoretickou přípravu?“).
2. Jedinec a prostředí, ekologická podstata života a ekologický smysl života. Co vše ovlivňuje život organismů. Evoluce, ontogeneze, fylogeneze.
3. Ekologické faktory prostředí I. Abiotické – fyzikální a chemické faktory prostředí a dostupnost zdrojů. Podmínky životního prostředí, které nějakým způsobem ovlivňují daný živý organismus.
4. Ekologické faktory prostředí II. Biotické – vnitro a mezidruhové vazby. Biologické rytmy. Výsledky vlivu ekologických faktorů na organismus – zeměpisné rozšíření druhů, hustota populací, vznik adaptací.
5. Disturbance prostředí jako ekologický faktor. Typy disturbancí (přírodní a antropogenní), měřítko a čas. Ekologická nika a ekologická valence a tolerance. Bioindikace a jejich praktické využití člověkem.
6. Biotopy/stanoviště a geografické rozšíření organismů – kosmopolitní druhy, endemitní druhy a reliktní druhy, synantropní druhy a domestikace.
7. Životní strategie organismů, přizpůsobení prostředí a přirozený výběr. Základní koncepce životních strategií.
8. Disperze a migrace v biologických disciplínách. Využití obecné teorie migrace v chování lidské společnosti. Příklady lidských migrací a jejich příčin.
9. Populace a společenstva. Souhrnné (početnost, struktura, rozmístění, růst a disperze) a strukturální (pohlaví, věk, sociální struktura) vlastnosti populace.
10. Vztahy mezi populacemi, vnitrodruhová a mezidruhová kompetice; teritorialita a regulace velikosti populací jako důsledek kompetice.
11. Sukcese jako důsledek mezidruhové kompetice. Jednotlivé typy sukcese, příčiny a důsledky sukcese, příklady vzniku nových biotopů.
12. Ekosystémy, jejich definice principy a fungování. Toky energie, koloběh látek, vývoj a autoregulace, produktivita ekosystémů. Potravní řetězec a potravní síť.
13. Teorie ostrovní biogeografie a její možné aplikace v ochraně přírody (sosieologie). Biodiverzita a problematika její současné ochrany (rizika genetiky modifikovaných organismů).

Povinná studijní literatura a studijní pomůcky

- KOLÁŘ, Filip – MATĚJŮ, Jan – LUČANOVÁ, Magdalena – CHLUMSKÁ, Zuzana – ČERNÁ, Kateřina – BALÁŽ, Vojtěch – LONGMAN, Kenneth A. – JENÍK, Jan. *Tropical Forest And Its Environment*. 2nd ed. New York: John Wiley and Sons., Inc., 1987. 247 p. ISBN 0-582-44678-3.
- PRACH, Jindřich – FALTEISEK, Lukáš. *Ochrana přírody z pohledu biologa*. 1. vyd. Praha: Dokořán, 2012. 216 s. ISBN 978-80-7363-414-8.
- STORCH, David – MIHULKA, Stanislav. *Úvod do současné ekologie*. 1. vyd. Praha: Portál, 2000. 156 s. ISBN 80-7178-462-1.
- TOWNSEND, Colin R. – BEGON, Michael – HARPER, John, L. *Základy ekologie*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2010. 505 s. ISBN 978-80-244-2478-1.
- ODUM, Eugene, P. *Základy ekologie*. 1. vyd. Praha: Academia, 1977. 736 s. ISBN 509-21-857.

Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky

- BEGON, Michael – HARPER, John, L. – TOWNSEND, Colin, R. *Ekologie: jedinci, populace a společenstva*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 1997. 949 s. ISBN 80-7067-695-7.
- CHAPIN, Stuart – MATSON, Pamela A. – VITOUSEK, Peter. *Principles of Terrestrial Ecosystem Ecology*. 2. vyd. London, Weinheim, New York, Tokyo: Springer, 2012. 529 s. ISBN 978-1-4419-9504-9.
- KREBS, Colin, J. *Ecology: The Experimental Analysis of Distribution And Abundance*. 6. vyd. San Francisco, Boston, New York, Capetown, Hong Kong, London, Madrid, Mexico City, Montreal, Munich, Paris, Singapore, Sydney, Tokyo, Toronto: Pearson International Edition, 2009. 655 s. ISBN 978-0321507433.
- PIVNÍČKA, Karel. *Aplikovaná ekologie. Dlouhodobá udržitelnost rybářské, zemědělské a lesnické produkce*. Učební texty. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2002. 185 s. ISBN 80-246-0599-6.
- ZRAVÝ, Jan – MIHULKA, Stanislav – ŠTORCH, David. *Jak se dělá evoluce*. 1. vyd. Praha: Paseka, 2004. 296 s. ISBN 80-7185-578-2.

D – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Environmentální ekonomie II.			č.	10
Typ předmětu	P	Dopor. ročník / semestr			1 LS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	2/0	kreditů	3
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět	
Způsob zakončení	zkouška			Forma výuky	přednáška
Další požadavky na studenta	Absolvování kurzu Environmentální ekonomie I.				
Vyučující	doc. Ing. Eva Cudlínová, CSc.				
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky					
<p>Kurz navazuje na Environmentální ekonomii I. a je zaměřen na ekonomické nástroje (zelené daně, dotace, obchodovatelná povolení, dobrovolné dohody), které řeší problematiku životního prostředí. Samostatným tématem jsou metody oceňování přírody, nákladově zisková analýza s rozměrem životního prostředí a role zahraničního obchodu z hlediska jeho vlivu na přírodní zdroje tzv. "dovoz a vývoz trvale udržitelného rozvoje".</p> <p>Základní osnova kurzu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ekonomické nástroje pozitivní stimulace – dotace, dobrovolné dohody. 2. Ekonomické nástroje negativní stimulace – daně, poplatky. 3. Obchodovatelná povolení. 4. Oceňování přírodních zdrojů a životního prostředí – principy. 5. Celková ekonomická hodnota. Metody, které využívají poptávkovou křivku. 6. Metody, které nevyužívají poptávkovou křivku. 7. Expertní metody oceňování Hessenská metoda, nákladová metoda. 8. Oceňování mokřadních ekosystémů a ekosystémových služeb. 9. Nákladově zisková analýza CBA, nákladově efektivní analýza. 10. SEA a EIA – hodnocení navrhovaných projektů. 11. Globální ekonomika a životní prostředí. 12. Peníze a LETS systém. 13. Závěrečná diskuse – příprava na zkoušku. 					
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky					
<p>CUDLÍNOVÁ, Eva. <i>Ekologická ekonomie a životní prostředí</i>. 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zemědělská fakulta, 2006. 82 s. ISBN 80-7040-862-6.</p> <p>DALY, Herman E., FARLEY, Josua. <i>Ecological Economic: Principles and Applications</i>, 1st edition. USA: Island Press, 2003. 450 p. ISBN 978-1559633123.</p> <p>SEJÁK, Josef a kol. <i>Oceňování pozemků a přírodních zdrojů</i>. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 1999. 256 s. ISBN 80-7169-393-6.</p> <p>ŠTĚPÁNEK, Zdeněk– JÍLKOVÁ, Jiřina. <i>Malý výkladový slovník z oblasti ekonomiky životního prostředí</i>. Praha: MŽP, 1998. 159 s. ISBN 80-7212-053-0.</p> <p>TURNER, Kerry, R.– PEARCE, David, W. – BATEMAN, Ian. <i>Environmental Economic: An Elementary Introduction</i>. UK: Johns Hopkins University Press, 1993. 324 p. ISBN 978-0801848636.</p>					
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky					
<p>HLAVÁČEK, Jiří. <i>Mezinárodní environmentální právo a ochrana životního prostředí</i>. 1. vyd. Praha: Oeconomica, VŠE, 2007. 234 s. ISBN 978-80-245-1296-9.</p> <p>JACKSON, Tim. <i>Prosperity Without Growth: Economics for a Finite Planet</i>. Reprint edition. USA, UK: Earthscan, 2009. 288 p. ISBN-13 978-1849713238.</p> <p>MAKOWER, Joel. <i>Strategies for the Green Economy: Opportunities and Challenges in the New World Business</i>. USA: McGraw-Hill, 2008. 312 p. ISBN 978-0071600309.</p>					

D – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Environmentální politika a právo			č.	11
Typ předmětu	P			Dopor. ročník / semestr	1 LS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	2/0	kreditů	3
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět	
Způsob zakončení	zkouška			Forma výuky	přednáška
Další požadavky na studenta					
Vyučující	doc. JUDr. Vojtěch Stejskal, Ph.D.				
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky					
<p>V průběhu letního semestru bude student konfrontován se základními environmentálně-politickými přístupy, bude studovat ústavní zakotvení ochrany životního prostředí, právní principy, instituty a nástroje v rámci českého, evropského a mezinárodního práva životního prostředí. Student porozumí věcným i odborným problémům, odborné právní terminologii, seznámí se s příslušnou judikaturou a pochopí význam pedagogického, právního a vědního oboru právo životního prostředí pro udržitelný rozvoj ČR. Kurz předpokládá základní znalosti z předmětu Právní principy realizace cyklu environmentální politiky.</p> <p>Základní osnova kurzu:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Úvod do předmětu, základy ochrany životního prostředí a environmentální politika státu.2. Právo životního prostředí – pojem, společenská úloha, vývoj, systém a prameny.3. Principy práva životního prostředí.4. Ústavní základy ochrany životního prostředí.5. Politická práva a účast veřejnosti na ochraně životního prostředí.6. Vlastnické právo a ochrana životního prostředí.7. Horizontální nástroje ochrany životního prostředí.8. Ochrana životního prostředí v rámci územního plánování a stavebního řádu.9. Právní úprava ochrany atmosféry.10. Právní úprava ochrany sladkých vod.11. Právní úprava ochrany zemědělského půdního fondu a lesa.12. Právní úprava ochrany biodiverzity.13. Právní úprava nakládání se specifickými zdroji ohrožení životního prostředí.					
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky					
DAMOHOŘSKÝ, Milan – DROBNÍK, Jaroslav – SMOLEK, Martin – SOBOTKA, Michal – STEJSKAL, Vojtěch. <i>Právo životního prostředí</i> . 3.vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 629 s. ISBN 978-80-7400-338-7.					
Jednotlivé zákony z oblasti ochrany životního prostředí, přírody a krajiny v platném znění, zejména: Ústava České republiky Listina práv a svobod České republiky Zákon O životním prostředí č. 17/1992 Sb. Zákon o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb. tzv. „složkové zákony“ zákony s dopadem na životní prostředí (EIA, stavební zákon atd.)					
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky					
České právo životního prostředí: Časopis České společnosti pro právo životního prostředí, cca 150 s./číslo, zprav. 2 čísla/rok. ISSN 1213-5542.					
PEKÁREK, Milan – PRŮCHOVÁ, Ivana – DUDOVÁ, Jana – JANČÁŘOVÁ, Ilona – TKÁČIKOVÁ, Jana. <i>Právo životního prostředí, I. díl</i> . 2. přepracované vydání. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2009. 324 s. ISBN 978-80-210-4926-0.					
STEJSKAL, Vojtěch. <i>Úvod do právní úpravy ochrany přírody a péče o biologickou rozmanitost</i> . Praha: Linde, a.s., 2006. 591 s. ISBN 978-80-7201-609-1.					
VLČKOVÁ, Jitka (ed.). <i>Průvodce ochranou životního prostředí pro veřejnou správu</i> . Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku, 2008. 416 s. ISBN 978-80-86684-49-9.					

D – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Krajinná ekologie a přírodní zdroje			č.	12
Typ předmětu	P	Dopor. ročník / semestr			1 LS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	2/0	kreditů	3
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět	
Způsob zakončení	zkouška	Forma výuky			přednáška
Další požadavky na studenta					

Vyučující

Ing. Michael Bartoš, CSc.

Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky

Předmět Krajinná ekologie a přírodní zdroje se zabývá krajinnou strukturou, procesy fungování, dynamikou, vývojem a změnami krajinného systému. Vychází z poznatků obecné ekologie a vytváří interdisciplinární teoretickou základnu pro plánování a management kulturní krajiny a využívání přírodních zdrojů.

Základní osnova kurzu:

1. Úvod do „krajinné ekologie“ – definice, historické milníky, příčiny vzniku oboru krajinná ekologie ve světě a u nás.
2. Krajina – vysvětlení vzniku pojmu krajina a jeho rozdílného chápání v různých lidských disciplínách.
3. Reflexe krajiny člověkem, vnímání krajiny člověkem; estetické charakteristiky krajiny; „láska“ ke krajině a krajina jako domov, krajina a její paměť (hmotná a nehmotná paměť krajiny).
4. Struktura krajiny. Základy a principy strukturálního členění krajiny, matrice, koridory a enklávy (vysvětlení vzájemných vazeb a role měřítka), fragmentace krajiny vlivem lidských aktivit a její krajinně ekologické důsledky (prostupnost/průchodnost krajinou apod.); ekotony v krajině a jejich význam pro biologickou diverzitu.
5. Charakteristiky krajiny I. Přírodní charakteristiky krajiny. Historický vývoj krajiny. Evropská úmluva o krajině, biologické plánování využití krajiny (historický přehled, význam, využití).
6. Charakteristiky krajiny II. Kulturní/antropogenní charakteristiky krajiny, drobné artefakty v krajině, krajinné dominanty, genius loci, rozptýlená zeleň v krajině, technické památky v krajině, harmonické vztahy a měřítka. Obytnost krajiny.
7. Lidé v krajině. Využívání krajiny (land-use a land-cover). Lidské aktivity a krajina; základní funkce krajiny pro lidskou společnost, rurální a urbánní prostředí, zemědělství jako krajinotvorný činitel, marginální území a jejich socioekonomické postavení.
8. Stabilita krajiny. Vysvětlení pojmů ekologická stabilita a ekologická rovnováha. Krajinná sukcese (výpočet koeficientu ekologické stability a jeho praktické využití).
9. Aplikace v krajinné ekologii I. – ÚSES – koncepce obnovy ekologické stability krajiny a hodnocení ekologické stability; kostra ekologické stability a územní systém ekologické stability; ekologické sítě v krajině a zelená infrastruktura.
10. Aplikace v krajinné ekologii II. – hodnocení a ochrana krajinného rázu. Vysvětlení pojmu krajinný ráz a jeho stávající definice a zakotvení v legislativě České republiky.
11. Aplikace v krajinné ekologii III. – ekologie obnovy. Způsoby rehabilitace degradované krajiny. Řízená sukcese a tvorba nových biotopů.
12. Kategorizace zdrojů obecně (přírodní, kulturní), nakládání se zdroji a jejich transformace a degradace.
13. Přírodní zdroje a jejich dělení. Obnovitelné a neobnovitelné přírodní zdroje, získávání energie z přírodních zdrojů a ekologické důsledky (např. biopaliva).

Povinná studijní literatura a studijní pomůcky

SÁDLO, Jiří – POKORNÝ, Petr – HÁJEK, Pavel – DRESLEROVÁ, Dagmar – CÍLEK, Václav. *Krajina a revoluce:*

Významné přelomy ve vývoji kulturní krajiny českých zemí. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Malá Skála, 2005. 247 s.

ISBN 80-86775-02-6.

LÖW, Jiří – MÍCHAL, Igor. *Krajinný ráz.* 1.vyd. Kostelec nad Černými Lesy: Nakladatelství Lesnická práce, 2003. 548 s.

ISBN 80-86386-27-9.

FORMAN, Richard, T. T. – GODRON, Michel. *Krajinná ekologie.* 1. vyd. Praha: Academia, 1993. 583 s. ISBN 80-200-

0464-5.

KOVÁŘ, Pavel. *Ekosystémová a krajinná ekologie.* 2. vyd. Učební texty. Praha: Karolinum, 2008. 90 s.

ISBN 978-80-246-2044-2.

FARINA, Almo. *Principles and methods in landscape ecology.* 2. vyd. London, Weinheim, New York, Tokyo, Melbourne,

Madrace: Chapman & Hall, 2006. 412 s. ISBN 978-1-4020-3327-8.

Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky

HADAČ, Emil. *Krajina a lidé.* 1.vyd. Praha: Academia, 1982. 156 s. ISBN 509-21-857.

NÁTR, Lubomír. *Příroda nebo člověk? Služby ekosystémů.* 1. vyd. Praha: Karolinum, 2011. 349 s.

ISBN 978-80-246-1888-3.

KENDER, Jan. *Péče o krajinu.* 1. vyd. Praha: Consult Praha, 196 s. ISBN 80-903482-0-3.

LIPSKÝ, Zdeněk. *Krajinná ekologie pro studenty geografických oborů.* 1. vyd. Učební texty. Praha: Karolinum, 1998.

130 s. ISBN 80-7184-545-0.

KOLEJKA, Jaromír. *Nauka o krajině.* 1. vyd. Praha: Academia, 2013. 440 s. ISBN: 978-80-200-2201-1.

D – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Metody popisu a analýzy environmentální udržitelnosti II.		č.	13
Typ předmětu	P	Dopor. ročník / semestr		1 LS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	2/0	kreditů 3
Jiný způsob vyjádření rozsahu			Dvousemestrální předmět	
Způsob zakončení	zkouška	Forma výuky		přednáška
Další požadavky na studenta				
Podmínkou je úspěšné zvládnutí písemného testu.				
Vyučující	PaedDr. Tomáš Hák, Ph.D. Mgr. David Vačkář, Ph.D.			
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky	<p>Kurs rozvíjí základní znalosti o metodách hodnocení souvislosti lidské činnosti a životního prostředí. Vychází z konceptu socio-ekonomického metabolismu, studenti se seznámí s hlavními přístupy pro výpočet indikátorů zátěže prostředí energetickými toky, materiálovými toky a indikátorů vypovídajících o nárocích na území. Pozornost je věnována zejména interpretačním možnostem výsledných indikátorů.</p> <p>Základní osnova kurzu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Úvod do kurzu, hodnocení „fyzické“ ekonomiky. 2. Socioekonomický metabolismus. 3. Účetnictví, analýza a indikátory materiálových toků (metody hodnocení materiálových toků s důrazem na makroekonomickou úroveň; EW-MFA, metodika výpočtu indikátorů materiálových toků, zdroje dat, vážení indikátorů materiálových toků). 4. Příklady praktického využití indikátorů materiálových toků (vybrané národní i mezinárodní publikace, využití indikátorů pro analýzy, mezinárodní srovnání, apod.). 5. Území a ekosystémy jako součást přírodního kapitálu, ekosystémové účetnictví – základní přístupy, metody a indikátory, základní trendy vývoje využití území v EU a ČR. 6. Ekosystémové služby – indikátory ekosystémů se zvláštním zřetelem ke změnám zemského pokryvu, hodnocení ekosystémů z hlediska energetických toků, biodiverzita – základní agregované indikátory a přístupy. 7. Ekologická stopa (základní definice, způsob výpočtu). 8. Přivlastňování primární produkce (HANPP), základní definice, způsoby výpočtu. 9. Energie I: teorie, energetická bilance Země. 10. Energie II: energie ve společnosti, environmentální dopady využívání energie. 11. LCA: reálné a ideální charakteristiky, popis podle ISO, alokace. 12. Environmentální stopy: uhlíková, územní, vodní, materiálová; stopy produktů, firem a států, ukázky vybraných výzkumů. 13. Hodnocení kurzu, diskuze. 			
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky	<p>HÁK, Tomáš a kol. <i>Metabolismus společnosti: Energie, materiály, ekosystémy</i>. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2014 (v tisku – vyjde podzim 2014)</p> <p>SCHANDL, Heinz et al. <i>Handbook of Physical Accounting: Measuring Bio-Physical Dimensions of Socio-Economic Activities</i>. MFA – EFA – HANPP. Vienna: Federal Ministry of Agriculture and Forestry, Environment and Water Management, 2002. 79 p. ISBN 1726-3816.</p> <p>HABERL, Helmut. The Energetic Metabolism of Societies Part I: Accounting Concepts, <i>Journal of Industrial Ecology</i>, 2001, vol. 5, no. 1. pp. 11–33. ISSN: 1530-9290.</p> <p><i>Materiálové toky a udržitelné využití zdrojů – Závěrečná zpráva projektu vyhlášeného v rámci Národního programu výzkumu (1C/7/14/04)</i>, Praha 2005.</p> <p>MOLDAN, Bedřich – BILLHARZ, Suzanne (eds.). <i>Sustainability Indicators</i>. 1st ed. Chichester: Wiley & Sons, 1997. 415 p. ISBN 0-471-97352-1.</p>			
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky	<p>DEFRIES, Ruth – PAGIOLA, Stefano (eds.). <i>Analytical Approaches for Assessing Ecosystem Condition and Human Well-being</i> [online]. c2005, poslední revize 21. 4. 2014 [cit. 2014-04-21]. Dostupné z: <http://www.maweb.org/documents/document.271.aspx.pdf>. kapitola 2: „Ecosystems and Human Well-being: current state and trends, Millennium Ecosystem Assessment“.</p> <p>DI GREGORIO, Antonio – JANSEN, Luisa J. M. <i>Land Cover Classification System (LCCS): Classification Concepts and User Manual</i> [online]. c2000, poslední revize 21. 4. 2014 [cit. 2014-04-21]. Dostupné z: <http://www.fao.org/DOC/REP/003/X0596E/X0596E00.HTM>. kapitola: „Food and Agricultural Organisation, Natural Resources Management and Environment Department“.</p> <p>LOH, Johnatan. – GOLDFINGER, Steven. <i>Living Planet Report 2006: WWF a Global Footprint Network</i> [online]. c2006, poslední revize 21. 4. 2014 [cit. 2014-04-21]. Dostupné z: <http://assets.panda.org/downloads/living_planet_report.pdf>.</p>			

European Environment Agency. *Land accounts for Europe 1990–2000*. Corine Land Cover classes (illustrated nomenclature), 2006, poslední revize 21. 4. 2014 [cit. 2014-04-21]. Dostupné z: < <http://etc-lusi.eionet.euro.pa.eu/CLC2000/classes>>.

D – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Ochrana přírody – aplikovaná věda			č.	14
Typ předmětu	P	Dopor. ročník / semestr			1 LS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	2/0	kreditů	3
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět	
Způsob zakončení	klasifikovaný zápočet			Forma výuky	přednáška
Další požadavky na studenta					
Vyučující	Ing. Alois Pavlíčko, Ph.D.				
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky					
<p>Kurz představuje uvedení do oboru praktické ochrany přírody, v kombinaci a vazbami na životní prostředí prostřednictvím praktických opatření a nástrojů. Předpokládá se legislativní rámec od doby vzniku novodobého státu a zákona o ochraně přírody a krajiny, včetně základní terminologie, směrů a problémů až po současný stav, včetně praktických zkušeností s vytvářením dokumentů ochrany přírody o různé právní síle a praktické poznatky z procesu jejich schvalování či řízení. Kurz předpokládá základní znalosti ze životního prostředí, ochrany přírody a krajinné ekologie, včetně krajinné sociologie.</p> <p>Základní osnova kurzu:</p> <ol style="list-style-type: none"> Ochrana přírody, obecné souvislosti a praktické dopady. Historické souvislosti vzniku, průnik OP s environmentální problematikou. Základní směry a témata, kterými se zabývá. Paměť krajiny. Společnost, vlivy a potřeby jednotlivce v souvislosti s přírodou. Nároky a požadavky na ochranu přírody. Konflikty spojené s vnímáním ochrany přírody. Konflikty spojené nadřazováním materiálních potřeb, politických proklamací a cílů, developerských projektů, byznysu a jiných. Společenská úloha, občanská společnost, možnosti jednotlivce v souvislosti s ochranou přírody. Praktická tvorba a úskalí návržení, zpracování, procesu a realizace dokumentů ochrany přírody (plány péče, dokumenty o zonaci, SDO, managementová opatření, práce a jejich zajišťování). Biologické hodnocení, EIA, hodnocení k Natura 2000, ÚSES a další nástroje ve prospěch ochrany přírody (vznik, jejich tvorba, proces projednávání, zapojení společnosti, realizace). Rizika v jednotlivých fázích. Praktické využití poznatků ve prospěch ochrany přírody (ovlivnění procesů, management druhů, území, ochrana fenoménů). Metody a praktické příklady k udržitelnému konání společnosti, skupin a jednotlivců ve prospěch ochrany přírody, potažmo společenstev a druhů. Diagnostické druhy, očekávání, monitoring, finanční náročnost. Jak napomůže mapování druhů dalšímu rozhodování (k legislativním krokům, vázání a používání lidských zdrojů, financování, udržení systémů). Paměť krajiny, pylové analýzy, stabilní katastr a další prvky jako podklady rozhodování a navrhování dokumentů, opatření ve prospěch ochrany přírody a udržitelnosti její kvality, kvality života. Modelování a tvorba projektů na podporu ochrany přírody, praktické cvičení, kontrola, vyhodnocení rizik financování prostřednictvím operačních programů, fondů, mimo rozpočtovou strukturu státu. Příklady úspěšných projektů a činností (z územní úrovně, ekosystémové a druhové); příklady neúspěšných projektů a činností s negativními dopady na přírodu (z úrovně velkoplošných území, disturbancí, ekosystémů a druhů). 					
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky					
<p>JELÍNKOVÁ, Eva – PAVLÍČKO, Alois – RYNDA, Ivan – VRBA, Jaroslav. <i>Biosférické rezervace ČR</i>. Sborník konference. 1. vyd. Vimperk: Správa NP a CHKO Šumava, 2009. 400 s. ISBN 978-80-87257-03-6.</p> <p>KOVÁŘ, Pavel. <i>Ekosystémová a krajinná ekologie</i>. 2. vyd. přeprac. a dopl. Praha: Karolinum, 2012. 166 s. ISBN 9788024620442.</p> <p>NEVE, Gabriel – PAVLÍČKO, Alois – KONVIČKA, Martin. <i>Loss of Genetic Diversity Through Spontaneous Colonization in the Bog Fritillary Butterfly, Proclossiana Eunomia (Lepidoptera: Nymphalidae) in the Czech Republic</i>. <i>Eur. J. Entomol.</i>, 2009, vol. 106, pp. 11–19. ISSN 1210-5759 (print), 1802-8829 (online).</p> <p>VACEK, Stanislav – MOUCHA, Petr a kol. <i>Péče o lesní ekosystémy v chráněných územích ČR</i>. 1. vyd. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2012. 895 s. ISBN 978-80-7212-588-3.</p> <p>Zákon o ochraně přírody a krajiny – 114/1992 Sb.</p> <p>Vyhláška, kterou se provádí zákon o ochraně přírody a krajiny – 395/1992 Sb.</p> <p>Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí – 100/2001 Sb.</p>					
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky					
<p>BENEŠ, Jiří – KONVIČKA, Martin – DVOŘÁK, Josef – FRIC, Zdeněk – HAVELDA, Zbyněk – PAVLÍČKO, Alois – VRABEC, Vladimír – WEIDENHOFFER, Zdeněk. <i>Motýli České republiky: Rozšíření a ochrana I., II. (Butterflies of the Czech Republic: Distribution and Conservation I., II.)</i>. 1. vyd. Praha: SOM, 2002. 857 s. (in Czech, English abstr. and summary). ISBN 80-903212-0-8.</p> <p>GRIM, Tomáš. Více než jen atlas motýlů. <i>Vesmír</i>. 2004, vol. 83, no. 7. pp. 395–397. ISSN: 1214-4029.</p>					

- KONVIČKA, Martin – DVOŘÁK, Libor – HANČ, Zdeněk – PAVLÍČKO, Alois – FRIC, Zdeněk. Modrásek černočárny (*Pseudophilotes baton*) (Lepidoptera: Lycaenidae) v jihozápadních Čechách: železná opona, vojenské prostory a ohrožený motýl. Správa NP a CHKO Šumava. *Silva Gabreta*, vol. 14, pp. 187–198. ISSN 1211-7420.
- VRABEC, Vladimír– PAVLÍČKO, Alois – PÁLKA, Michal et al. Co vydrží populace *Euphydryas maturna* (Lepidoptera: Nymphalidae) aneb povstává Fénix z popela? In KURAS, Tomáš – MAZALOVÁ, Monika – TRNKA, Filip. (eds.) *VII. Lepidopterologické kolokvium. Sborník abstraktů z konference*. Olomouc: Přírodovědecká fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, 2013. pp. 25–26. ISBN 978-80-244-3388-2.
- Krajinná ekologie – učebnice* [online], c2014, poslední revize 28. 4. 2014 [cit. 2014-04-28]. Dostupné z: <http://www.uake.cz/frvs1269/>.
- Rozsáhlý výčet doporučené literatury přináší třináctidílné encyklopedické dílo *Chráněná území ČR* (MACKOVČIN, P. – SEDLÁČEK, M. (eds.). *Chráněná území ČR*. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Brno: EkoCentrum, 1999–2008), které je svým rozsahem 6761 stran celosvětově unikátní a stalo se základním informačním zdrojem pro ochranu přírody. Pro získání podrobných informací o literatuře k jednotlivým oblastem rovněž doporučujeme navštívit webové stránky AOPK ČR a národních parků ČR.

D – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Politika a ekonomie udržitelného rozvoje			č.	15
Typ předmětu	P			Dopor. ročník / semestr	1 LS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	2/0	kreditů	3
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět	
Způsob zakončení	zkouška			Forma výuky	přednáška

Další požadavky na studenta

Reflexe aktuálních událostí v oblasti ochrany životního prostředí.

Vyučující

PhDr. Ivan Rynda

Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky

Předmět se zabývá vzájemným vztahem dvou hlavních decizních prostorů, hospodářského a politického, a jeho vývojovou dynamikou. Politologická a ekonomická problematika je probírána v souvislostech životního prostředí a udržitelného rozvoje (zejm. efektivita a selhání trhu, pojem regulace trhu, politické a hodnotové rámce trhu a společnosti). Ve druhé části se zabývá typologií společenských rozhodovacích procesů a jejich kritérii, rolí jednotlivých tzv. hlavních skupin (major groups) a občanského sektoru a konečně moderací, facilitací a mediací.

1. Úvod kursu, atestační požadavky, literatura. Základní roviny a pilíře udržitelného rozvoje: tři vs. čtyři, resp. ve smyslu decize dva rozhodovací prostory: hospodaření, ekonomika a řízení, spravování, politika; ekonomie a politologie.
2. Historické a soudobé paradoxy participace občanů a sociálních hnutí na jedné a podíl trhu na druhé straně na správě věcí veřejných.
3. Co je politika – vznik, definice, podoby a formy politiky a veřejné politiky ve vztahu k prostředí. Charakteristika politických stran (jednoosá pravolevá, Eysenck, Müller etc.). Demokracie a vnitrostranická demokracie. Tržní hospodářství: výhody a insuficience.
4. Zastupitelská demokracie, důvody jejího vzniku. Typy politických stran a typy klasických politických ideologií, jejich popis a pozitivní i negativní role ve vztahu k životnímu prostředí a ve strategii udržitelného rozvoje. Ekologismus a environmentalismus.
5. „Klasická politika“ a veřejná politika, jejich přirozenoprávní, pozitivní a normativní charakter. Dialektický charakter subsidiarity. Vertikální a horizontální členění politiky.
6. Jednotliví účastníci veřejného a hospodářského života: důležité společenské skupiny (major groups) a vlivoví aktéři (dotčené subjekty, stakeholders) a jejich role v ochraně životního prostředí a ve strategii udržitelného rozvoje.
7. Typy nestátních neziskových organizací a jejich funkce v ochraně životního prostředí a v ochraně přírody a krajiny v otevřené liberální občanské společnosti.
8. Veřejný statek, veřejný zájem a veřejný prostor. Sřety zájmů v časoprostorovém kontextu: v místním, regionálním a globálním měřítku, volební období, střednědobé a dlouhodobé strategie a úloha politiky. Hodnoty, zájmy, typologie zájmů a teorie konfliktů. Princip diferenciacie.
9. Vývoj a diskuse pojmu svobody. Rozhodování jako proces a jeho kritéria (svoboda, čas, prostor; DPSIR, SWOT analýza, SMART etc.).
10. Typy a popis rozhodovacích procesů, jejich kritéria. Otevřená liberální občanská společnost; možnost účasti veřejnosti a jednotlivých hlavních skupin, její podoby v České republice; úloha odborníka. Strategické plánování.
11. Nástroje státu v ochraně životního prostředí, přírody a krajiny. Občanská odpovědnost a neposlušnost ve veřejném životě.
12. Vyjednávání a řešení konfliktů. Moderace, mediace a facilitace, řízení jednání.
13. Případové studie konkrétních konfliktů v globálním měřítku a v České republice. Shrnutí problematiky, příprava na státní zkoušku.

Povinná studijní literatura a studijní pomůcky

HERTZ, Noreena. *Plíživý převrat. Globální kapitalismus a smrt demokracie*. 1. vyd. Praha: Dokořán, 2003. 255 s. ISBN 80-86569-46-2.

HEYWOOD, Andrew. *Politické ideologie*. 4. aktualizované vyd. Praha: Aleš Čeněk, 2008. 368 s. ISBN 978-80-7380-137-3.

RYNDA, Ivan. The General Social-Environmental Framework at the Beginning of Sustainable Development Strategy. In FALŤAN, Lubomír (ed.). *Europe: Expectation and Reality, The Challenge for the Social Science*. Bratislava: Slovak Academy of Sciences and Interlingua, 1999. pp. 88–93, ISBN 80-85544-24-5.

SKOVAJSA, Marek. *Politická kultura (přístupy, kritiky, uplatnění ve zkoumání politiky)*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2006. 208 s. ISBN 80-246-1136-8.

ČAMROVÁ, Lenka – VEJCHODSKÁ, Eliška – SLAVÍK, Jan. *Ekonomie životního prostředí: teorie a politika*. 1. vyd. Praha: Alfa nakladatelství, 2012. 287 s. ISBN 978-80-87197-45-5.

Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky

DAHRENDORF, Ralf. *Pokoušení nesvobody. Intelektuálové v čase zkoušek*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství H & H, 2008. 200 s. ISBN: 978-80-719-071-2, EAN: 9788073190651.

HAWKEN, Paul – LOVINS, Amory, B. – LOVINSOVÁ, Lee. *Hunter: Přírodní kapitalismus (jak se rodí další průmyslová revoluce)*. Praha: Mladá fronta, 2003. 480 s. ISBN 80-204-1078-3.

HEYWOOD, Andrew. *Politologie*. 3. vyd. Praha: Aleš Čeněk, 2008. 544 s. ISBN: 978-80-7380-115-1.

SHAPIRO, Ian. *Morální základy politiky*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2003. 240 s. ISBN 80-246-0716-6. EAN
9788024607160

ZAKARIA, Fareed. *Budoucnost svobody: neliberální demokracie v USA i ve světě*. Praha: Academia, 2005. 2., 364 s. ISBN
80-200-1285-0.

D – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Sociální ekologie II.			č.	16
Typ předmětu	P			Dopor. ročník / semestr	1 LS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	2/0	kreditů	3
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět	
Způsob zakončení	zkouška			Forma výuky	přednáška

Další požadavky na studenta

Esej na teoretické nebo empirické téma sociální ekologie s využitím četby v rozsahu 10 000 znaků, konzultace se zkoušejícím.

Vyučující

PhDr. Ivan Rynda

Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky

Předmět přináší komplexní charakteristiku globalizace a globálního (postmateriálního, postmoderního) světa a jeho paradigmatických odlišností od dosavadní historie. Scénáře možného vývoje předznamenávají systematické přibližování euroamerického myšlení k trvalé udržitelnosti až po současnost. Následuje podrobný výklad a diskuse strategie udržitelného rozvoje vcelku i v jednotlivých čtyřech rovinách. Předmět je zakončen kritickou diskusí vymezením udržitelného rozvoje, výkladem jeho eroze a bariér jeho uplatnění.

Základní osnova kurzu:

1. Kritické shrnutí prvního kurzu, úvod do druhého semestru; studijní požadavky (literatura, esej). Globalizace jako projekt a jako proces.
2. Časoprostorové shrnutí (před)historického vývoje. Základní shody a odlišnosti současného světa a jeho dosavadního vývoje. Paradigmatická proměna světa a jeho společenskovedního i přírodovědného uchopení. Člověk jako biogeomorfní síla, antropocén. Úloha vědy.
3. Hlavní charakteristiky euroamerické civilizace. Pojmy riziko, krize, katastrofa a jejich typy a podoby. R-stratégové a K-stratégové ve společnosti. Globální vesnice, tragédie obcí: veřejný statek a důvody nečinnosti (teorie her).
4. Hlavní charakteristiky euroamerické civilizace. Exponenciální vývoj a jeho oblasti, otevřený a uzavřený systém, globální problém, asymetrie a nelinearity, dvojí pravdy (objektivita, ambivalentní a perverzní povaha reality).
5. Historické pochybnosti o trvalé udržitelnosti. Předpoklady a vznikání strategie udržitelného rozvoje.
6. Jednotlivá definiční přiblížení a charakteristiky strategie udržitelného rozvoje.
7. Udržitelný rozvoj: tři nebo čtyři roviny? Základní roviny, cíle a nástroje.
8. Neoliberální ekonomické paradigma a udržitelný rozvoj. Úbytek nebo přibývání zdrojů? Environmentální ekonomie a ekologická ekonomie.
9. Environmentální pilíř: shrnutí a opakování.
10. Sociopolitický pilíř: nástroje a cíle, instituce a procesy na jednotlivých vertikálních úrovních.
11. Lidský pilíř: lidské potřeby a hodnoty, etika, mravnost, morálka; individuální a společenské strategie udržitelného rozvoje.
12. Kritika a eroze a udržitelného rozvoje: existuje harmonie rovin? Negativní vymezení udržitelného rozvoje: co není udržitelný rozvoj. Srovnání civilizačních paradigmat včetně udržitelného rozvoje. Vzdělávání a věda pro udržitelný rozvoj.
13. Planetární meze; přírodní, skupinové, sociopolitické a osobnostní bariéry uplatnění strategie udržitelného rozvoje. Shrnutí, diskuse, příprava na zkoušku a soubornou zkoušku.

Povinná studijní literatura a studijní pomůcky

BECK, Ulrich. *Riziková společnost: Na cestě k jiné moderně*. 2. vyd. Praha: SLON, 2004. 296 s. ISBN 978-80-7419-047-6.
 BITTNER, Michal. *Úvod do udržitelného rozvoje*. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 250 s. ISBN 978-80-210-6622-9.
 GEERTZ, Clifford. *Interpretace kultur: vybrané eseje*. 1. vyd. Praha: SLON, 2000. 565 s. ISBN 80-85850-89-3.
 KREJČÍ, Jaroslav. *Postižitelné proudy dějin*. 1. vyd. Praha: SLON, 2002. 563 s. ISBN 80-86429-09-1.
 RYNDA, Ivan. *Globální a regionální problematika vztahu člověka k jeho životnímu prostředí*. Pardubice: Sysifos, 1997. 24 s. ISBN nemá.
 RYNDA, Ivan. Udržitelný rozvoj, jeho ohrožení a kvalita života. *Životné prostredie, Revue pro teorii a starostlivosť o životné prostredie*, 2005, vol. 6, s. 324–328. ISSN 0044-4863.

Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky

PEET, Richard – WATTS, Michael (eds). *Liberation Ecologies: Environment, Development, Social Movements*. 2nd edition. London: Routledge, 2004. 464 p. ISBN 0415312361.
 RIDLEY, Matt. *Původ čtosti*. 1. vyd. Praha: Portál, 2000. 295 s. ISBN 807178351X.
 ROCKSTROM, Johan et al. A safe operating space for humanity. *Nature*, 2009, vol. 461, no. 24, pp. 472–475. ISSN 472-475.
 ROSZAK, Theodore. *The Voice of the Earth*. 2nd edition. Phanes Press, 2011. 376 p. ISBN 1890482803.
 RYNDA, Ivan. Každá planeta má takovou globalizaci, jakou si zaslouží. *Universum*, 2003, vol. 3, no. 8, pp. 17–21, ISSN 0862-8238.
 WELSCH, Wolfgang. *Naše postmoderní moderna*. 1. vyd. Praha: Zvon, 1994. 198 s. ISBN 80-7113-104-0.

D – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Člověk a příroda v době industrializace			č.	17
Typ předmětu	P	Dopor. ročník / semestr			2 ZS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	2/0	kreditů	3
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět	
Způsob zakončení	zkouška	Forma výuky			přednáška
Další požadavky na studenta					

Vyučující

prof. PhDr. Václav Matoušek, CSc.

Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky

Posluchač bude seznámen s proměnami vztahu člověka a jeho přírodního prostředí v době preindustrializace a industrializace. Výklad se člení na nejdůležitější aspekty interakce člověka a jeho přírodního prostředí v tomto období. Výklad se bude opírat především o vývoj v Českých zemích. Zohledněn bude i kontext vývoje vyspělých zemí Evropy a USA.

Základní osnova kurzu:

1. Metody a prameny studia vývoje vztahu člověka a jeho přírodního prostředí v době industriální: Britská industriální archeologie, hospodářské dějiny, historická ekologie, environmentální dějiny, historická geografie.
2. Historický kontext doby industrializace. Stručný nástin předchozího vývoje.
3. Zásahy do přírodního prostředí v důsledku vývoje lesního hospodářství.
4. Zásahy do přírodního prostředí v důsledku vývoje zemědělství.
5. Zásahy do přírodního prostředí v důsledku vývoje těžby nerostných surovin.
6. Zásahy do přírodního prostředí v důsledku vývoje využívání vodních toků a vodních ploch.
7. Zásahy do přírodního prostředí v důsledku vývoje dopravy (kromě dopravy vodní).
8. Zásahy do přírodního prostředí v důsledku vývoje vojenství.
9. Proměny krajiny na úrovni symbolické: sakrální objekty, profánní objekty.
10. Souvislosti vývoje moderní městské společnosti s proměnami vztahu k přírodnímu prostředí: vznik a vývoj ochrany přírody, turistiky a lázeňství.
11. Souvislosti vývoje moderní městské společnosti s proměnami vztahu k přírodnímu prostředí: fenomén zahradních měst a veřejná městská zeleň, též botanické a zoologické zahrady.
12. Souvislosti vývoje moderní městské společnosti s proměnami vztahu k přírodnímu prostředí: vznik a vývoj závodního sportu, další rekreační aktivity realizované v „přírodě“ (skauting, woodcraft, chatové kolonie, příměstská letoviska, zahrádkářské kolonie aj.).
13. Rozpínání industriálních měst do okolní krajiny – vznik průmyslových a obytných předměstí, zábavních parků, problematika vodovodů a kanalizací.

Povinná studijní literatura a studijní pomůcky

HAHN, Hans-Werner. *Die Industrielle Revolution in Deutschland*. 2. ed. München: Oldenbourg Verlag, 2005, 164 S. ISBN 3-486-57669-0.

JAKUBEC, Ivan – JINDRA, Zdeněk. *Dějiny hospodářství Českých zemí: Od počátku industrializace do konce habsburské monarchie*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2006. 471 s. ISBN 80-246-1035-3.

LÖW, Jiří – MÍCHAL, Igor. *Krajinný ráz*. Kostelec nad Černými lesy: Lesnická práce, 2003. 548 s. ISBN 80-86386-27-9.

MATOUŠEK, Václav. *Čechy krásné, Čechy mé. Vývoj krajiny Čech v době industriální*. 1. vyd. Praha: Agentura Krigl, 2010. 396 s. ISBN 978-80-86972-36-3.

SEMOTANOVÁ, Eva. *Historická geografie Českých zemí*. 2. vyd. Praha: Historický ústav AV ČR, 2006. 279 s. ISBN 80-7286-042-9.

Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky

CASELLA, Eleanor Conlin – SYMONDS, James (eds.). *Contributions to global Historical archaeology. Industrial archaeology. Future directions*. 1st editon. New York: Springer, 2005. 321 pp. ISBN 0-387-22808-X. pp. 59–75.

DOUET, James (ed.). *Industrial Heritage Re-tooled*. 1. vyd. Lancaster: Carnegie Publishing Ltd., 2012. 243 p. ISBN 978-1-85936-218-1.

LENDEROVÁ, Milena – JIRÁNEK, Tomáš – MACKOVÁ. *Z dějin české každodennosti*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2009. 430 s. ISBN 978-80-246-1683-4.

PALMER, Marylin. Post-medieval Industrial Landscapes: Their Interpretation and Managment. In HOOKE, Della (ed.). *Landscape the Richest Historical Record*. In *Society for Landscape Studies supplementary series 1*. 1st edition. Birmingham: Silk and Terry Ltd., 2000. ISBN 0 9539711-1-2. pp. 119–131.

ZEITHAMMER, Karel. *Vývoj techniky*. 3. vyd. Praha: ČVUT, 2008. 316 s. ISBN 978-80-01-02836-0.

D – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Diplomní seminář I. – typy věd a vědecké práce; tvorba projektu a vědeckého textu		č.	18
Typ předmětu	P	Dopor. ročník / semestr		2 ZS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	1/1	kreditů 3
Jiný způsob vyjádření rozsahu			Dvousemestrální předmět	
Způsob zakončení	zápočet	Forma výuky		přednáška/seminář
Další požadavky na studenta				
Vyučující	PhDr. Ivan Rynda Ing. Radek Trnka, Ph.D.			
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky	<p>Předmět seznamuje se základní typologií věd a vědecké práce počínaje historickým vývojem a konče shrnutím požadavků na magisterskou diplomní práci obecně s přihlédnutím k vymezení hranic a specifík oboru.</p> <p>Předmět poskytuje znalosti nezbytné pro práci s odborným textem (zdroje, četba, tvorba). Studenti se naučí vyhledávat a třídit data a zdroje, odbornému textu rozumět a pracovat s ním a tvořit jej podle zásad vědecké práce.</p> <p>Probírá podrobněji tematizaci problémů, kladení (výzkumných) otázek, kritické čtení textu, kritické myšlení, hledání témat diplomní (vědecké, výzkumné) práce. Na příkladech starších obhájených diplomových prací katedry demonstruje výzkumný problém, konstrukci otázky a hypotézy, operacionalizovatelnost a operacionalizaci, testovatelnost a testování hypotézy, volbu metod a strategii výzkumu. Ve druhé polovině semináře volí student téma diplomové práce, tvoří vlastní projekt (v hlavních rysech závazný) diplomové práce na základě standardního formuláře katedry o 17 bodech a volí vedoucího práce.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Typy věd: nomotetické a idiografické. Metody, způsob poznání. Dvojí pojetí teorie (reflexní a předmětné). Pojetí teorie (paradigmatu) mentalistické, lingvistické a ontologické. Základní paradigmaty: realistické, konstruktivistické a komunikativní. 2. Interdisciplinarita, multidisciplinarita, crossdisciplinarita, transdisciplinarita. Sciences, arts, humanities. Zásady metodologie a psaní vědeckých prací (praktická rekapitulace, diskuse). 3. Hlavní zásady studia odborných textů. Text, jeho struktura a kritické čtení. Abstrakt, anotace, recenze. 4. Metodika tvorby odborného textu. Náležitosti odborného textu. Formální úprava. Interpretace, parafráze, citace. 5. Formulace problému: výzkumný problém, výzkumná otázka, hypotéza. Metodologie. Sociální a kulturní ekologie jako teoretický základ trvalé udržitelnosti. Hypotézy a jejich tvorba: operacionalizovatelnost a operacionalizace, testovatelnost a testování hypotézy. 6. Referenční (výkladový) rámec a výzkumná strategie. 7. Metodologie: přírodovědné a společenskovední, „měkké a tvrdé“ metody. Otevřený výzkum a absence hypotézy. 8. Tvorba projektu I. 9. Tvorba projektu II. 10. Analýza vybrané diplomové práce I. 11. Analýza vybrané diplomové práce II. 12. Analýza vybrané diplomové práce III. 13. Shrnutí, vyhodnocení semestru, diskuse. 			
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky	<p>ČMEJRKOVÁ, Světlá – DANĚŠ, František – SVĚTLÁ, Jindra. <i>Jak napsat odborný text</i>. 1. vyd. Praha: Leda, 1999. 255 s. ISBN 80-85927-69-1.</p> <p>Diplomové práce: tři vybrané DP absolventů + vždy oba hodnotící posudky (k dispozici po vypracování vlastního posudku).</p> <p>GIBALDI, Joseph. <i>MLA Handbook for Writers of Research Papers</i>. 6th edition. New York: The Modern Language Association of America, 2003. 361 p. ISBN 87352-986-0.</p> <p>PUNCH, Keith F. <i>Úspěšný návrh výzkumu</i>. 1. vyd. Praha: Portál, 2008. 232 s. ISBN 978-80-7367-468-7.</p> <p>STRUNK, William, Jr. – WHITE, Elwyn Brooks. <i>The Elements of Style</i>. 3. vyd. New York: Longman, 1999. 92 p. ISBN 0-02-418200-1.</p> <p>ŠANDEROVÁ, Jadwiga. <i>Jak číst a psát odborný text ve společenských vědách: několik zásad pro začátečníky</i>. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2005. 209 s. ISBN 80-86429-40-3.</p>			
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky	<p>BALON, Jan. Reflexivní aktér v současných teoriích sociálního jednání. <i>Časopis pro teorii vědy, techniky a komunikace</i>, 2003, vol. 7, no. 4, s. 59–94. ISSN 1210-0250.</p> <p>KNOTKOVÁ-ČAPKOVÁ, Blanka a kol. <i>Stylistika, argumentace a akademické psaní: Praktická příručka pro práci v seminářích</i>. 1. vyd. Praha: Katedra genderových studií, Fakulta humanitních studií UK v Praze, 2007. Nemá ISBN.</p> <p>KÖGLER, Hans, Herbert. Kritická hermeneutika subjektivity: Kulturní studia jako kritická sociální teorie. <i>Časopis pro teorii vědy, techniky a komunikace</i>, 2003, vol. 7, no. 4, pp. 107–146. ISSN 1210-0250.</p> <p>WALLERSTEIN, Immanuel. <i>Kam směřují sociální vědy: zpráva Gulbenkianovy komise o restrukturalizaci sociálních věd</i>. 1. vyd. Praha: SLON, 1998. 111 s. ISBN: 80-85850-65-6.</p>			

D – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Environmentální politika a právo v Evropské unii pro neprávnický		č.	19
Typ předmětu	P	Dopor. ročník / semestr		2 ZS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	2/0	kreditů 3
Jiný způsob vyjádření rozsahu			Dvousemestrální předmět	
Způsob zakončení	zkouška	Forma výuky		přednáška
Další požadavky na studenta				

Vyučující

JUDr. Libor Dvořák, Ph.D.

Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky

Kurs je věnován problematice ochrany životního prostředí v EU a jeho cílem je objasnit historii a podstatu fungování EU a v návaznosti na to charakterizovat nástroje (zejména právní) EU ve všech oblastech ochrany životního prostředí.

Základní osnova kurzu:

1. Integroční procesy v Evropě. Historický vývoj od 2. světové války.
2. Založení EHS a vývoj do počátku 90. let. Vznik EU. Smluvní základ EU.
3. Orgány EU (Evropská rada, Rada EU, Evropská komise apod.) a jejich role, zejména v oblasti ochrany životního prostředí.
4. Charakteristika práva EU a rozdíly oproti právu mezinárodnímu a národnímu. Sekundární legislativa, zejména nařízení a směrnice. Řízení o porušení Smlouvy – tzv. infringement.
5. Environmentální politika EU od počátku 70. let do současnosti. Akční programy ochrany životního prostředí. Základní zásady a nástroje.
6. Posuzování vlivů na životní prostředí (EIA, SEA). Tzv. Aarhuská legislativa – pravidla přístupu k informacím o životním prostředí, účast veřejnosti a přístup k právní ochraně.
7. Integrovaná prevence, integrovaný registr znečišťování.
8. Ekologická újma. Dobrovolné nástroje ochrany životního prostředí.
9. Ochrana biodiverzity – soustava NATURA 2000. CITES. Ochrana vod.
10. Ochrany ovzduší – emisní a imisní legislativa
11. Odpady – odpadová hierarchie, jednotlivé způsoby nakládání s odpady. Úprava specifických kategorií odpadu (elektro, baterie, vozidla apod.).
12. Chemické látky, prevence závažných havárií a GMO.

Povinná studijní literatura a studijní pomůcky

FIALA, Petr – PITROVÁ, Markéta. Evropská unie. 2. vyd. Praha: Centrum pro studium demokracie, 2009. 805 s.

ISBN: 978-80-7325-180-2, EAN: 9788073251802.

Prezentace a další podklady zasílané k přednáškám.

Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky

KRUŽÍKOVÁ, Eva – ADAMOVA, Eva – KOMÁREK, Jan. *Právo životního prostředí Evropských společenství: praktický průvodce*. 1. vyd. Praha: LINDE, 2003. 416 s. ISBN 80-7201-430-7.

TÝČ, Vladimír. *Základy práva Evropské unie pro ekonomy*. 4. vyd. Praha: LINDE, 2004. 306 s. ISBN 80-7201-478-1.

KOVÁŘ, Martin – HORČIČKA, Václav. *Dějiny evropské integrace I*. 1. Vyd. Praha: TRITON, 2005. 151 s.

ISBN 80-7254-731-3.

HORČIČKA, Václav, KOVÁŘ, Martin. *Dějiny evropské integrace II*. 1. Vyd. Praha: TRITON, 2005. 160 s.

ISBN 80-7254-741-0.

Evropské právo, základní dokumenty ve znění Lisabonské smlouvy, Sagit, edice ÚZ (úplné znění).

D – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Kulturní ekologie I.			č.	20
Typ předmětu	P			Dopor. ročník / semestr	2 ZS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	1/1	kreditů	3
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět	
Způsob zakončení	zápočet			Forma výuky	přednáška/seminář
Další požadavky na studenta	Student v průběhu semestru zpracuje překlad odborného textu z oblasti kulturní ekologie (téma stanoví přednášející) z cizího jazyka.				
Vyučující	PhDr. Václav Soukup, CSc.				
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky	<p>V předmětu Kulturní ekologie I. budou studenti seznámeni s dějinami, tematickými okruhy, metodami a systematikou kulturní ekologie jako vědy studující lidské populace a kulturní technologie v kontextu přírodního prostředí. Důraz je kladen na (1) postžení vztahů mezi ekologií přírody a kulturní ekologií, (2) prezentaci proměn ekologických paradigmat v kontextu antropologie a dalších věd o člověku a kultuře, (3) analýzu výsledků ekologických výzkumů vztahu člověka, přírody a kultury. Zvláštní pozornost bude věnována fenoménu kultury, který bude analyzován jako unikátní adaptační nástroj a nadbiologická vrstva reality, která zásadním způsobem ovlivňuje vztah člověka k přírodě a všem živým systémům na naší planetě.</p> <p>Základní osnova kurzu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ekologie jako přírodní věda (předmět, metody, systematika). 2. Sociální a kulturní ekologie jako věda o člověku a kultuře (předmět, metody, systematika). 3. Ideové zdroje kulturní ekologie a ekologické antropologie. 4. Člověk, kultura a příroda v perspektivě evolucionismu druhé poloviny 19. století. 5. Teorie kulturních oblastí a kulturních okruhů (difuzionismus a historický partikularismus). 6. Sociální ekologie a ekologie člověka v kontextu chicagské sociologické školy. 7. Kultura a příroda jako předmět výzkumů funkcionalistické a strukturální antropologie. 8. Neoevolucionismus, unilineární evoluce a teorie kulturního fatalismu. 9. Klasická kulturní ekologie a teorie multilineární evoluce. 10. Expanze klasické kulturní ekologie. 11. Kulturní materialismus jako ekologicky orientovaná výzkumná strategie vědy o kultuře. 12. Zrození nové kulturní ekologie. 13. Postmoderní diskuze na téma „člověk vs. příroda“. 				
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky	<p>HALBICH, Marek – KOZINA, Václav (eds.). <i>Čítanka textů z ekologické antropologie: Amerika</i>. 1. vyd. Praha, TOGGA, 2012. 342 s. ISBN 978-80-87258-14-9.</p> <p>KORMONDY, Edward, J. – BROWN, Daniel, E. <i>Fundamentals of Human Ecology</i>. 1st ed. Upper Saddle River: Prentice Hall, 1998. 503 s. ISBN 0133151778.</p> <p>NETTING, Robert M. <i>Cultural Ecology</i>. 2. vyd. Illinois: Waveland Press, 1986. 131 s. ISBN 9780846548409.</p> <p>ORTOVÁ, Jitka: <i>Kapitoly z kulturní ekologie</i>. Praha: Karolinum, 1999. 141 s. ISBN 80-7184-872-7.</p> <p>SOUKUP, Václav. <i>Dějiny antropologie</i>. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2004. 667 s. ISBN 80-246-0337-3.</p> <p>SUTTON, Mark, Q. – ANDERSON, Eugene, N. <i>Introduction to Cultural Ecology</i>. 2nd ed. Lanham: AltaMira Press, 2010. 384 p. ISBN 978-0759112476.</p>				
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky	<p>BENNETT, John, W. <i>Human Ecology as Human Behavior: Essays in Environmental and Development Anthropology</i>. 3rd ed. New Brunswick, NJ: Transaction, 1993. 357 p. ISBN 978-1-56000-849-1.</p> <p>GOLLEY, Frank, B. <i>A History of the Ecosystems Concept in Ecology</i>. Reprint. New Haven: Yale University Press, 1993. 254 p. ISBN 9780300066425.</p> <p>KREBS, Charles, J. <i>Ecological Methodology</i>. 2nd ed. Menlo Park: Addison Wesley Longman, 1998. 576 p. ISBN 9780321021731.</p> <p>MORAN, Emilio, F. <i>The Ecosystem Approach in Anthropology</i>. 3rd. ed. Ann Arbor: University of Michigan Press, 2009. 232 p. ISBN 978-0472081028.</p> <p>RAPPAPORT, Roy, A. <i>Ecology, Meaning and Religion</i>. 1st ed. Berkeley: North Atlantic Books, 1979. 259 p. ISBN 978-0938190271.</p>				

D – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Světové biomy a biotopy České republiky			č. 21
Typ předmětu	P	Dopor. ročník / semestr		2 ZS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	2/0	kreditů 3
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět
Způsob zakončení	zkouška	Forma výuky		přednáška
Další požadavky na studenta				
Vyučující	Ing. Michael Bartoš, CSc.			
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky				
Předmět poskytuje ucelený přehled světových biomů včetně jejich ohrožení lidskou činností a v návaznosti na tento přehled jsou charakterizovány základní biotopy České republiky (jejich charakteristika, vznik, význam, využití a ohrožení lidskou činností a možnosti jejich ochrany prostřednictvím přírodě blízkého managementu).				
Základní osnova kurzu:				
<ol style="list-style-type: none"> Úvod do problematiky, návaznost na předmět „základy ekologie“; důležitost globální ochrany biodiverzity na všech úrovních. Rozšíření základních biomů na Zemi, I. část; ekologická charakteristika, vlajkové druhy organismů; využívání a přeměna stávajících ekosystémů člověkem. Rozšíření základních biomů na Zemi, II. část; ohrožení jednotlivých biomů exploatací přírodních zdrojů. Biogeografické členění České republiky. Příslušnost území České republiky do světových biomů a vegetačních pásů Evropy; obecné rysy přírody České republiky a vertikální zonace území České republiky. Funkce vegetace v ekosystémech a v krajině. Mimoprodukční funkce dřevin. Rozptýlená zeleň v krajině; městská zeleň a její funkce v intravilánu obcí a měst, památné stromy a jejich ochrana. Funkce „mrtvého“ dřeva z hlediska ochrany biodiverzity (doupné stromy, loggery). Dřeviny z hlediska člověka „nežádoucí“. Lesy v České republice. Produkční, mimoprodukční funkce lesů a jejich kategorizace. Lesy ochranné, zvláštního určení a lesy hospodářské. Příčiny změn druhové skladby lesů. Hlavní problémy současných lesů. Pionýrské, meliorační a zlepšující dřeviny. Mokřady v České republice – význam mokřadů z hlediska ekologie krajiny, ochrany biodiverzity a ochrany stanovišť. Kategorizace mokřadů v České republice, jejich výskyt, využívání a potenciální ohrožení, možnosti ochrany. Uměle vzniklé mokřady a jejich význam v krajině. Exploatované lokality v krajině a jejich význam pro vznik nových mokřadních biotopů. Integrované mokřady, protipovodňové poldery, kořenové čistírny a „koupací“ biotopy. Lužní lesy a jejich nadregionální význam. Výskyt lužních lesů na území České republiky v historii a dnes; ekosystémové služby mokřadů, jejich exploatace a ohrožení, možné způsoby ochrany. Bezlesé biotopy obecně. Historický původ nelesních biotopů v naší krajině. Primární a sekundární bezlesí. Kategorizace bezlesí. Biotopy skal. Obecná charakteristika suchých stanovišť. Stepi a lesostepi v České republice, jejich význam a ohrožení. Stávající ochranný management těchto biotopů. Problematika pastvy v ochranném managementu. Biotopy hor. Výskyt, význam a ohrožení horských biotopů. Nárůst významu hor pro člověka a jejich vzrůstající exploatace. Základní kategorizace biotopů vyskytujících se v horách České republiky. „Nová divočina“, „brownfields“ a „vesnická humna“ jako specifické antropogenní biotopy. Jejich vznik, význam a možné využití. Agrocenózy jako specifický biotop kulturních rostlin a navazujících organismů. 				
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky				
PRACH, Karel – ŠTECH, Milan – ŘÍHA, Pavel. <i>Ekologie a rozšíření biomů na Zemi</i> . 1. vyd. Praha: Scientia, 2009. 152 s. ISBN 978-80-86960-46-3.				
SÁDLO, Jiří – STORCH, David. <i>Biologie krajiny (biotopy České republiky)</i> . 1. vyd. Praha: Vesmír, 2000. 94 s. ISBN 80-85977-31-1.				
MIKO, Ladislav – HOŠEK, Michael (eds.). <i>Příroda a krajina České republiky. Zpráva o stavu 2009</i> . 1. vyd. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, 2009. 112 s., ISBN 978-80-87051-70-2.				
CHYTRÝ, Milan – KUČERA, Tomáš – KOČÍ, Martin – GRULICH Vít – LUSTYK, Pavel (eds.). <i>Katalog biotopů České republiky</i> . 2. vyd. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2010. 445 s. ISBN 978-80-87457-03-0.				
MLÍKOVSKÝ, Jiří – STÝBLO, Petr (eds.). <i>Nepůvodní druhy fauny a flóry České republiky</i> . 1. vyd. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2006. 496 s. ISBN 80-86770-17-6.				
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky				
PYŠEK Petr – SÁDLO Jiří, MANDÁK, Bohumil. Catalogue of alien plants of the Czech Republic. <i>Preslia, The Journal of the Czech Botanical Society</i> , 2002. vol. 74, pp. 97–186. ISSN 0032-7786.				
NĚMEC, Jan – POJER, František (eds.). <i>Krajina v České republice</i> . 1. vyd. Praha: MŽP ČR, Consult Praha, 2007. 400 s. ISBN 80-903482-3-8.				
SCHAMA, Simon. <i>Krajina a paměť</i> . 1. vyd. Praha: Dokořán, 2007. 720 s. ISBN 978-80-7203-803-9.				

VAN ANDEL, Jelte – ARONSON, James (eds.). *Restoration ecology: The new frontier*, 2nd ed. Chichester: Wiley-Blackwell, 2012. 400 p. ISBN: 978-1-4443-3635-1.

JENÍK, Jan. *Ekosystémy: Úvod do organizace azonálních biomů*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 1998. 135 s. ISBN 80-7184-040-8.

D – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Urbánní antropologie	č.	22		
Typ předmětu	P	Dopor. ročník / semestr	2 ZS		
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	1/1	kreditů	3
Jiný způsob vyjádření rozsahu		Dvousemestrální předmět			
Způsob zakončení	klasifikovaný zápočet	Forma výuky	přednáška/seminář		

Další požadavky na studenta

Kurz nevyžaduje prekvizity s výjimkou znalosti anglického jazyka (pro čtení odborných textů).

Vyučující

Mgr. et Mgr. Karolína Pauknerová, Ph.D.
Petr Gibas, MSc.

Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky

Kurz nabídne uvedení do urbánní antropologie. V průběhu kurzu budou představeny základní témata a koncepty oboru. Pozornost bude věnována zejména současnému směřování oboru.

Základní osnova kurzu:

1. Výzkum ve městě vs. výzkum města (úvod do urbánních studií). Dichotomie město – venkov; Kritická sociální teorie, urbánní studia a antropologie.
2. Společenská věda, antropologie a město (úvod do urbánní antropologie). Město jako výzkumný terén; antropologie ve městě versus antropologie města.
3. Chicagská škola. Úvod do chicagské školy (L. Wirth, R. E. Park, E. Burgess).
4. Manchesterští škola. Úvod do manchesterské antropologické školy (Max Gluckman, Rhodes-Livingstone Institute).
5. Prostor, místo, identita ve městě.
6. Globální a druhotná města. Migrace; moderní a postmoderní města.
7. De-industrializace a město jako spektakl. Paměť města, turismus, branding a genius loci měst.
8. Město jako pevnost. Segregace a gentrifikace; město strachu a kontroly.
9. Suburbie a suburbanizace. Zahradní města, tradiční suburbia a sídelní kaše; každodennost a estetika současných suburbánních prostor.
10. Ghetto a hyperghetto. Město strachu, ghetto a hyperghetto.
11. Město a válka. Urbicida, anihilace měst a město po smrti.
12. Město toků. Město jako síť. Město jako organismus, město jako systém a město jako kyborg.
13. Neznámé město. Město jako známost a neznámost, městský rozpad.

Povinná studijní literatura a studijní pomůcky

- CONSTABLE, Nicole. At Home but Not at Home: Filipina Narratives of Ambivalent Returns. *Cultural Anthropology*, 1999, vol. 14, no. 2, pp. 203–228. ISSN 0886-7356.
- GALČANOVÁ, Lucie. Svoboda, soukromí a bezpečí: nové hraniční prostory v naracích obyvatel vybraných brněnských předměstí. In: OUŘEDNÍČEK, Martin – ŠPAČKOVÁ, Petra – NOVÁK, Jakub (eds.). *Sub urbs: Krajina, sídla a lidé*, Prague: Academia, 2013. s. 200–233. ISBN 978-80-200-2226-4.
- GLUCKMAN, Max. Tribalism in modern British Central Africa. *Cahiers d'études africaines*, 1960, no. 1, pp. 55–70. ISSN 0008-0055.
- LOW, Setha. The Edge and the Center: Gated Communities and the Discourse of Urban Fear. *American Anthropologist*, 2001, vol. 103, no. 1, pp. 45–58. ISSN 0002-7294.
- WACQUANT, Loïc. The New Urban Color Line: The State and Fate of the Ghetto in Postfordist America. In: CALHOUN, Craig J. (ed.). *Social Theory and the Politics of Identity*, Oxford and Cambridge: Basil Blackwell, 1994. pp. 231–276. ISBN 9781557864734.

Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky

- DOVEY, Kim, SANDERCOCK, Leonie. Hype and Hope: Imagining Melbourne's Docklands. *City*, 2002, vol. 6, no. 1. pp. 83–101. ISSN 0264-2751.
- HANNERZ, Ulf. *Exploring the City*. Columbia: Columbia University Press, 1980. 378 s. ISBN 978-0-231-08376-8.
- HNILIČKA, Pavel. *Sídelní kaše: Otázky k suburbánní výstavbě rodinných domů*. Brno: Vydavatelství ERA, 2005. ISBN 80-7366-028-8.
- LEES, Loretta. A reappraisal of Gentrification: Towards a 'Geography of Gentrification'. *Progress in Human Geography*, 2000, vol. 24, no. 3. pp. 389–408. ISSN 0309-1325

D – Charakteristika studijního předmětu			
Název studijního předmětu	Diplomní seminář II. – prezentační		č. 23
Typ předmětu	P	Dopor. ročník / semestr	2 LS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden 0/2	kreditů 3
Jiný způsob vyjádření rozsahu			Dvousemestrální předmět
Způsob zakončení	zápočet	Forma výuky	seminář
Další požadavky na studenta			
Vyučující	PhDr. Ivan Rynda		
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky	<p>Seminář probíhá formou prezentací všech magisterských diplomových prací jednotlivých studentů ve středně pokročilém stádiu (student postupně realizuje předem připravený a schválený projekt vědeckovýzkumné práce). Cílem semináře je informovat ostatní účastníky semináře, naučit se prezentaci svých výsledků i oponentuře (nejen pro účel obhajoby DP), vyjasnit si věcné i metodologické potíže a postupy a pomoci ad hoc i v teoretickém zobecnění vyřešit konkrétní problémy, které v daném stádiu přípravy diplomové práce vyvstaly.</p> <p>Osnova: postupně prezentace a seminární oponentura všech projektů diplomových prací studijního ročníku.</p>		
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky	<p>BRYMAN, Alan. <i>Social Research Methods</i>. 4th ed. Oxford: Oxford University Press, 2008. 808 p. ISBN 978-0-19-958805-3.</p> <p>HENDL, Jan. <i>Kvalitativní výzkum. Základní metody a aplikace</i>. 2. vyd. Praha: Portál, 2005. 408 s. ISBN 978-80-7367-485-4.</p> <p>ŠVARŤÍČEK, Roman – ŠEĎOVÁ, Klára. <i>Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách</i>. 1. vyd. Praha: Portál, 2007. 384 s. ISBN 978-80-7367-313-0.</p> <p>YIN, Robert K. <i>Case Study Research. Design and Methods</i>. 5th ed. Los Angeles, London: SAGE Publications, 2014. 312 s. ISBN 978-1-4522-4256-9.</p>		
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky	Literatura ad hoc k jednotlivým diplomovým pracím.		

D – Charakteristika studijního předmětu			
Název studijního předmětu	Environmentální etika		č. 24
Typ předmětu	P	Dopor. ročník / semestr	2 LS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden 2/0	kreditů 3
Jiný způsob vyjádření rozsahu			Dvousemestrální předmět
Způsob zakončení	zkouška	Forma výuky	přednáška
Další požadavky na studenta			
Vyučující	Mgr. et Mgr. Tomáš Daněk, Ph.D.		
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky	<p>Prioritním cílem kurzu je seznámení studentů s nejrozšířenějšími reflexemi vztahu člověk – příroda v západním myšlení, pro které se v environmentálním diskurzu zažil název ekologická etika či environmentální filosofie. Hlavní náplní bude představení stěžejních autorů a přístupů v environmentální filosofii, jejich vzájemných historických vztahů a konceptuálních souvislostí. V závěru kurzu budou přehledově zmíněny vybrané proudy a autoři v západním filosofickém a biologickém myšlení, kteří měli významný vliv na formování západního pojetí přírody a/nebo na jednotlivé environmentálně ekologické koncepce. Kurz je zakončen seminární prací a zkouškou. Seminární prací se rozumí recenze vybraného odborného textu z následujících časopisů:</p> <p>Environmental Ethics Ethics and the Environment Ethics, Place and Environment.</p> <p>Základní osnova kurzu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Úvodní hodina. Seznámení, vymezení žánru, požadavky, syllabus, harmonogram. 2. Historie reflexe ekologických problémů. Předchůdci environmentálně etického diskurzu. Fáze ve vývoji ekologické etiky. Přehled a klasifikace jednotlivých konceptů. Stěžejní díla a periodika. 3. Biocentrická etika, etika bližních tvorů a vnitřní hodnota života. Albert Schweitzer a Paul Taylor. 4. Zoocentrismus. Vztah člověk – zvíře a jeho historie na západě. Peter Singer a Tom Regan. 5. Systémové přístupy I. – manifest Rachel Carsonové, Etika země Aldo Leopolda a teorie GAIA. 6. Arne Naess a hluboká ekologie. 7. Bill Devall, George Sessions a hlubinně-ekologické přístupy (v případě možnosti přednáška + workshop). 8. Feminismus, gender a ekofeminismus. Vzdor proti principu jakéhokoli útlaku. 9. Sociální ekologie. Ekologická krize jako korelát krize společenského uspořádání. Murray Bookchin a následovníci. 10. Teocentrismus a etika vznešeného lidství. Antropocentrismus a etika záchranného člunu. Svět jako Stvoření a svět jako nástroj seberealizace člověka. 11. Systémové přístupy II. – ekonomické systémové studie (Meze růstu, Stav světa atd.); ekosystémová teorie a její aplikace v ochraně přírody; místo člověka v přírodě dle současné biologie (neodarwinismus, genocentrismus a sociobiologie – Dawkins a Wilson); evoluční ontologie J. Šmajse. 12. Současná kritika environmentální filosofie a etiky ze strany českých biologů a ekologů. Překonání ekosystémového přístupu a kritika pilířů ochrannářské biologie (biodiverzity, homeostázy, extinkcí). Storch, Zrzavý, Sádlo, Pokorný, Konvička. 13. Environmentálně vstřícné výklady přírody – letný exkurz: vitalismus a kreacionismus, Portmann, Sheldrake, Margulisová, Capra, Bohm, Abram, Kratochvíl. 		
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky	<p>DES JARDINS, Joseph. <i>Environmental Ethic: An Introduction to Environmental Philosophy</i>. 5th edition Cengage Learning 2012. 304 s. ISBN 978-1-133-04997-5.</p> <p>KOHÁK, Erazim. <i>Zelená svatozář: kapitoly z ekologické etiky</i>. 2. přeprac. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2000. 204 s. ISBN 80-85850-86-9.</p> <p>KOLÁŘSKÝ, Rudolf – MÍCHAL, Igor – KOHÁK, Erazim – NÁROŽNÍKOVÁ, Dagmar. <i>Závod s časem: texty z morální ekologie</i>. 1. vyd. Praha: Torst, 1996. 245 s. ISBN 80-85368-81-1.</p> <p><i>Environmental Ethics</i>. (aktuálně vybrané články) An Interdisciplinary Journal Dedicated to the Philosophical Aspects of Environmental Problems. ISSN 0163-4275 (print).</p> <p><i>Ethics and the Environment</i>. (aktuálně vybrané články) USA, Maryland, Baltimore & Indiana, The Johns Hopkins University Press, Biannually since 1999. ISSN 1085-66-33.</p> <p><i>Ethics, Place & Environment</i>. (aktuálně vybrané články) A Journal of Philosophy & Geography. ISSN 1366-879X (Print), 1469-6703 (Online).</p>		
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky	<p>CALLICOTT, Baird, J – PALMER, Clare (eds.). <i>Environmental Philosophy: Critical Concepts in the Environment I–V</i>. 1st ed. London: Routledge, 2005. 388 p. ISBN 978-0 415-32646-9.</p> <p>LIGHT, Andrew – ROLSTON III., Holmes. <i>Environmental Ethics: An Anthology</i>. 1st edition Oxford: Blackwell Publishing, 2002. 554 p. ISBN 978-0-631-22294-1.</p>		

PEPPER, David – WEBSTER, Frank – SEVILL, George. (eds.). *Environmentalism: Critical Concepts (4)*. 1st ed. London: Routledge, 2003. 448 p. ISBN 978-0-415-20622-8.

PALMER, Joy – COOPER, David – CORCORAN, Peter, B. *Fifty Key Thinkers on the Environment*. 1st ed. London: Routledge, 2001. 321 p. ISBN 978-0-415-14699-9.

D – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Environmentální sociologie současnosti			č.	25
Typ předmětu	P		Dopor. ročník / semestr		2 LS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	2/0	kreditů	3
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět	
Způsob zakončení	klasifikovaný zápočet		Forma výuky		přednáška
Další požadavky na studenta					
Vyučující	Mgr. et Mgr. Arnošt Novák				
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky	<p>Kurz je určen pro studenty a studentky Sociální a kulturní ekologie. Navazuje na kurz Environmentální sociologie I. a rozšiřuje a prohlubuje hlavní témata a přístupy.</p> <p>Základní osnova kurzu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Úvodní hodina, seznámení s kurzem, podmínky ukončení. 2. Dvojitá tvář modernity. Holocaust jako zkouška modernity. 3. Dvojitá tvář modernity. 4. Problematizace konceptu homo economicus. Základy morální ekonomiky. (Graeber). 5. Komodifikační teze a její kritika (Williams). 6. Netržní formy mezi-lidských interakcí – dar a sdílení (Widlock, Belk). 7. Sociologie města – urbanizace, co je to urbanizace, společnost v soudobém městě. 8. Současná urbánní sociologie – urbánní politická ekonomie, produkce prostoru, právo na město (Lefebvre, Harvey, Mitchell, de Souza). 9. Urbanizace, města a utopie – sociální ekologie města (Bookchin). 10. Neoliberalní governmentalita a eco-governmentalita (Foucault, Lemke). 11. Expertní vědění aneb hrady v kterých se opevnili odborníci (Roszak, Mander). 12. Politika nepolitčnosti – politika přírody, politika vědy (Latour). 13. Závěr, diskuse. 				
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky	<p>BAUMAN, Zygmunt. <i>Modernita a holokaust</i>. Praha: SLON, 2003. 330 s. ISBN 80-86429-23-7.</p> <p>GOTTDIENER, Mark – HUTCHINSON, Ray. <i>The New Urban Sociology</i>. 4th ed. Westview: Westview Press, 2010. 457 p. ISBN-10: 0813344255.</p> <p>GRAEBER, David. <i>Dluh – prvních 5000 let</i>. 1 vyd. Praha: BizBooks, 2012. 416 s. ISBN 978-80-265-0044-5.</p> <p>HARVEY, David. <i>Rebel Cities: From the Right to the City to the Urban Revolution</i>. 1st edition. London: Verso, 2013. 187 p. ISBN 978-1781680742.</p> <p>ROSZAK, Theodor. <i>Kde končí pustina? Politika a transcendence v postindustriální společnosti</i>. 1. vyd. Brno: Prostor, 2005. 441 s. ISBN 80-7260-146-6.</p>				
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky	<p>GIDDENS, Anthony. <i>Sociologie</i>. 1. vyd. Praha: SLON, 2000. 595 s. ISBN 80-7203-124-4.</p> <p>HANNIGAN, John. <i>Environmental Sociology</i>. 1st ed. London: Routledge, 1995. 256 p. ISBN 0-415-11255-9.</p> <p>KELLER, Jan. <i>Dějiny klasické sociologie</i>. 2. vyd. Praha: SLON, 2005. 529 s. ISBN 978-80-86429-52-6.</p> <p>PILE, Steve. The Un(known) City ... Or, An Urban Geography of What Lies Buried Below the Surface. In BORDEN, I. – KERR, J. – RENDELL, J. (eds.). <i>The Unknown City: Contesting Architecture and Social Space</i>. Cambridge: The MIT Press, 2002. 533 p. ISBN 9780262523356.</p> <p>SASSEN, Saskia. The Global City: Strategic Site/New Frontier. <i>American Studies</i>, 2000, vol. 41, no. 2/3. pp. 79–95. ISSN 0026-3079.</p>				

D – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Kulturní ekologie II.			č.	26
Typ předmětu	P	Dopor. ročník / semestr			2 LS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	1/1	kreditů	3
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět	
Způsob zakončení	zkouška	Forma výuky			přednáška/seminář
Další požadavky na studenta	Podmínkou pro připuštění ke zkoušce je úspěšné absolvování písemného testu ze základů terminologie užívané v kulturní ekologii.				
Vyučující	PhDr. Václav Soukup, CSc.				
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky	<p>V předmětu Kulturní ekologie II. budou studenti seznámeni s vývojovými proměnami adaptačních strategií lidského rodu v průběhu antropogeneze a evoluce lidské kultury. V ohnisku cyklu přednášek bude zejména analýza a interpretace vztahu mezi biologickou a kulturní evolucí. Kulturní ekologie bude analyzována a prezentována jako mezioborová a holistická výzkumná strategie a vědní disciplína umožňující pochopit vývojové proměny vztahu člověka, kultury a přírody v historickém a geografickém kontextu. Vztah člověka a přírody bude analyzován skrze prizma kultury, kterou lze z perspektivy kulturní ekologie studovat jako nadbiologický adaptační systém (artefakty, sociokulturní regulativy a ideje), jejichž prostřednictvím lidé přetvářejí přírodu i svojí biologickou přirozenost. Zvláštní pozornost bude věnována důsledkům konfliktu „kultura vs. příroda“ a problematice ochrany životního prostředí v kontextu globalizace a celosvětové ekonomické integrace.</p> <p>Základní osnova kurzu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Místo člověka v přírodě. 2. Geneze kultury jako unikátního nástroje adaptace člověka k přírodě. 3. Biologická a kulturní adaptace. 4. Kultura jako adaptační mechanismus v období paleolitu. 5. Proměny adaptačních strategií v průběhu neolitické revoluce. 6. Lovci a sběrači z ekologické perspektivy. 7. Pasterci a zemědělci z ekologické perspektivy. 8. Industriální společnost a postindustriální společnost z ekologické perspektivy. 9. Využití ekologické antropologie ke studiu kulturní změny. 10. Ekologická krize jako předmět výzkumů kulturní ekologie. 11. Kognitivní a symbolické systémy a životní prostředí. 12. Kulturní ekologie a ochrana životního prostředí – trendy a perspektivy. 13. Trvale udržitelný rozvoj v zrcadle současné kulturní ekologie. 				
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky	<p>MORAN, Emilio, F. <i>Human Adaptability: An Introduction to Ecological Anthropology</i>. 3rd ed. Boulder, CO: Westview Press, 2008. 404 p. ISBN 9780813343679.</p> <p>ORTOVÁ, Jitka. <i>Kulturní a sociální ekologie</i>. Praha: Karolinum, 1996. ISBN 80-7184-224-9.</p> <p>SOUKUP, Václav. <i>Antropologie: Teorie člověka a kultury</i>. 1. vyd. Praha: Portál, 2011. 741 s. ISBN 978-80-7367-432-8.</p> <p>SOKOLÍČKOVÁ, Zdenka. <i>Člověk v pokorném závazku vůči světu: studie z ekologické etiky</i>. 1. vyd. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2012. 246 s. ISBN 978-80-7465-042-0.</p> <p>SVOBODA, Jiří, A. <i>Předkové: Evoluce člověka</i>. 1. vyd. Praha: Academia, 2014. 479 s. ISBN 978-80-200-2324-7.</p> <p>VÁVRA, Jan – LAPKA, Miloslav (eds.). <i>Měníci se společnost?</i> 1. vyd. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2012. 120 s. ISBN 978-80-7308-442-4.</p>				
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky	<p>BARRETT, Louise – DUNBAR Robert – LYCETT, John. <i>Evoluční psychologie člověka</i>. 1. vyd. Praha: Portál, 2007. 551 s. ISBN 978-80-7178-969-7.</p> <p>HARARI, Yuval, N. <i>Sapiens: Od zvířete k božskému jedinci</i>. 1. vyd. Praha: LEDA, 2013. 518 s. ISBN 978-80-7335-344-5.</p> <p>JUSTOŇ, Zdeněk. <i>Ekonomie přírodních národů</i>. Praha: Dauphin, 2012. 1. vyd. 599 s. ISBN 978-80-7272-419-2.</p> <p>KLEIN, Richard, G. <i>The Human Career: Human Biological and Cultural Origins</i>. 3rd ed. Chicago: University of Chicago Press, 2009. 989 p. ISBN 9780226439655.</p> <p>VANČATA, Václav. <i>Paleoantropologie a evoluční antropologie</i>. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, 2013. 303 s. ISBN 978-80-7290-592-8.</p>				

D – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Právní principy realizace cyklu environmentální politiky			č. 27
Typ předmětu	PV	Dopor. ročník / semestr		1 ZS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	2/0	kreditů 3
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět
Způsob zakončení	zkouška	Forma výuky		přednáška
Další požadavky na studenta				
Vyučující	doc. JUDr. Vojtěch Stejskal, Ph.D.			
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky				
<p>Předmět má v zimním semestru seznámit studenty s právními principy realizace cyklu environmentální politiky. Student bude seznámen se základními fázemi cyklu environmentální politiky (rozpoznání environmentálního problému, stanovení strategických cílů, legitimizace politiky, legislativní zajištění, prosazování, monitoring, evaluace, revize) a právními prostředky jejich realizace. Na tento základní teoretický kurz bude v letním semestru navazovat aplikační předmět Environmentální politika a právo.</p> <p>Základní osnova kurzu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojem cyklu environmentální politiky a její fáze. 2. Legitimizace environmentální politiky. 3. Subjekty environmentální politiky. 4. Legislativní zajištění cílů environmentální politiky. 5. Právní vztahy a právní skutečnosti. 6. Interpretace a aplikace práva. 7. Prosazování práva v rámci plnění cílů environmentální politiky. 8. Základní lidská práva a svobody. 9. Výkon vlastnického práva. 10. Dělbba mocí v Ústavě ČR. 11. Organizace a činnost veřejné správy při realizaci environmentální politiky. 12. Principy dobré veřejné správy. 13. Právní záruky a kontrola veřejné správy. 				
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky				
<p>GERLOCH, Aleš. <i>Teorie práva</i>. 4. upravené vydání. Plzeň: Nakladatelství Aleš Čeněk, 2007. 343 s. ISBN 978-80-7380-023-9.</p> <p>HENDRYCH, Dušan, a kol. <i>Správní právo. Obecná část</i>. 8. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. 288 s. ISBN 978-80-7179-254-3.</p> <p>MEZŘICKÝ, Václav (ed.). <i>Environmentální politika a udržitelný rozvoj</i>. Praha: Nakladatelství Portál, 2005. 207 s. ISBN 978-80-7367-003-8.</p> <p>ŠAUER, Petr (ed.). <i>Příspěvky k metodologii ex-post analýz v politice životního prostředí</i>. 1. vyd. 234 s. ISBN 80-245-1146-0.</p> <p>POVOLNÁ, Vendula. <i>Právo pro environmentální podnikání</i>. Brno: Masarykova univerzita, 2007. 231 s. ISBN 978-80-210-4380-0.</p>				
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky				
<p><i>České právo životního prostředí</i>. Časopis České společnosti pro právo životního prostředí, cca 150 s./číslo, zprav. 2 čísla/rok. ISSN 1213-5542. Dostupné z: < http://www.cspzp.com/casopis.html >.</p> <p>DAMOHOŘSKÝ, Milan – DROBNÍK, Jaroslav – SMOLEK, Martin – SOBOTKA, Michal – STEJSKAL, Vojtěch. <i>Právo životního prostředí</i>. 3.vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-338-7.</p>				

D – Charakteristika studijního předmětu			
Název studijního předmětu	Terénní praxe I.	č.	28
Typ předmětu	PV	Dopor. ročník / semestr	1 ZS
Rozsah studijního předmětu	4,5 dne hod. za týden	kreditů	3
Jiný způsob vyjádření rozsahu	4,5 dne za semestr (podrobněji viz anotace)	Dvousemestrální předmět	
Způsob zakončení	zápočet	Forma výuky	praxe/terénní práce
Další požadavky na studenta	Aktivní účast při výkladu, vyhledávání a sběru materiálu.		
Vyučující	PhDr. Ivan Rynda Ing. Radek Trnka, Ph.D.		
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky	<p>Povinně volitelný předmět, pořádaný ve výjezdní a blokové formě v zimním semestru, je pokračováním cyklu terénních praxí. Studenti se seznámí s dalším vybraným VZCHÚ (NP nebo CHKO; výjimečně experimentálně s územím, kde se vyhlášení ochrany teprve připravuje; v ZS bývá volen bližší a přístupnější terén s nižší nadmořskou výškou). Předmětem studia je z přírodovědného hlediska geomorfologie prostředí, krajinné, botanické, zoologické, ekologické a další přírodovědné charakteristiky. Ve společenském pohledu se studenti seznamují se specifickou hospodaření ve VZCHÚ a s výkonem státní správy v oblasti ochrany přírody a krajiny a ochrany životního prostředí a s rozdíly mezi jednotlivými kategoriemi ochrany přírody. V této souvislosti studují dále činnost místních samospráv, komunikaci s nimi a s dalšími dotčenými osobami (stakeholdery) v území včetně environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty. Výuka probíhá celodenně v terénu; večerní program je věnován formou prezentace a (panelové) diskuse vybrané sociálně-ekologické oblasti (místnímu střetu zájmů a jeho řešení), a následně diskusi s představiteli několika zájmových oblastí (stakeholdery): představitelé Správy NP nebo CHKO, místní samosprávy, podnikatelské sféry, sportovního oddílu, nestátní neziskové organizace apod. Aktuální environmentální problémy dané lokality jsou tematizovány z pozic sociální ekologie, kulturní ekologie, environmentální historie a sociologie, ev. antropologie. Prohlubuje se specializace, pokračuje hledání a zpřesňování diplomových témat a tvorba pracovních týmů. Poslední večer je věnován reflexi celosemestrální výuky, zpětné vazbě zejména u externích přednášejících a návrhům studentů k volitelné náplni studia.</p> <p>Denní osnova:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. středa: prezence, úvod; vstupní přednáška vedoucího odborného pracovníka VZCHÚ 2. čtvrtek: <ol style="list-style-type: none"> a) celý den přírodní terén, dle počasí ev. návštěva objektů důležitých z hlediska sociální a kulturní ekologie (muzeum, čistírna odpadních vod apod.) b) večer: prezentace, přednáška, diskuse 3. pátek: dtto 4. sobota: dtto; večer navíc reflexe výuky, zpětná vazba zejména u externích přednášejících a návrhy studentů k volitelné náplni studia 5. neděle: dtto nebo dle náročnosti terénu pouze návštěva místních objektů; odpoledne diskuse, odjezd 		
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky	Plán péče, zonace, ev. návštěvní řád, další strategické dokumenty Správy; oblastní plány rozvoje lesů, lesní hospodářské plány a osnovy, porostní a taxační plány a dokumentace, dokumentace soustavy Natura 2000, katastrální plány, další mapy a plány.		
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky	Odborné i popularizační podklady Správy, místní tisk, výroční zprávy a další materiály místních organizací (NNO); ev. kroniky, matriky, archivy a další odborné materiály a podklady vztahující se ke zkoumanému místu.		

D – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Úvod do studia životního prostředí			č. 29
Typ předmětu	PV		Dopor. ročník / semestr	1 ZS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	2/0	kreditů 3
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět
Způsob zakončení	zkouška		Forma výuky	přednáška
Další požadavky na studenta				
Vyučující	prof. RNDr. Bedřich Moldan, CSc., dr. h. c.			
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky	<p>Kurz má seznámit studenty se základními pojmy ochrany životního prostředí. Přednášky jsou rozděleny do pěti po sobě následujících oddílů:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Úvod 2. Planetární systém 3. Přírodní zdroje 4. Životní prostředí a jeho ochrana 5. Situace v České republice <ol style="list-style-type: none"> 1. Úvodní seminář: Seznámení se studiem, okruhy studia, sylabus. Základní pojmy (životní prostředí, ochrana přírody, ekologie, environment) v historické perspektivě. 2. Člověk a příroda: Vývoj lidské společnosti podle vztahu mezi lidmi a přírodou. Lovci a sběrači, zemědělci, současná industriální společnost; dnes žijeme v antropocénu. 3. Antropocén: Exponenciální růst populace, hlavní faktory růstu, demografická transformace. Industrializace, rozdíly mezi regiony a kulturami. Vztah růstu populace, materiální spotřeby a zátěže prostředí (formule IPAT). 4. Planetární systém: Geologický vývoj planety Země, vznik a vývoj života, zemské sféry a biosféra. Metabolismus planety, biogeochemické cykly. 5. Atmosféra: Složení ovzduší, klima, ozonová vrstva. Znečištění ovzduší a jeho následky. Cesty snižování obsahu škodlivin v ovzduší. 6. Voda: Koloběh vody, voda na pevnině a v oceánech, hydrosféra a kryosféra. Využití vody a vodních zdrojů. Znečištění vody a jeho následky. Samočisticí procesy čištění odpadních vod. 7. Biodiverzita a ochrana přírody: Biosféra, ekosystémy, biomy, biologická rozmanitost. Ohrožení biodiverzity, ochrana přírody, přístupy, metody, instituce. Hlavní ohrožené ekosystémy, skupiny, druhy. 8. Půda a potraviny: Charakteristika půdy, půdní typy. Využití půdy člověkem, degradace půd. Produkce potravin, potravinová bezpečnost, národní a globální aspekty. 9. Zdroje energie a surovin: Obnovitelné a neobnovitelné zdroje, metabolismus industriální společnosti. Odpady a nakládání s nimi, hierarchie nakládání s odpady. 10. Ochrana životního prostředí: Lokální, regionální a globální rozměr. Složky a oblasti životního prostředí. Environmentální výzkum, vzdělávání, politika. Ochrana prostředí a udržitelný rozvoj. 11. Zdraví lidí a prostředí: Fyzikální, chemické, biologické a sociální aspekty. Toxicita, pozdní účinky. Vztah dávky a účinku. Ekologické katastrofy a zdraví (Černobyl, Bhopál, Seveso). Přirozená a civilizační rizika, jejich hodnocení a řízení. 12. Společensko-vědní reflexe: Vztah ekonomického a přírodního systému. Ekonomie a ochrana životního prostředí. Filozofické a etické aspekty, ekologická etika, „deep ecology“, „teorie“ Gaia. 13. Životní prostředí České republiky: Historie a současnost. Politicko-ekonomická transformace 90. let. Instituce, financování, zákony, informace. Regionální specifika, srovnání se zahraničím. 			
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky	<p>BRANIŠ, Martin. <i>Úvod do ekologie a ochrany životního prostředí</i>. 3. vyd. Praha: Informatorium, 1999. 204 s. ISBN 80-7333-024-5.</p> <p>MOLDAN, Bedřich. <i>Příroda a civilizace. Životní prostředí a rozvoj lidské civilizace</i>. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1997. 148 s. ISBN: 80-04-26434-4.</p> <p>MOLDAN, Bedřich. <i>Podmaněná planeta</i>. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2009. 419 s. ISBN 978-80-246-1580-6.</p> <p>MŽP ČR. <i>Zpráva o životním prostředí České republiky 2012</i>. Praha: MŽP, 2013. 190 s. ISBN 978-80-86690-95-7.</p> <p>KOLÁŘSKÝ, Rudolf. <i>Filosofický význam současné ekologické krize</i>. Praha: Filosofia, 2011. 156 s. ISBN 978-80-7007-361-2.</p>			
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky	<p>MEADOWS, Donella H. et al. <i>Překročení mezí</i>. Praha: Argo, 1995. 320 s. ISBN 80-85794-83-7.</p> <p>MOLDAN, Bedřich (ed.). <i>Životní prostředí České republiky: vývoj a stav do konce roku 1989</i>. 1. vyd. Praha: Academia, 1990. 281 s. ISBN 80-200-0292-8.</p> <p>NOVÁČEK, Pavel. <i>Udržitelný rozvoj</i>. Olomouc: Univerzita Palackého Olomouc, 2012. 430 s. ISBN 978-80-244-2795-9.</p> <p>REID, Walter V. et al. <i>Ekosystémy a lidský blahobyt: Syntéza: Zpráva Hodnocení ekosystémů k miléniu</i>. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Centrum pro otázky životního prostředí, 2005. 138 s. ISBN 80-239-6300-7.</p>			

MCKIBBEN, Bill. *Zeemě. Jak přežít na naší nové nehostinné planetě.* vyd. 1. Praha: Paseka, 2013. 256 s.
ISBN 978-80-7432-251-8.

D – Charakteristika studijního předmětu			
Název studijního předmětu	Četba textů z environmentální sociologie		č. 30
Typ předmětu	PV	Dopor. ročník / semestr	1 LS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden 0/2	kreditů 3
Jiný způsob vyjádření rozsahu			Dvousemestrální předmět
Způsob zakončení	zápočet	Forma výuky	seminář
Další požadavky na studenta			
Vyučující	Mgr. et Mgr. Arnošt Novák		
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky			
<p>Cílem semináře je seznámit studenty a studentky s vybranými sociologickými přístupy ke vztahu mezi přírodou, životním prostředím a společností, se základními sociologickými pojmy environmentální sociologie, s osobnostmi a teoriemi. V kurzu se bude pracovat především s texty z knih: P. Macnaghten, J. Urry „Contested Natures“ a J. B. Foster, B. Clark, R. York „The Ecological Rift“. Probírané texty navazují na přednášky kurzu Environmentální sociologie a Seminář k environmentální sociologii. Předmět by měl také přispět k diskusi aktuálních témat. Seminář je založen na práci s texty a předpokládá aktivní účast. Základní osnova kurzu:</p> <p>Základní osnova kurzu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Úvod. Seznámení s kurzem. 2. Povinná literatura: MACNAGHTEN, Phill. – URRY, John. <i>Inventing Nature!</i>. In <i>Contested Natures</i>. 1st edition. London: SAGE Publications, 1998. pp. 32–74. ISBN 978-0761953135. 3. Povinná literatura: MACNAGHTEN, Phill. – URRY, John. <i>Humans and Nature</i>. In <i>Contested Natures</i>. 1st edition. London: SAGE Publications, 1998. pp. 75–103. ISBN 978-0761953135. MACNAGHTEN, Phill. – URRY, John. <i>Sensing Nature</i>. In <i>Contested Natures</i>. 1st edition. London: SAGE Publications, 1998. pp. 104–133. ISBN 978-0761953135. 4. Povinná literatura: MACNAGHTEN, Phill. – URRY, John. <i>Nature and Time</i>. In <i>Contested Natures</i>. 1st edition. London: SAGE Publications, 1998. pp. 134–171. ISBN 978-0761953135. 5. Povinná literatura: MACNAGHTEN, Phill. – URRY, John. <i>Nature as Countryside</i>. In <i>Contested Natures</i>. 1st edition. London: SAGE Publications, 1998. pp. 172–211. ISBN 978-0761953135. 6. Povinná literatura: MACNAGHTEN, Phill. – URRY, John. <i>Sustaining Nature</i>. In <i>Contested Natures</i>. 1st edition. London: SAGE Publications, 1998. pp. 212–248. ISBN 978-0761953135. 7. Povinná literatura: FOSTER, John. B. – CLARKE, Brett – YORK, Richard. <i>The Paradox of Wealth</i>. In <i>The Ecological Rift</i>. New York: Monthly Review Press, 2010. pp. 53–62. ISBN 978-1583672181. FOSTER, John. B. – CLARKE, Brett – YORK, Richard. <i>Rifts and Shifts</i>. In <i>The Ecological Rift</i>. New York: Monthly Review Press, 2010. pp. 73–88. ISBN 978-1583672181. 8. Povinná literatura: FOSTER, John. B. – CLARKE, Brett. – YORK, Richard. <i>Capitalism in Wonderland</i>. In <i>The Ecological Rift</i>. New York: Monthly Review Press, 2010. pp. 89–106. ISBN 978-1583672181. FOSTER, John. B. – CLARKE, Brett. – YORK, Richard. <i>The Midas Effect</i>. In <i>The Ecological Rift</i>. New York: Monthly Review Press, 2010. pp. 107–120. ISBN 978-1583672181. 9. Povinná literatura: FOSTER, John. B. – CLARKE, Brett. – YORK, Richard. <i>Carbon Metabolism and Global Capital Accumulation</i>. In <i>The Ecological Rift</i>. New York: Monthly Review Press, 2010. pp. 121–150. ISBN 978-1583672181. 10. Povinná literatura: FOSTER, John. B. – CLARKE, Brett. – YORK, Richard. <i>The Return of the Jevons Paradox</i>. In <i>The Ecological Rift</i>. New York: Monthly Review Press, 2010. pp. 169–182. ISBN 978-1583672181. FOSTER, John. B. – CLARKE, Brett. – YORK, Richard. <i>The Paperless Office and the Other Ecological Paradoxes</i>. In <i>The Ecological Rift</i>. New York: Monthly Review Press, 2010. p. 183–192. ISBN 978-1583672181. 11. Povinná literatura: FOSTER, John. B. – CLARKE, Brett. – YORK, Richard. <i>The Ecology of Consumption</i>. In <i>The Ecological Rift</i>. New York: Monthly Review Press, 2010. pp. 377–400. ISBN 978-1583672181. 12. Povinná literatura: GRAEBER, David. <i>Consumption</i>. <i>Current Anthropology</i>, 2011, 52 (4). pp. 489–511. E-ISSN(s): 1537-5382. 			

13. Závěr. Rekapitulace nejdůležitějších otázek a témat, diskuse.

Povinná studijní literatura a studijní pomůcky

Viz literatura uvedená u jednotlivých témat.

Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky

Vzhledem k množství povinné není žádná doporučená literatura.

D – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Ekonomická modernizace novodobé společnosti a její dopady na vzhled krajiny			č. 31
Typ předmětu	PV		Dopor. ročník / semestr	1 LS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	2/0	kreditů 3
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět
Způsob zakončení	zkouška		Forma výuky	přednáška
Další požadavky na studenta				
Vyučující	PhDr. Jan Hájek, CSc.			
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky	<p>Kurz je věnován nástinu hlavních tématických oblastí industrializačního procesu v našich zemích jako zásadního zlomu v ekonomickém chování společnosti, přičemž akcentuje vliv různých ekonomických aktivit na utváření a konkrétní podobu krajiny; předpokládá elementární znalosti z moderních dějin (18. – 20. století).</p> <p>Základní osnova kurzu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fenomén modernizace. Hlavní pojmy a používané termíny (industrializace, průmyslová revoluce, kapitalismus, sekundární sektor, komplexní transformace moderní doby) – pojmoslovný úvod do přednášky. 2. Vliv ekonomiky na krajinu. Vnímání krajiny a průmyslu, bodové, liniové a plošné „impakty“, konkrétní dopady různých ekonomických, sociálních a politických skutečností. 3. Proměna teritoriálních a státoprávních podmínek. Územní vývoj středoevropského prostoru, změny státních a politických systémů, vývoj právních podmínek podnikání. 4. Proto-industrializace a první industriální podniky. Tradiční formy šlechtického podnikání („lesní“ obory, uhlířství, železářství, aj.), teritoriální podmíněnost prvních industriálních odvětví (textilnictví), první průmyslová revoluce. 5. Doprava a její vliv na prostorovou organizaci. Vododopravní projekty, budování císařských silnic a vznik základní silniční sítě, fenomén železných drah (koňka, parostrojní) a etapy jejich vývoje. 6. Vývoj zemědělství a transformace tradičního venkova. Změny osevnických technologií, zánik „extenzivních“ ploch, nástup průmyslových plodin, proměna „barokní“ krajiny. 7. Urbanizace. Základní změna sídelní struktury, rozvoj velkých i menších měst. Geografická proměna tradičního města a jeho expanze do krajiny. Komunální, sociální a kulturní infrastruktura. 8. Peněžní a úvěrový systém. Ústavy drobného peněžnictví, vyspělé finanční instituce (banky, pojišťovny), proměna městských center, teritoriální kapitálová expanze českého peněžnictví. 9. Druhá průmyslová revoluce a organizovaný kapitalismus. Rozvoj uhelného hornictví a železářství, nové obory (chemie a elektrotechnika), nové energetické zdroje (elektrina a spalovací motory) a jejich krajinotvorné dopady. 10. Průmyslové oblasti. Změny tradičních průmyslových (proto-průmyslových) regionů, teritoriální přesun těžišť ekonomiky a vytváření nových center, národnostní důsledky. 11. Ekonomické myšlení, podnikání a podnikatelé. Od merkantilismu k ekonomickému nacionalismu, proměny způsobu podnikání, hlavní podnikatelské rodiny a jejich vztah k přírodě. 12. Přirozené pulzování ekonomiky. Konjunktura a recese, ekonomické cykly, liberalismus a protekcionismus, integrace a desintegrace, velké hospodářské krize a systémové proměny společnosti. 13. Formování národa a ekonomika, další sociálně kulturní vlivy. Emancipace „malých“ národů, národní obrození a ekonomika, rozvojem ekonomiky podmíněné nové sociálně-kulturní aktivity (sport, turistika, druhé bydlení, tramping apod.) a jejich vliv na krajinu. 			
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky	<p>EFMERTO VÁ, Marcela. <i>České země v letech 1848–1918</i>. Praha: Libri, 1998. ISBN 80-85983-47-8.</p> <p>HLAVAČKA, Milan et al. <i>České země v 19. století. Proměny společnosti v moderní době I</i>. Praha: Historický ústav, 2014. ISBN 978-80-7286-207-8, 978-80-7286-219-1.</p> <p>MATOUŠEK, Václav. <i>Čechy krásné, Čechy mé. Proměny krajiny Čech v době industriální</i>. Praha: Krigl, 2010. 396 s. ISBN 978-80-86912-36-3.</p>			
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky	<p>JAKUBEC, Ivan – JINDRA, Zdeněk. <i>Dějiny hospodářství českých zemí: Od počátku industrializace do konce habsburské monarchie</i>. Praha: Karolinum, 2006. ISBN 80-246-1035-3.</p> <p>MYŠKA, Milan. <i>Problémy a metody hospodářských dějin: Metodické problémy studia dějin sekundárního sektoru</i>. Ostrava: FF Ostravské univerzity, 2010. ISBN 978-80-7368-751-9.</p> <p>URBAN, Otto. <i>Kapitalismus a česká společnost: K otázkám formování české společnosti v 19. století</i>. 2. vyd. Praha: NLN, 2003. ISBN 80-7106-500-5.</p>			

D – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Metody archeologického a historického studia			č. 32
Typ předmětu	PV	Dopor. ročník / semestr		1 LS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	1/1	kreditů 3
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět
Způsob zakončení	zkouška	Forma výuky		přednáška/seminář
Další požadavky na studenta				
Vyučující	prof. PhDr. Václav Matoušek, CSc. PhDr. Jan Hájek, CSc.			
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky	<p>Posluchač bude seznámen se základními metodami archeologie a historiografie využívanými při mezioborovém studiu vývoje interakce člověka a jeho přírodního prostředí. S tímto tématem budou posluchači seznamováni paralelně dvěma způsoby. Formou přednášek budou seznamováni s přehledem a obsahem metod studia vztahu člověka a přírodního prostředí v novověku a moderní době, tj. archeologie novověku, industriální archeologie, archeologie modernity, historické geografie. Formou seminární budou posluchači prakticky zapojeni do konkrétního výzkumného projektu, kde si budou jednotlivé metody prakticky osvojovat. Ideálním výstupem z tohoto předmětu by měla být kolektivní odborná publikace. Aktuální badatelský projekt je zaměřen na vznik a počáteční vývoj individuální a masové rekreace obyvatel velkých industriálních měst v příměstské venkovské krajině.</p> <p>Základní osnova kurzu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Diskuse k pojmům industriální archeologie, archeologie modernity, historická geografie, historická ekologie, environmentální historie. 2. Archeologie krajiny – principy a metody. 3. Metodika studia zaniklých středověkých a novověkých pluzin. 4. Teorie a praxe archeologického terénního výzkumu. 5. Interakce člověka a přírodního prostředí v souvislostech britské industriální archeologie. 6. Historická ekologie – principy a metody. 7. Metody orální historie. 8. Metody historické geografie a kartografické prameny. 9. Přístupy a metodická pojetí ekonomické historie. 10. Prameny hospodářských dějin industriálního období. 11. Možnosti a limity statistického zpracování hromadných dat. 12. Vybrané příklady aplikace metod interdisciplinárního výzkumu. 13. Vizualizace, autopsie a význam konkrétně-terénního průzkumu krajinných objektů. 			
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky	<p>GOJDA, Martin. <i>Archeologie krajiny. Vývoj archetypů kulturní krajiny</i>. 1. vyd. Praha: Academia, 2000. 238 s. ISBN 80-200-0780-6.</p> <p>CHODĚJOVSKÁ, Eva – ŠIMUNEK, Robert (eds.). <i>Krajina jako historické jeviště</i>. 1. vyd. Praha: Historický ústav AV ČR, 2012. 454 s. ISBN 978-80-7286-199-6.</p> <p>JINDRA, Zdeněk – SVÁTEK, František – ŠTAIF, Jiří. <i>Úvod do studia hospodářských a sociálních dějin 1</i>. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1997. 226 s. ISBN 80-7198-173.</p> <p>KUNA, Martin a kol. <i>Nedestruktivní archeologie</i>. 1. vyd. Praha: Academia, 2004. 555 s. ISBN 80-200-1216-8.</p> <p>SEMOTANOVÁ, Eva. <i>Historická geografie Českých zemí</i>. 2. vyd. Praha: Historický ústav AV ČR, 2006. 279 s. ISBN 80-7286-042-9.</p>			
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky	<p>BENEŠ, Jaromír – POKORNÝ, Petr. <i>Bioarcheologie v České republice</i>. 1. vyd. Praha; České Budějovice: Archeologický ústav AVČR v Praze; Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2008. 518s. ISBN 978-80-86124-72-8.</p> <p>ČERNÝ, Ervín. <i>Metodika průzkumu zaniklých středověkých osad a pluzin na Dražanské vrchovině</i>. 1. vyd. Zprávy České společnosti archeologické při ČS. akademii věd, sv. XV, 1973. 126 s. ISBN 80-7275-063-1.</p> <p>HOOKE, Della (ed.). <i>Landscape the Richest Historical Record</i>. In. <i>Society for Landscape Studies supplementary series 1</i>. 1st edition. Birmingham: Silk and Terry Ltd., 2000. ISBN 0 9539711-1-2. pp. 119–131.</p> <p>SEMOTANOVÁ, Eva. <i>Mapy Čech, Moravy a Slezska</i>. 1. vyd. Praha: Libri, 2006. 263 s. ISBN 80-7277-078-0.</p> <p>VAREKA, Pavel (ed.). <i>Archeologie 19. a 20. století. Přístupy – metody – témata</i>. 1. vyd. Plzeň: Filozofická fakulta ZČU. 204 s. ISBN 978-80-261-0221-2 (elektronická verze – pdf).</p>			

D – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Strategie kvalitativního výzkumu			č. 33
Typ předmětu	PV	Dopor. ročník / semestr		1 LS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	1/1	kreditů 3
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět
Způsob zakončení	klasifikovaný zápočet		Forma výuky	přednáška/seminář
Další požadavky na studenta				
Vyučující	Mgr. Martin Heřmanský, Ph.D. Mgr. Hedvika Novotná			
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky	<p>Cílem kursu je seznámit studenty s povahou kvalitativního výzkumu a představit jeho základní přístupy. První část kursu bude proto koncipována jako úvod do problematiky (od tvorby výzkumného problému přes strategie konstrukce vzorku, techniky sběru dat a analytické postupy), druhá část pak bude sledovat jednotlivé základní přístupy kvalitativního výzkumu (zaměří se na rozdílné způsoby tázání se v těchto přístupech a konkrétní postupy výzkumu). Kurs bude sestávat z frontální výuky a seminární části, v níž budou studenti diskutovat předepsané texty a průběžně aplikovat dosažené znalosti na vybrané téma.</p> <p>Základní osnova kurzu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Úvod: povaha kvalitativního výzkumu, historický kontext. 2. Kvalita a etika výzkumu. 3. Od teorie k empirii: tvorba výzkumného problému. Projekt výzkumu. 4. Typy pramenů - techniky sběru dat - konstrukce vzorku. 5. Principy analýzy dat, základní analytické přístupy. 6. Seminář: projekt výzkumu. 7. Reflexe aktérů: polostrukturovaný rozhovor, rámcová analýza, segmentace a kódování. 8. Biografický výzkum; Narativní rozhovor a narativní analýza. 9. Etnografický výzkum, multi-sited ethnography. 10. Práce s prameny hmotné a vizuální povahy. 11. Případová studie. 12. Konverzační a diskurzivní analýza, kritická diskurzivní analýza. 13. Seminář: od výzkumné otázky k volbě technik sběru dat a metod jejich analýzy. 			
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky	<p>BRYMAN, Alan. <i>Social Research Methods</i>. New York: Oxford University Press, 2012. ISBN 0199588058. DISMAN, Miroslav. <i>Jak se vyrábí sociologická znalost</i>. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 8024601397. E_Úvod do společenskovedních metod. E-learningový kurs Společenskovedního modulu FHS UK. Dostupné z: <http://moodle.fhs.cuni.cz/course/view.php?id=614>. ECO, Umberto. <i>Jak napsat diplomovou práci</i>. Olomouc: Votobia, 1997. ISBN 8071981737. HENDL, Jan. <i>Kvalitativní výzkum</i>. Praha: Portál, 2012, ISBN 8026202198. PUNCH, Keith, F. <i>Úspěšný návrh výzkumu</i>. Praha: Portál, 2008, ISBN 8073674688.</p>			
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky	<p>KAUFMANN, Jean-Claude. <i>Chápající rozhovor</i>. Praha: SLON, 2010. ISBN 8074190331. SILVERMAN, David. <i>Ako robiť kvalitatívny výskum</i>. Bratislava: Ikar, 2005. ISBN 8055109044. STRAUSS, Anselm, L. – CORBINOVÁ, Juliet. <i>Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie</i>. Brno: Sdružení Podané ruce – Boskovice: Albert, 1999. ISBN 808583460X. ŠANDEROVÁ, Jadwiga. <i>Jak číst a psát odborný text ve společenských vědách</i>. Praha: SLON, 2005. ISBN 8086429407, 9788086429403. ŠVARÍČEK, Roman – ŠEĐOVÁ, Klára et al. <i>Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách</i>. Praha: Portál, 2007, ISBN 8073673134.</p>			

D – Charakteristika studijního předmětu			
Název studijního předmětu	Terénní praxe II.	č.	34
Typ předmětu	PV	Dopor. ročník / semestr	1 LS
Rozsah studijního předmětu	4,5 dne hod. za týden	kreditů	3
Jiný způsob vyjádření rozsahu	4,5 dne za semestr (podrobněji viz anotace)	Dvousemestrální předmět	
Způsob zakončení	zápočet	Forma výuky	praxe/terénní práce
Další požadavky na studenta	Aktivní účast při výkladu, vyhledávání a sběru materiálu.		
Vyučující	PhDr. Ivan Rynda Ing. Radek Trnka, Ph.D.		
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky	<p>Povinně volitelný předmět, pořádaný ve výjezdní a blokové formě v zimním semestru, je pokračováním cyklu terénních praxí. Studenti se seznámí s dalším vybraným VZCHÚ (NP nebo CHKO; výjimečně experimentálně s územím, kde se vyhlášení ochrany teprve připravuje; v LS může být volen i vzdálenější a méně přístupný terén s vyšší nadmořskou výškou a jarním lučním fenoménem). Předmětem studia je z přírodovědného hlediska geomorfologie prostředí, krajinné, botanické, zoologické, ekologické a další přírodovědné charakteristiky. Ve společenském pohledu se studenti seznamují se specifikou hospodaření ve VZCHÚ a s výkonem státní správy v oblasti ochrany přírody a krajiny a ochrany životního prostředí a s rozdíly mezi jednotlivými kategoriemi ochrany přírody. V této souvislosti studují dále činnost místních samospráv, komunikaci s nimi a s dalšími dotčenými osobami (stakeholdery) v území včetně environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty. Výuka probíhá celodenně v terénu; večerní program je věnován formou prezentace a (panelové) diskuse vybrané sociálně-ekologické oblasti (místnímu střetu zájmů a jeho řešení), a následné diskusi s představiteli několika zájmových oblastí (stakeholdery): představitel Správy NP nebo CHKO, místní samosprávy, podnikatelské sféry, sportovního oddílu, nestátní neziskové organizace apod. Aktuální environmentální problémy dané lokality jsou tematizovány z pozic sociální ekologie, kulturní ekologie, environmentální historie a sociologie, ev. antropologie. Prohlubuje se specializace, pokračuje hledání a zpřesňování diplomových témat a tvorba pracovních týmů. Poslední večer je věnován reflexi výuky, zpětné vazbě zejména u externích přednášejících a návrhům studentů k volitelné náplni studia.</p> <p>Denní osnova:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. středa: prezence, úvod; vstupní přednáška vedoucího odborného pracovníka VZCHÚ 2. čtvrtek: <ol style="list-style-type: none"> a) celý den přírodní terén, dle počasí ev. návštěva objektů důležitých z hlediska sociální a kulturní ekologie (muzeum, čistírna odpadních vod apod.) b) večer: prezentace, přednáška, diskuse 3. pátek: dtto 4. sobota: dtto; večer navíc reflexe výuky, zpětná vazba zejména u externích přednášejících a návrhy studentů k volitelné náplni studia 5. neděle: dtto nebo dle náročnosti terénu pouze návštěva místních objektů; odpoledne diskuse, odjezd 		
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky	Plán péče, zonace, ev. návštěvní řád, další strategické dokumenty Správy; oblastní plány rozvoje lesů, lesní hospodářské plány a osnovy, porostní a taxační plány a dokumentace, dokumentace soustavy Natura 2000, katastrální plány, další mapy a plány.		
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky	Odborné i popularizační podklady Správy, místní tisk, výroční zprávy a další materiály místních organizací (NNO); ev. kroniky, matriky, archivy a další odborné materiály a podklady vztahující se ke zkoumanému místu.		

D – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Biologický náhled světa			č.	35
Typ předmětu	PV		Dopor. ročník / semestr		2 ZS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	2/0	kreditů	3
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět	
Způsob zakončení	klasifikovaný zápočet		Forma výuky		přednáška
Další požadavky na studenta					
Vyučující	RNDr. Jiří Sádlo, CSc.				
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky	<p>V prvním bloku výuky se ukazuje biodiverzita, geodiverzita a kulturní diverzita jako základní krajinné hodnoty a jako klíč k porozumění středoevropské krajině.</p> <p>Druhý blok je věnován holocénní dynamice české krajiny s důrazem na proměny vztahu a vzájemného formování lidského impaktu a přírody. Cílem je zde představit naši krajinu spíše jako místo prolínání kulturních a přírodních vlivů než jako místo jejich střetu. Pozornost je věnována zejména periodám výrazných přestaveb jednotlivých prvků diverzity a odkazu jednotlivých historických fází pro dnešní přírodu.</p> <p>Třetí blok výuky pak je zaměřen na současnou postagrární proměnu krajiny, probírá se problematika globalizace krajiny, zániku venkova, suburbizace, nepůvodních organismů, nové divočiny, rekultivace, praktické ochrany přírody a krajinného rázu v podmínkách, které neumožňují odvolat se na prioritu starého před moderním aj.</p> <p>Obecnější výklad je provázen prezentací konkrétních případových studií z České republiky z autopsie přednášejícího.</p>				
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky	<p>FORMAN, Richard, T. – GODRON, Michel. <i>Krajinná ekologie</i>. 1. vyd. Praha: Academia, 1993. 583 s. ISBN 80-200-0464-5.</p> <p>KOLÁŘ, Filip a kol. <i>Ochrana přírody z pohledu biologa</i>. 1. vyd. Praha: Dokořán, 2012. ISBN 978-80-7363-414-8.</p> <p>POKORNÝ, Petr. <i>Neklidné časy. Kapitoly ze společných dějin přírody a lidí</i>. 1. vyd. Praha: Dokořán, 2011. ISBN 978-80-7363-392-9.</p> <p>SÁDLO, Jiří – POKORNÝ Petr – HÁJEK, Pavel – DRESLEROVÁ, Dagmar – CÍLEK, Václav. <i>Krajina a revoluce</i>. 3. upravené vyd. Praha: Malá Skála, 2005. 256 s. ISBN 978-80-86776-06-4.</p> <p>SÁDLO, Jiří – STORCH, David. <i>Biologie krajiny: biotopy České republiky</i>. 2. vyd. Praha: Vesmír, 2000, 94 s. ISBN 80-85977-31-1.</p>				
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky	<p>BENEŠ, Jaromír – BRŮNA, Vladimír (eds.) <i>Archeologie a krajinná ekologie</i>. 1. vyd. Most: Nadace Projekt Sever, Praha: MŽP, 1994. 159 s. ISBN nemá.</p> <p>CULEK, Martin a kol. <i>Biogeografické členění České republiky. II. díl</i>. 1. vyd. Lelekovice: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2005. 590 s. ISBN 80-86064-82-4.</p> <p>SÁDLO, Jiří. Krajina jako interpretovaný text. In: BENEŠ, Jaromír – BRŮNA, Vladimír (eds.) <i>Archeologie a krajinná ekologie</i>. 1. vyd. Most: Nadace Projekt Sever, Praha: MŽP, 1994. 159 s. ISBN nemá. s. 47- 54. nebo In: <i>Vesmír</i> 77, 96, 1998/2. ISSN 1214-4029. s. 96–98.</p> <p>SÁDLO, Jiří – HÁJEK, Pavel. Česká barokní krajina: co to vlastně je?. In <i>Dějiny a současnost</i> XXVI, 3/2004. ISSN 0418-5129. s. 29–33.</p>				

D – Charakteristika studijního předmětu				
Název studijního předmětu	Metody sociologického výzkumu kvantitativní			č. 36
Typ předmětu	P		Dopor. ročník / semestr	2 ZS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	2/0	kreditů 3
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět
Způsob zakončení	zkouška		Forma výuky	přednáška
Další požadavky na studenta				
Vyučující	Mgr. et Mgr. Daniel Čermák, Ph.D.			
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky	<p>Kurz je zaměřen na seznámení posluchačů se základními metodami a technikami sociologického výzkumu nejen z teoretického hlediska, ale také ve vazbě na praktické využití a konkrétní výzkumy. Cílem kurzu je připravit posluchače na případné využití získaných poznatků v praxi, ať již z hlediska hlubšího porozumění výsledkům uskutečněných výzkumů či přípravy a provedení vlastního výzkumu.</p> <p>Základní osnova kurzu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Obecné metodologické otázky sociologického výzkumu – procedury, metody a techniky empirického výzkumu. 2. Zdroje dat pro sociologický výzkum – seznámení s dostupnými zdroji dat pro kvantitativní i kvalitativní výzkum. 3. Design sociologického výzkumu – jednotlivé etapy kvantitativního výzkumu. 4. Hypotézy – význam, použití, formulace. 5. Operacionalizace – převod teoretických pojmů a jevů do konkrétních otázek. 6. Proměnné – typy a charakteristika proměnných využívaných v sociologickém výzkumu. 7. Výběrové procedury v sociologickém výzkumu. 8. Techniky sběru dat – dotazník, standardizovaný rozhovor. 9. Formulace otázek, problematika související se sestavováním dotazníku. 10. Příprava dat ke zpracování a základní postupy při jejich zpracování – kódování, editace, příprava databáze. 11. Etické otázky spojené se sociologickým výzkumem. 12. Základní analýzy získaných dat – třídění II. a dalších stupňů (kontingenční tabulky). 13. Otázky interpretace získaných dat. 			
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky	<p>BRYMAN, Alan. <i>Social Research Methods</i>. 3rd ed. Oxford: Oxford University Press, 2008. ISBN 978-0-19-920295-9.</p> <p>DISMAN, Miroslav. <i>Jak se vyrábí sociologická znalost</i>. Praha: Karolinum, 1993. ISBN 80-7066-822-9.</p> <p>GAVORA, Peter. <i>Úvod do pedagogického výzkumu</i>. 2. vyd., rozšířené. Brno: Paido, 2010. 261 s. ISBN 80-85931-79-6.</p> <p>KUBÁTOVÁ, Helena. <i>Metodologie sociologie</i>. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2006. 197 s. ISBN 80-244-1549-6.</p> <p>PERGLER, Přemysl a kol. <i>Vybrané techniky sociologického výzkumu</i>. 1. vyd. Praha: Svoboda, 1969. 767 s.</p>			
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky	<p>MAGNELLO, Eillean – VAN LOON, Borin. <i>Seznamte se... Statistika</i>. 1. vyd. Praha: Portál, 2010. 192 s. ISBN 978-80-7367-753-4.</p> <p>REICHEL, Jiří. <i>Kapitoly metodologie sociálních výzkumů</i>. 1. vyd. Praha: Grada, 2009. 184 s. ISBN 978-80-247-3006-6.</p> <p>RIMARČÍK, Marián. <i>Statistika pre prax</i>. 1. vyd. Košice: Marián Rimarčík, 2007. 200 s. ISBN 978-80-969813-1-1.</p> <p>(Využitelný je také <i>štatistický navigátor</i> dostupný z: <http://www.rimarcik.com>.)</p> <p>ŠUBRT, Jiří a kol. <i>Kapitoly ze sociologie veřejného mínění. Teorie a výzkum</i>. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1998. 241 s. ISBN 80-7184-522-1.</p> <p>ZVÁROVÁ, Jana. <i>Základy statistiky pro biomedicínské obory</i>. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2001. 218 s. ISBN 80-7184-786-0. Dostupné také z: <http://ucebnice.euromise.cz/index.php?conn=0&section=biostat1>.</p>			

D – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Tvorba krajinných scénářů	č.	37
Typ předmětu	PV	Dopor. ročník / semestr	2 ZS
Rozsah studijního předmětu	28 hod. za týden	kreditů	3
Jiný způsob vyjádření rozsahu	0/28 hodin za semestr (4 x 6 + 4; podrobněji viz anotace)	Dvousemestrální předmět	
Způsob zakončení	zápočet	Forma výuky	seminář
Další požadavky na studenta			
Vyučující	Ing. Michael Bartoš, CSc. PhDr. Ivan Rynda		
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky	<p>Jednosemestrální seminář pořádaný formou intenzivního blokového předmětu po čtyři a půl dne v učebně nejprve seznamuje studenty s různými metodami prognózování (aproximace, modelování, explorativní [deskriptivní] předvídání (<i>what if</i>) vs normativní předvídání (<i>goal seeking</i>) a jejich překlopení až po techniku tvorby scénářů pro lokální nebo regionální území, které by měly být základem pro strategické plánování oblasti.</p> <p>Výkladovým rámcem je uspokojení lidských a společenských potřeb s respektem k environmentálním limitům a s využitím potenciálu krajiny, tedy kontext udržitelného rozvoje s využitím dalších konceptualizací (DPSIR, SWOT aj.).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aplikace metody tvorby scénářů v krajinné ekologii (zdůvodnění tvorby map budoucnosti – scénářů; prognostika, futurologie, prognózy a scénáře [varovné scénáře]). 2. Vlastní postup při tvorbě scénáře možného vývoje konkrétního území či jevu (typy scénářů; analýza minulosti a popis současného stavu; určení hlavních sil vývoje; vymezení variant možné budoucnosti). 3. Vytváření vlastního scénáře pro odhad budoucího chování krajinného systému (vymezení kontextu, tj. předpokládaného vývoje „vnějšího světa“ (scenarios logic); vymezení témat (tématických okruhů); popis současného stavu; rozhodnutí o typu scénáře, v případě normativního scénáře – definice „očekávané“ budoucnosti; formulace scénáře/scénářů). 4. Prezentace a hodnocení jednotlivých scénářů (dodržení metodického postupu). 		
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky	<p>POTŮČEK, Martin (ed). <i>Putování českou budoucností</i>. 1. vyd. Praha: Gutenberg, 2003. 366 s. ISBN 80-86349-09-8.</p> <p>POTŮČEK, Martin (ed). <i>Jak jsme na tom. A co dál. Strategický audit České republiky</i>. 1. vyd. Praha: CESES, SLON, 2005. 212 s. ISBN: 80-86429-45-8.</p> <p>POTŮČEK, Martin (ed). <i>Vize rozvoje České republiky do roku 2015</i>. 1. vyd. Praha: Gutenberg, 2001. 245 s. ISBN: 80-86349-02-0.</p> <p>RYNDA, Ivan a kol. <i>Scénáře pro Českou republiku</i>. 1. vyd. Česká podnikatelská rada pro udržitelný rozvoj. České Budějovice: INPRESS, 1998. 59 s. ISBN nemá.</p> <p>SCHMIDHEINY, Stephan. <i>Changing Course</i>. 1st ed. Cambridge: MIT Press, 1992. 448 p. ISBN: 9780262193184.</p>		
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky	<p>AMARA, Roy. (1985): Hľadanie vymedzenia a hraníc výskumu budúcnosti. In <i>Teoretické a metodologické problémy prognózovania</i> (zborník prekladov). Prognostické informácie č. 4/1986. Bratislava: Výpočtové stredisko SAV, kabinet teórie vedy a prognóz, apríl 1985. ISBN nemá. s. 121–132.</p> <p>NOVÁČEK, Pavel. <i>Křížovatky budoucnosti</i>. Směřování k udržitelnému rozvoji a globálnímu řízení. Praha: Nakladatelství G plus G, 1999. 281 s. ISBN 80-86103-27-7.</p> <p>ZEMAN, Miloš. <i>Varovná prognostika</i>. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Horizont a. s., 1998. 200 s. ISBN 80-7012-095-9.</p>		

D – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Vývoj krajiny města a neměsta			č.	38
Typ předmětu	PV			Dopor. ročník / semestr	2 ZS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	2/0	kreditů	3
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět	
Způsob zakončení	zkouška			Forma výuky	přednáška
Další požadavky na studenta					

Vyučující

prof. PhDr. Václav Matoušek, CSc.

Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky

Kurz volně navazuje na předměty „Člověk a příroda v době industrializace“ a „Průmyslová revoluce kolem nás“. V úvodu je posluchač seznámen s kulturně sociálními pojmy „město“ a „neměsto“. Poté následuje výklad o základních etapách vývoje města ve starověku, středověku a novověku. Těžištěm kurzu je vývoj města v období industrializace, jeho infrastruktury i vývoj příměstských oblastí. Výklad se bude opírat především o vývoj Prahy. Analýza vývoje pražská aglomerace bude doplněna příklady vývoje dalších měst: Vídeň, Plzeň, Kolín, Kladno a dalších.

Základní osnova kurzu:

1. Město a neměsto. Diskuse k základním pojmům.
2. Vývoj měst ve starověku.
3. Vývoj měst ve středověku.
4. Vývoj měst v raném novověku.
5. Kulturně historický rámec formování moderního města: modernizačních procesů, industrializace, průmyslová revoluce, politický a demografický vývoj.
6. Praha. Vznik a vývoj průmyslových předměstí.
7. Vývoj městské dopravy.
8. Vývoj forem bydlení nižší, střední a vyšší třídy.
9. Vodovody, kanalizace, plynofikace, elektrifikace.
10. Nemocnice, sociální ústavy, hřbitovy, věznice.
11. Městská zeleň, muzea, divadla, sportoviště.
12. Urbanizace příměstské venkovské krajiny. Příměstské a venkovské letní vily, villegiatury a letoviska.
13. Urbanizace vzdálenější venkovské krajiny. Městská kolonizace horských oblastí. Turistické cesty, chaty, ubytovny, rozhledny

Povinná studijní literatura a studijní pomůcky

- BÉLINA, Pavel a kol. *Dějiny Prahy II.* 1. vyd. Praha – Litomyšl: Paseka, 1998. ISBN 80-7185-143-4.
- FEJTOVÁ, Olga – LEDVINKA, Václav – PEŠEK, Jiří (eds.). *Město a voda. Praha město u vody.* 1. vyd. Praha: Scriptorium, 2005. 580 s. ISBN 80-86197-67-0.
- HORSKÁ, Pavla – MAUR, Eduard – MUSIL, Jiří. *Zrod velkoměsta.* 1. vyd. Praha – Litomyšl: Paseka, 2002. ISBN: 80-7185-409-3.
- KLADIWA, Pavel – ZÁŘICKÝ (eds.). *Město a městská společnost v procesu modernizace 1740-1918.* 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita, 2009. 399 s. ISBN 978-80-7368-688-8.
- MATOUŠEK, Václav. *Čechy krásné, Čechy mé: Vývoj krajiny Čech v době industriální.* 1. vyd. Praha: Agentura Krigl, 2010. ISBN 978-80-86972-36-3.

Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky

- GIBAS, Petr – MATĚJOVSKÁ, Lucie – NOVÁK, Arnošt – TVARDKOVÁ, Veronika – VALEŠOVÁ, Irena – VESELÝ, Martin. *Zahrádkové osady. Stíny minulosti, nebo záblesky budoucnosti?* 1. vyd. Praha: Fakulta humanitních studií UK, 2013. 148 s. ISBN 978-80-87398-30-2.
- LENDEROVÁ, Milena – JIRÁNEK, Tomáš – MACKOVÁ. *Z dějin české každodennosti.* 1. vyd. Praha: Karolinum, 2009. 430 s. ISBN 978-80-246-1683-4.
- MATOUŠEK, Václav – KOUKALOVÁ, Šárka – ŠAŠINKOVÁ, Marcela. Letní a celoročně obývané vily a villegiatury v okolí Prahy na konci 19. a v prvních desetiletích 20. století. Příspěvek k proměnám krajiny Čech v procesu modernizace české společnosti. *Historická geografie 40, 2014.* ISBN 978-80-7286-107-1. s. 19–40.
- MATOUŠEK, Václav. Archeologický výzkum novověku a moderní doby v České republice. Několik poznámek k historii, současnému stavu a perspektivám. *Historická sociologie 2, 2011.* ISSN 1804-0616. s. 37–58.
- PEŠEK, Jiří. *Od aglomerace k velkoměstu. Praha a středoevropské metropole 1850–1920.* 1. vyd. Praha: Scriptorium, 1999. 319 s. ISBN 80-86197-09-3.

D – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Globální koncepce ochrany životního prostředí			č.	39
Typ předmětu	PV	Dopor. ročník / semestr			2 ZS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	2/0	kreditů	3
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět	
Způsob zakončení	zkouška	Forma výuky			přednáška
Další požadavky na studenta	Absolvování kurzu Úvod do studia životního prostředí v prvním ročníku.				
Vyučující	prof. RNDr. Bedřich Moldan, CSc., dr. h. c.				
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky					
<p>Kurz obsahuje základní vědecké a politické koncepce ochrany životního prostředí, přírody a přírodních zdrojů v globálním měřítku. Přednášky jsou koncipovány v historické perspektivě. Základním koncepčním rámcem je představa udržitelného rozvoje.</p> <ol style="list-style-type: none"> Počátky globálního uvědomění: Ekonomický rozvoj po 2. světové válce byl úspěšný a rychlý, ale zároveň přinesl zátěž životního prostředí velkého rozsahu. Důležitými milníky postupného uvědomění globálního ohrožení bylo Mlčící jaro R. Carsonové (1962), Den Země (1970), Meze růstu (1972) a Stockholmská konference OSN o lidském životním prostředí (1972). Koncepce udržitelného rozvoje: Základ přinesla zpráva Naše společná budoucnost (1987) a byl rozpracován summit v Rio de Janeiro (1992) a v Johannesburgu (2002). V současné době je udržitelný rozvoj všeobecně uznávaným rozvojovým paradigmatem. Věda udržitelnosti: Vědecké poznání, kvantifikace, interdisciplinarita má v této souvislosti základní význam. Vědecké programy a konference od programu Man and the Biosphere (1971) přes Global Change (1987) až po Planet Under Pressure (2012) a Future Earth (2013). Antropocén: Termín zaveden Crutzenem a Stoermerem (2000). Období přibližně posledních 200 let, kdy environmentální dopady ekonomického a sociálního rozvoje začaly mít rozhodující význam pro podobu přírodních procesů v planetárním rozsahu; příkladem je změna klimatu. Vývoj přírody tvoří s technickým a ekonomickým rozvojem jeden celek. Přírodní a ekosystémové služby: Výsledky projektu Miléniového hodnocení ekosystémů (2005). Mnohostranné propojení přírodních služeb a lidského blahobytu (wellbeing). Je dokumentováno poškození většiny světových ekosystémů a degradace většiny služeb, na kterých je lidská společnost závislá. Planetární meze a environmentálně bezpečný prostor: Koncepce 9 planetárních mezí (Rockström et al. 2009). Environmentální udržitelnost a bezpečnost. Identifikace a kvantifikace jednotlivých mezí, úloha vědeckého poznání a uplatnění na politické úrovni. Ekonomie životního prostředí: Vztah mezi ekonomickým růstem a ochranou prostředí. Ekonomické hodnocení přírody a přírodních služeb (Ekonomika ekosystémů a biodiverzity 2009). Globální veřejné statky (Nordhaus 2005). Strategie Zeleného růstu OECD (2011) Environmentální správa (governance): Demokratické procesy, zákonodárství a zákony, instituce a procesy na národní úrovni a v Evropské unii. Aarhuská úmluva o účasti veřejnosti (1998). Občanská společnost, proces přípravy Charty Země. Soukromý sektor: Úloha podnikatelského sektoru. Význam vzorců spotřeby a výroby. Iniciativy typu Sociální odpovědnost firem (Corporate Social Responsibility). Světová iniciativa Global Compact (2000). Světová podnikatelská rada pro udržitelný rozvoj. Globální environmentální správa: Řešení globálních problémů na nadnárodní úrovni, úloha OSN a jejích orgánů (zejména Program OSN pro životní prostředí UNEP). Mnohostranné environmentální úmluvy. Výsledky summitu Rio+20 (2012). Globální environmentální Outlook to 2050: Dokument OECD (2012) se zabývá 4 velkými kategoriemi globálních environmentálních problémů: změna klimatu, ztráta biodiverzity, vodní zdroje a vztah životního prostředí a lidského zdraví. Globální cíle udržitelného rozvoje: Rozvojové cíle tisíciletí (OSN 2000) by měly po roce 2015 nahradit globální „Cíle udržitelného rozvoje“, které by měly platit pro všechny země. Zároveň by měl být schválen odpovídající soubor kvantitativních indikátorů. Environmentální politika Evropské unie: Evropská unie (ještě pod názvem Evropská společenství) přijala svůj první akční program pro životní prostředí již v roce 1973. V současné době platí již sedmý program, který je základem environmentální politiky ve všech oblastech životního prostředí. 					
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky					

REID, Walter V. et al. *Ekosystémy a lidský blahoby: Syntéza: Zpráva Hodnocení ekosystémů k miléniu*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Centrum pro otázky životního prostředí, 2005. 138 s. ISBN 80-239-6300-7.

MOLDAN, Bedřich. *Podmaněná planeta*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2009. 419 s. ISBN 978-80-246-1580-6.

UN Secretary General High-Level Panel on Global Sustainability: *Resilient People, Resilient Planet*. 1st ed. New York: UN, 2012. 107 p. ISBN/ISSN 9789210553049.

ROCKSTRÖM, Johan, et al. Planetary Boundaries: Exploring the Safe Operating Space for Humanity. *Ecology and Society*, 2009, vol. 14, no 2, art. 32. ISSN 1708-3087. [cit. 2014-05-11]. Dostupné z: <<http://www.ecologyandsociety.org/vol14/iss2/art32/>>.

STEFFEN, Will et al. *Global Change and the Earth System: A Planet Under Pressure*. 2. vyd. Berlin: Springer-Verlag, 2005. 336 p. ISBN 978-3-540-26594-8.

Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky

CARSON, Rachel. *Silent Spring*. Penguin Books, Harmondsworth, 1962. 206 s. ISBN 0-14-013891-9.

MEADOWS, Donella H. et al. *Překročení mezí*. Praha: Argo, 1995. 320 s. ISBN 80-85794-83-7.

Světová komise pro životní prostředí a rozvoj. *Naše společná budoucnost*. Praha: Academia, 1991. 300 s. ISBN 80-85368-07-02.

TEEB: *The Economics of Ecosystems and Biodiversity: Ecological and Economic Foundations*. Earthscan. 392 p. ISBN 978-960-85918-4-4.

D – Charakteristika studijního předmětu

Název studijního předmětu	Metody etnografického výzkumu			č.	40
Typ předmětu	PV		Dopor. ročník / semestr		2 LS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	0/2	kreditů	3
Jiný způsob vyjádření rozsahu				Dvousemestrální předmět	
Způsob zakončení	zápočet		Forma výuky		seminář
Další požadavky na studenta	Intenzivní seminář, ve kterém studenti od hodiny k hodině čtou, diskutují o literatuře a rovněž vypracovávají speciální etnografické úkoly.				

Vyučující

Mgr. Bohuslav Kuřík

Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky

Úvod do metod a žánrů etnografického výzkumu, zejména v tradici socio-kulturní antropologie. Kurz je uzpůsoben tematice životního prostředí.

Základní osnova kurzu:

Část I.: Co byla etnografie?

1. Úvod: tradice terénních výzkumů.
2. Kritiky a reformulace: reflexivní obrat, kulturní kritika, multi-sided etnografie.

Část II.: Anatomie terénů

3. Klasická etnografie v post-klasické době: exotika, repatriace, studium vzhůru, těžko přístupná témata, antropocentrismus.
4. Text, mluva, diskurz: řeč, interpretace a rozhovor v etnografii.

Část III.: Příklady současné etnografie

5. Frictions Anny Tsing – rozbor textu.
6. Instituting Nature Andrew S. Mathewse – rozbor textu.
7. How Forests Think Eduarda Kohna – rozbor textu.

Část IV.: Etika a praxe etnografie

8. Informovaný souhlas, etický kodex, angažovanost, aplikovatelnost, konflikt.
9. Přístup, komplicita, náhoda.

Část V.: Umění a věda etnografie

10. Okolnosti psaní: produkce vědění, žánry, experiment.
11. Ekologie a etnografie v Česku: specifika terénního výzkumu životního prostředí, návrhy výzkumů aktuálních problémů ve střední Evropě.
12. TBA (téma vzejde z diskusí v předcházejících hodinách).
13. Závěr: Rekapitulace, reflexe, problematizace, diskuse.

Povinná studijní literatura a studijní pomůcky

FASSIN, Didier. Why Ethnography Matters: On Anthropology and Its Publics. *Cultural Anthropology*, 2013, vol. 28, no. 4. ISSN 0886-7356. pp. 621–646.

KOHN, Eduardo. *How Forests Think. Toward an Anthropology Beyond the Human*. 1st ed. Los Angeles: University of California Press, 2013. 288 p. ISBN 9780520276116.

MATTHEWS, Andrew S. *Instituting Nature: Authority, Expertise, and Power in Mexican Forests*. 1st ed. Cambridge, MA: MIT Press, 2011. 320 p. ISBN 978-0-262-51644-0.

MURCHISON, Julian. *Ethnography Essentials: Designing, Conducting, and Presenting Your Research*. 1st ed. San Francisco, CA: Wiley, John & Sons, Incorporated, 2010. 260 p. ISBN 9780470343890.

TSING, Anna. *Friction: An Ethnography of Global Connection*. 1st ed. Princeton, NJ: Princeton University Press, 2005. 344 p. ISBN 978-0691120652.

Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky

BUNZL, Matti. Boas, Foucault and the Native Anthropologist: Notes towards a Neo-Boasian Anthropology. *American Anthropologist*, 2004, vol. 106, no. 3. ISSN 0002-7294. pp. 435–442.

BURRELL, Jenna. The Field Site as a Network: A Strategy for Locating Ethnographic Research. *Field Methods*, 2009, vol. 21, no 2. ISSN 1525822X. pp. 181–199.

HAMMERSLEY, Martyn – ATKINSON PAUL. *Ethnography: Principles in Practice*. 3rd ed. London: Routledge, 2007. 278 p. ISBN 978-0415396059.

MARCUS George E. – FISCHER, Michael. *Anthropology as Cultural Critique: An Experimental Moment in the Human Sciences*. 1st ed. Chicago: University of Chicago Press, 1986. 205 p. ISBN 0226504492. (Ch. 2 and 5: pp. 17–45, 111–137.)

MURCHISON, Julian. *Ethnography Essentials: Designing, Conducting, and Presenting Your Research*. 1st ed. San Francisco, CA: Wiley, John & Sons, Incorporated, 2009. 260 p. ISBN 978-0470343890.

D – Charakteristika studijního předmětu			
Název studijního předmětu	Průmyslová revoluce kolem nás		č. 41
Typ předmětu	PV	Dopor. ročník / semestr	2 LS
Rozsah studijního předmětu	26	hod. za týden	kreditů 3
Jiný způsob vyjádření rozsahu	0/26 hodin za semestr (6 tříhodinových exkurzí a 1 osmihodinová exkurze; podrobněji viz anotace)		Dvousemestrální předmět
Způsob zakončení	zkouška	Forma výuky	exkurze
Další požadavky na studenta			
Vyučující	prof. PhDr. Václav Matoušek, CSc. PhDr. Jan Hájek, CSc.		
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky	<p>Formou série terénních exkurzí jsou studenti seznamováni s konkrétními relikty nemovitých objektů z doby industrializace, jejich historií a dopadem na životní a přírodní prostředí. Jedná se o 6 tříhodinových exkurzí na území Prahy a 1 osmihodinovou exkurzi do blízkého pražského okolí. Místa jednotlivých exkurzí se mohou aktuálně obměňovat, témata zůstávají neměnná.</p> <p>Základní osnova kurzu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Téma. Vývoj železniční dopravy. Např. Masarykovo nádraží, Negrelliho viadukt, prostor bývalého nádraží Praha – Těšnov, Dejvické nádraží (původně konečná stanice Lánské koněspřežky). 2. Téma. Industriální velkoměsto a voda. Říční doprava, zásobování města pitnou vodou, kanalizace, pražská navigace, pražské mosty, vodní sporty. Standardně exkurze na Vyšehrad, odtud komentování jednotlivých viditelných objektů. 3. Téma. Průmyslová předměstí. Exkurze do Karlína nebo Smíchova. Ukázky industriálních objektů. 4. Téma. Bydlení v industriálním velkoměstě. Bydlení vyšší střední třídy (Barrandov, Hanspaulka, Ořechovka), nižší střední třídy (např. Vinohrady, Spořilov, Zahradní Město), nižší třídy (např. Kotlaska, Štřešovičky). 5. Téma. Finanční domy. Bývalé i stávající finanční domy. Např. budova Akademie věd ČR, hlavní budova ČNB, Česká spořitelna v Rytířské ulici. 6. Téma. Těžba vápence. Prokopské údolí, Hlubočepy, Podolí. 7. Téma. Rekreační villegiatury a letoviska v okolí Prahy. Např. Senohraby, Klánovice, Roztoky u Prahy, Černošice. 		
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky	<p>COSSONS, Neil. <i>Průmyslové dědictví</i>. 1. vyd. Praha: ČVUT, 2008. 335 s. ISBN 978-80-04067-6.</p> <p>FOLTA, Jaroslav – SMOLKA, Ivan. <i>Studie o technice v českých zemích V–VI, 1918–1945</i>. 1. vyd. Praha: Národní technické muzeum, 1995. ISBN 80-7037-041-6, 80-7037-043-2.</p> <p>FOLTA, Jaroslav a kol. <i>Studie o technice v českých zemích 1945–1992 (Studies of technology in Bohemian Lands)</i>. Sv. 1–3. 1. vyd. Praha: Národní technické muzeum a Encyklopedický dům, 2003. 2877 p., 1405 obr., rejstříky, resumé. ISBN 80-86044-22-X.</p> <p>HLUŠIČKOVÁ, Hana (ed.). <i>Technické památky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku I.–IV</i>. 1. vyd. Praha: Libri, 2001–2004. ISBN 80-7277-042-X.</p> <p>JÍLEK, František a kol. <i>Studie o technice v českých zemích 1800–1918</i>. Sv. I–IV. 1. vyd. Praha: Národní technické muzeum, 1983–1986. 462, 565, 417, 479 s. ISBN nemá.</p> <p>ZEITHAMMER, Karel. <i>Vývoj techniky</i>. 3. vyd. Praha: ČVUT, 2008. 316 s. ISBN 978-80-01-02836-0.</p>		
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky	<p>BERAN, Lukáš – VALCHÁŘOVÁ, Vladislava (eds.). <i>Pražský industriál. Technické stavby a průmyslová architektura Prahy</i>. 2. vyd. Praha: ČVUT, 2007, 301 s. ISBN 80-01-03586-7.</p> <p>JAKUBEC, Ivan – JINDRA, Zdeněk. <i>Dějiny hospodářství Českých zemí: Od počátku industrializace do konce habsburské monarchie</i>. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2006. 437 s. ISBN 80-246-1035-3.</p> <p>MATOUŠEK, Václav – KOUKALOVÁ, Šárka – ŠÁŠINKOVÁ, Marcela. Letní a celoročně obývané vily a villegiatury v okolí Prahy na konci 19. a v prvních desetiletích 20. století. Příspěvek k proměnám krajiny Čech v procesu modernizace české společnosti. <i>Historická geografie 40, 2014</i>. ISBN 978-80-7286-107-1. s. 19–40.</p> <p>MATOUŠEK, Václav. Archeologický výzkum novověku a moderní doby v České republice. Několik poznámek k historii, současnému stavu a perspektivám. <i>Historická sociologie 2, 2011</i>. ISSN 1804-0616. s. 37–58.</p> <p>ŠVÁCHA, Rostislav (ed.). <i>Slavné vily Středočeského kraje</i>. Praha: Foibos, 2010. 328 s. ISBN 978-80-87073-22-3.</p>		

D – Charakteristika studijního předmětu			
Název studijního předmětu	Terénní výzkum archeologie, historie		č. 42
Typ předmětu	PV	Dopor. ročník / semestr	2 LS
Rozsah studijního předmětu	5 dnů	hod. za týden	Kreditů 3
Jiný způsob vyjádření rozsahu	5 dnů za semestr (podrobněji viz anotace)		Dvousemestrální předmět
Způsob zakončení	zápočet	Forma výuky	praxe/terénní práce
Další požadavky na studenta			
Vyučující	Prof. PhDr. Václav Matoušek, CSc.		
Anotace předmětu, příp. osnova po jednotlivých blocích ev. týdnech výuky	<p>Posluchači se aktivně zúčastní terénního výzkumu zaměřeného na problematiku vývoje vztahu člověka a přírodního prostředí. V praxi si osvojí metody a postupy archeologického a historického studia. V současné době nabízí katedra následující tři okruhy výzkumných projektů, které budou pokračovat i v následujících letech.</p> <p>1. Archeologický výzkum bojišť třicetileté války. Zde budou studenti zapojeni do paleoekologického výzkumu zaměřeného na rekonstrukci krajiny 17. století.</p> <p>2. Terénní studium reliktního pálení dřevěného uhlí v novověku. Projekt je zaměřen na detailní poznání technologie, která ve středověku a novověku zásadním způsobem ovlivňovala charakter lesních ekosystémů. Součástí projektu je rekonstrukce vývoje lesních ekosystémů ve středověku a novověku.</p> <p>3. Komplexní studium vzniku a počátečního vývoje rekreačních aktivit obyvatel velkých industriálních měst v příměstské venkovské krajině v době industrializace. Výzkum se soustřeďuje na formování prvních letovisek a proměn příměstské venkovské krajiny v důsledku rekreačních aktivit.</p>		
Povinná studijní literatura a studijní pomůcky	<p>KUNA, Martin a kol. <i>Nedestruktivní archeologie</i>. 1. vyd. Praha: Academia, 2004. 555 s. ISBN 80-200-1216-8</p> <p>GOJDA, Martin. <i>Archeologie krajiny. Vývoj archetypů kulturní krajiny</i>. 1. vyd. Praha: Academia 2000. 238 s. ISBN 80-200-0780-6.</p> <p>BENEŠ, Jaromír – POKORNÝ, Petr. <i>Bioarcheologie v České republice</i>. 1. vyd. Praha – České Budějovice: Archeologický ústav AVČR v Praze – Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2008. 518 s. ISBN 978-80-86124-72-8.</p> <p>LOŽEK, Vojen. <i>Zrcadlo minulosti. Česká a slovenská krajina v kvartéru</i>. 1. vyd. Praha: Dokořán, 2007. 198 s. ISBN 978-80-7363-095-9.</p> <p>LOŽEK, Vojen. <i>Po stopách pravěkých dějů. O silách, které vytvářely naši krajinu</i>. 1. vyd. Praha: Dokořán, 2011. 181 s. ISBN 978-80-7363-301-1.</p> <p>Výběr další literatury bude aktualizován vždy podle konkrétního zaměření terénního výzkumu.</p>		
Doporučená studijní literatura a studijní pomůcky	<p>Výběr doporučené literatury bude aktualizován vždy podle konkrétního zaměření terénního výzkumu.</p>		